

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

XVI. OLAĞAN GENEL KURUL TUTANAĞI

13 - 14 - 15 MAYIS ANTALYA

(1983)

ATILA SAV- Yeter sayı oluşmuştur.

Genel Kurul toplantısını açıyorum.

Başkanlık Divanının oluşturulması için öneri bekliyorum.

Bilindiği üzere Birliğimizin bir geleneği var. Toplantı yeri başkanını eğer delege ise Genel Kurul Başkanlığına genellikle öneriyor arkadaşlarımız. Sanıyorum bu önerge de onu içeriyor.

"Sayın Başkanlığa

Genel Kurul Başkanlık Divanı için Başkanlığa Antalya delegesi Ertan Bileydi, Başkan Yardımcılığına Manisa Delegesi Ünal Harcanoğlu, Kâtipliklere Ankara Delegesi Naci Işık Morova ve Muğla delegesi Özcan Sezer'i teklif ediyoruz.

Şemsettin Tuğ

Antalya

Önder Sav

Ankara

ve arkadaşlarının imzaları var.

Bu konuda başka öneri var mı?

Yok.

Başkanlık için Sayın Ertan Bileydi

Başkan Yardımcılığı için Ünal Harcanoğlu

Kâtipliklere Naci Işık Morova ve Özcan Tezer'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Bileydi.

BAŞKAN ERTAN BİLEYDİ- Yüce Genel Kurulun şahsıma karşı göstermiş bulunduğu teveccühe şükranlarımı sunuyorum, teşekkür ederim. (Alkışlar)

Başkanvekilliğine seçilen Manisa Delegesi Sayın Ünal Harcanoğlu'nu Divana ve kâtipliklere seçilen Naci Işık Morova ve Özcan Sezer'i Divandaki görevlerine davet ediyorum.

(Alkışlar)

Böylece gündeme geçmiş oluyoruz.

Gündemin 4 ncü maddesi gereğince Ulu Önderimiz Atatürk için bir dakika saygı duruşuna davet ediyorum.
(Saygı duruşu yapıldı)

Buyurun Sayın Yaman.

TEKİN YAMAN- Sayın Başkanlık Divanı, sayın delege arkadaşlarım;

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 114 ncü maddesine göre delege olabilmek için 90 ncü maddenin ikinci fıkrasında yazılı engellerin bulunmaması lâzım.

Kanunun 90 ca maddesinin ilgili bendine göre avukatlığa engel olabilecek bir suçtan dolayı haklarında son soruşturma açılanlar delege olamazlar. Eğer delege seçilmiş olurlarsa, delege-lik sıfatları bunu sonuna kadar kullanamazlar.

Bildiğim kadarıyla İstanbul Barosuna mensup Sayın üstadım Orhan Apaydın hakkında avukatlığa engel olan suçtan dolayı hakkında son soruşturma devam etmektedir. Üstadımızın bu suçlardan dolayı beraat etmesini elbetteki temenni ederiz. Ancak, bu son soruşturma kendisinin Barolar Birliği Genel Kuruluna delege olarak katılmasına maalesef engel olmaktadır. Binaenaleyh, öncelikle bu konunun Başkanlık Divanınca tartışmaya açılmasını veya daha iyisi arkadaşımız delegelik sıfatından kendiliğinden vaz geçerse ve bu durumda başka arkadaşlar da varsa, katılmamalarını bendeniz temenni ederim, ama bundan tevakki etmedikleri takdirde konuyu öncelikle bu konu halledilmeden herhangi bir görüşmeye açılmayacağını arz ederim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Yaman.

Konuyu Başkanlık Divanınca müzakere edeceğiz.

Değerli üyeler, Sakarya Delegesi Sayın Tekin Yaman'ın ileri sürdüğü ve İstanbul Baro Başkanının delege olarak Genel Kurula katılamayacağı yolundaki önergesi Başkanlık Divanınca

müzakere edilip karara bağlanmış bulunmaktadır.

Kararın gerekçesi şudur;

Barolar Birliği delegelerini Baro Genel Kurulları seçerler. Barolar Birliği delegesi olarak seçilmiş üyenin üyeliğinin düştüğü yolunda Genel Kurulumuza intikal etmiş bir bildiri bulunmadığına göre bu konuyu oylamaya sunmaya gerek bulmadık ve tartışma açmaya da lüzum görmüyoruz.

(Alkışlar)

Gündemin diğer maddesine geçiyoruz.

Gündemimizin 5 nci maddesinde toplantı yeri Barosu Başkanının konuşması yer alıyor. Müsaadenizle toplantı yeri Barosu Başkanı olarak konuşmamı arz ediyorum.

ERTAN BİLEYDİ (Antalya Delegesi)- Sayın Başkan, sayın konuklar; Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun sayın üyeleri, değerli arkadaşlarım; hepinizi Antalya Barosu adına sevgi ve saygılarımla selamlarım.

Geçen yıl Zonguldak'ta toplanan 15 nci Genel Kurulumuzun büyük bir teveccüh örneği göstererek 16 nci Genel Kurulun Antalya'da toplanmasına karar vermesi Baromuz için övünç kaynağı olmuştur.

Bu Genel Kurulun en iyi şekilde geçmesini sağlamak için gösterdiğimiz çabaya rağmen görülecek aksamalar için mazur görmemizi dilerim.

İlk kez 1876 yılında Dava Vekilleri Nizamnamesinin kabulü ile düzen ve disiplin altına alınan avukatlık, 1924 tarih, 460 sayılı Mahamet Kanunu ile baroların teşkili sonucu yeni bir düzenlemeye tabi tutulmuştur.

27.6.1938 tarihli Avukatlık Kanunu, meslek kuruluşumuzu ve avukatlık mesleğini kamu kurumu mahiyetinde, daha doğrusu kamu hizmeti mahiyetinde serbest meslek olarak kabul etmiştir.

1963 yılında Ankara Barosu tarafından başlatılan ve bütün baroların katılmaları ile yürütülen çalışmalar sonunda elde edilen taslak, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının çekirdeğini oluşturmuş ve bu Yasa 1969 yılında yürürlüğe girmiş, yeni ve ileri bazı hükümler getirmiş ise de 29.6.1970 gün 1238, 30.1.1979 gün 2178 ve 1.4.1981 gün 2442 sayılı Yasalar ile büyük ölçüde değişiklik gördüğü gibi, 38 nci maddesinin iki ayrı fıkrası Anayasa Mahkemesince 1971 ve 1977 yıllarında iptal edilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 14 yıllık uygulamasında yapılan düzeltme ve yapılması gereken düzenlemeler için Yasanın tümü bütün baroların ve birliğin katılacağı aşamalı ve kapsamlı bir çalışma ile ele alınmalıdır.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 14 yıllık uygulamasında yapılan düzeltme ve yapılması gereken yeni düzenlemeler için Baromuz 17.1.1981 günü Ankara'da toplanan Baro Başkanları Kurulunda bu konudaki görüşünü baro başkanlarına ve Birliğe sunmuştur.

Baromuz 1136 sayılı Avukatlık Yasasında staj hükümlerinin yeniden düzenlenmesini, yalnız avukatların yapabileceği işler kapsamının genişletilmesini, bazı davalarda avukatla temsil zorunluluğunun getirilmesini, noter ve tapu sicilinde yapılacak bazı hukuki işlemlerin avukatın huzuru ile yapılmasını, avukatlıkta ihtisaslaşmayı zorunlu kılacak hükümler getirilmesini, akli müzaretle ilgili hükümlere işlerlik kazandırılmasını, hazırlık soruşturmasındaki gizliliğin avukatlara uygulanmamasını istemektedir. Yapılacak çalışmalar sırasında diğer değişiklik isteklerimiz de söz konusu olabilecektir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununda yapılması gereken yeni düzenlemeler için aşamalı ve kapsamlı çalışmaların bir an önce başlatılmasında ve düzenlemelerin gerçekleştirilmesinde sayısız faydalar görmekteyiz.

Türkiye Barolarının üst kuruluşu olan Türkiye Barolar

Birliğin gelirini baroların ödedikleri kesenekler teşkil etmektedir. Baroların büyük bölümünün kesenek borçlarını ödemedikleri anlaşılmaktadır. Baroların tahsil ettiği halde Birliğe gönderilmeyen ölüm yardımları paralarının ise barolar parasından kullanılması düşündürücüdür.

Birlik hizmetlerinin görülebilmesi için kesenek borçlarının ölüm yardımlarının zamanında yapılabilmesi için ölüm yardımı paralarının geciktirilmeden Birliğe gönderilmesi zorunludur. Bu konuda titiz davranan barolar arasında olmamız nedeniyle, diğer baroların da aynı duyarlılığı göstermesini istemek hakkımızdır. Konu, geçen yıllardaki genel kurul konuşmalarında yer aldığı halde, borçlarını ödemede temedüt gösteren baroların bu durumlarını değiştirmedikleri anlaşılmaktadır. Borçlarının ödenmesi ahde vefa gereğidir.

Yüce Genel Kurulumuzun bu konuda kesin çözüm getirecek bir karar almasını diliyorum.

Hakim ve savcı kadrolarındaki açıkların kapatılmadığı, bu nedenle adaletin tecellisinde gecikmeler olduğu, bu durumun sızlanmalara yol açtığı bilinmektedir. Sıkıyönetim mahkemelerinde görevlendirilen hakim ve savcılar, izinli ve tedavide bulunanlar da ilave edildiğinde adalet hizmetinde beklenen sürat yerini duraklamaya bırakmaktadır. Bu kadro açıklarının bir an önce kapatılması için gerekli önlemler geciktirilmeden alınmalıdır. Alınacak önlemlerden bazılarını sıralamak mümkündür.

Bir kısım hakim stajyerlerinin kura çekimini müteakip istifaen ayrıldıkları, stajı adeta staj süresince işsizlik sigortası gibi kullandıkları, staj süresince aldıkları maaşların karşılığını vermeden stajdan başka bir hizmet görmeden ayrılmayı önlemek için staj süresi kadar mecburi hizmet zorunluluğu düşünülebilir.

Genç yaşta emekli olan hakim ve savcılardan emeklilik hakları saklı kalmak kaydıyla yararlanılmasını teminen gerekli

yasal düzenlemeler yapılabilir. En önemlisi bu açık kadroların doldurulmasında avukatlardan istifade edilebilir. Belçika'da Mahkemeler Kuruluş Kanunu madde 442 "Avukatlar Kanunda gösterilen belli hallerde çağırıldıkları hallerde hakimlik, savcılık etmeye mecburdurlar."

Fransa'da mahkemenin bir üyesinin bulunmaması yüzünden toplanmaması halinde baroya kayıtlı bir avukatın hizmete çağırılabilceği, böylece göreve çağırılmış avukatın diğer hakimlerin haklarına sahip olduğu, hizmetin geçici ve ücretsiz olduğu bilinmektedir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ise, anlaşılması güç bir tatbikatla hizmet süresi 8 yıldan fazla avukatları hakimlik ve savcılık mesleğine almamaktadır. 8 yıldan fazla avukatlık süresi bilgi ve tecrübe yönünden tercih edilmesi gerekli bir vasıftır. Hatta Anayasa Mahkemesines üy olarak seçilebilmek için hizmet süresi 15 yıl olarak tespit edilmiş ve avukatlara bu Yüce Mahkemeye seçilme hakkı tanınmıştır.

Şu halde, 8 yıldan fazla mesleki kıdemi olan avukatlar hakim ve savcı olarak da mesleğe alınabilmeli ve hatta bu kıdemleri tercih sebebi olmalıdır. Böylece mevcut hakim savcı kadrolarındaki açıkların kısa zamanda kapatılabileceği kanaatindeyiz.

Kentlerimizin çoğunluğunda müstakil adliye binaları mevcut değildir. Adalet hizmetleri ayrı ayrı binalarda hatta değişik iş hanlarında görülmektedir. Mahkeme salonları yoktur, mahkemeler odalarda yapılmakta, yeterli mefruşat bulunmamakta, mevcutlar miyadını doldurmuş durumdadır. Bu han, adalet yüceliğini ve saygınlığını rencide etmektedir.

Basılı kağıtlar genellikle bulunmamakta, iş sahiplerince dışarıdan temin edilerek getirilmekte, hizmet gecikmektedir. Adalet binaları sorununun bir an önce ele alınarak müstakil binalar inşaa ettirilmesi zorunludur. Devletimiz buna muktedirdir,

ancak işin öncelikle gündeme getirilmesini temenni ediyoruz.

Yargının 3 ögesi olan iddia, savunma, hüküm üçlüsünü birbirinden soyutlamak ve ayırmak mümkün değildir. Ancak baroların ve Birliğin bütün gayretlerine karşın, savunma makamının mensubu avukatların bazı makamlarca soyutlanmak ve ayrılmak istendiği gözlenmektedir. Avukat, her zaman ve her yerde yargının diğer ögeleriyle birlikte bu ögelerin bölünmez bir parçası olarak görülmelidir. Avukat, hakimlere ve resmi makamlara gereken saygıyı gösterir ve aynı saygıyı onlardan bekler." Bern kurlları madde 11.

Sayın Başkan, sayın konuklar, değerli meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliğinin 16 ncı Genel Kurul Toplantısının memleketimizin bu kutsal sorunlarına faydalar getirmesi dilekleriyle saygılar sunar, başarılı çalışmalar dilerim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Gündemimizin 6 ncı maddesine göre, meslekte 40 yıl çalışanlara ve Birlik organlarında görev yapanlara plaket verilmesi töreni yer almaktadır.

Birliğimizin tanzim ettiği listeye göre meslekte 40 yılını dolduran sayın avukatların isimlerini arz ediyorum.

1. Avukat M.Emin Bilge (Ankara)
2. Avukat Meliha Görkmen (Ankara)
3. Avukat Melahat Güran (Ankara)

Avukat Sayın Melahat Güran'a plaket ve onur belgesini vermek üzere Sayın Valimiz Yılmaz Türktekin'i davet ediyorum. (Alkışlar)

VALİ YILMAZ TÜRKTEKİN- Sayın Başkan, değerli Birlik Başkanı ve çok kıymetli avukat arkadaşlarım;

Mevcudiyetinizle Antalya'ya büyük bir onur verdiniz, Antalya, tarihinde ilk defa böyle bir ağırlık taşıyor. Bundan 15 gün kadar önce Türkiye'mizin bütün üniversitelerinin rektörleri bir toplantı yaptılar burada. Ağırlığınızla Antalya'yı bir tarafa çektiniz ağırlığınızla.

Bu görüşümü Sayın Barolar Birliği Başkanı arkadaşşıma ve diğer arkadaşlarıma söylediğim zaman, çok zeki bir arkadaşım dedi ki, Antalya'nın öbür tarafında toplanacağız, onların, yani rektörlerin eğrittiği kefeyi biz doğrultacağız dediler. Gerçekten öyle oldu onlar öbür tarafta, siz ise burada, gerçekten Antalya'yı dengede tutuyorsunuz. (Alkışlar)

Bana bugüne kadar böyle bir görev nasip olmamıştı, hanımefendiye en içten saygılarımı sunarım. Bundan sonra da mesleğini aynı şekilde yürütmesini, inşaallah ellinci yılının da plaketini vermeyi yine tanrının bana atfetmesini diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Avukat Sayın Hasan Fikret Evsen (İstanbul)
Avukat Sayın Rabi Koral (İstanbul)

Avukat Sayın Rabi Koral'a plaket ve onur belgesini vermek üzere Belediye Başkanımızı istirham ediyorum.

ANTALYA BELEDİYE BAŞKANI NURİ TEOMAN- Efendim bu kadar güzide bir topluluğun benim başkanlık ettiğim şu belediyenin içerisinde yapılmış olması, tabii her şeyden evvel beni gururlandırır. Aynı zamanda benim kızım da bir avukattır, sizin meslektaşınızdır. Bu bakımdan avukat arkadaşlarıma karşı normalin üzerinde bir sempati vardır. (Alkışlar)

Güzel Antalyamıza gelip hakikaten sizin toplantınıza lâayık bir memleket parçasıdır. Antalya asgari 10 sene sonra 500-600 bin nüfuslu bir şehir olacaktır ve bütün dünyanın en güzel doğal yapısına sahip bir memleket parçasıdır. Dünyanın hiç bir yerinde böyle bir deniz mevcut değildir. Gelecek toplantıyı da burada yapmanızı rica ediyorum. (Alkışlar)

Efendim tebrik eder, muaffakiyetler dilerim.

BAŞKAN- Sayın Avukat Hasan Fikret Evsen gelemediği için Sayın Başkanımız Atilla Sav'a bir mektup göndermiş, o mektubu okuyorum huzurlarınızda.

" Sayın Başkan

Başkaca hiç bir yönde faaliyet göstermeksizin 40 yıldan fazla süre ile kesintisiz ve fiilen çok sevdiğim mesleğimi yürütmüş olmaktan onur duymaktayım.

Sayın Türkiye Barolar Birliğinin bir plaket vermek suretiyle mesleki faaliyetimi değerlendirmesi, hayatımın en mutlu olaylarından biri olacaktır.

Ancak, toplantı tarihi olan 13 Mayıs 1983 günü mesleki mazeretim dolayısıyla toplantıda bulunmama imkân olmaması da bana üzüntü vermektedir.

Mazeretimin kabul edilmesini rica eder, toplantıda bulunacak meslektaşlarıma saygı ve sevgilerimin iletilmesinde yardımcı olmanızı rica ederim.

Bu vesile ile gerek şahsınıza, gerekse şahsınızda Türkiye Barolar Birliğine mutluluk ve başarı dileklerimi arz ederim.

Avukat

Hasan Fikret Ersen"

40 yılını dolduran meslektaşlarımızın isimlerini okumaya devam ediyorum.

Avukat Enver Kozcu (İzmir)

Sayın Enver Kozcu'nun plaket ve onur belgesini vermek üzere değerli savcımızı davet ediyorum.

SAVCI

-Saygı değer meslektaşlarım, güzel konuşmak gerekir, güzel konuşma avukat gibi konuşuyorsunuz anlamını taşır. Bu itibarla, ben sizler kadar yerine getiremeyeceğim. Yalnız bir meslektaşın diğer bir meslektaş onur belgesini vermekten gurur duyuyorum.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Avukat Sayın Ahmet Muhtar Girgin (İzmir)

Sayın Ahmet Muhtar Girgin'in plaket ve onur belgesini vermek üzere Sayın Adalet Komisyonu Başkanımızı davet ediyorum.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI- Mahkemelerde bir sanığı müdafaa etmenin kıvanç ve mutluluğu içinde görüyorum sizi. Bugün 40 senesini doldurmuş Muhtar Beye onur plaketini vermekle aynı gururu duyuyorum.

Sayın meslektaşlarım, ömrümün en mutlu günümü yaşıyorum. Hepinize şükranlarımı arz ederim. Hepinize sağlık ve sıhhat içerisinde benim yaşıma ulaşmanızı temenni ederim.

(Alkışlar)

BAŞKAN- Avukat Sayın Ahmet Şeref Barkut (Konya)

Böylece meslekte 40 yılını dolduran avukatlara plaket verilmesi töreni bitti. Ancak, birlik organlarında görev yapanlara plaket verilmesi törenimiz var.

Birlikte görev alanlara verilecek plaket listesinde yer alan değerli üyelerimizi okuyorum:

Avukat Hilmi Becerik (Yönetim Kurulu Üyesi)

Avukat Sayın Hilmi Becerik Türkiye Barolar Birliği Kurulduğundan bu yana 12 yıl süre ile Türkiye Barolar Birliğinde görev yapmıştır. Kendisini kutluyorum. (Alkışlar)

Avukat Hilmi Becerik'e plaket ve onur belgesi vermek üzere Sayın Birlik Başkanımızı davet ediyorum.

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI ATILA SAV- Barolar Birliğinin ilk kurulduğu yıl 1969 yılı Ağustos ayının 9 ncü günü Ankara'da Türkiye'nin çeşitli barolarından gelmiş arkadaşlar bir araya geldik, ben o zaman Ankara Barosunda idim. Orada ilk defa çeşitli barolardan gelerek birbirleriyle tanışmak, kaynaşmak ve birlikte çalışmanın coşkunu içinde idiler.

Sayın Becerik ile o toplantıda tanıştık, bir mutlu rastlantı benim için. Aynı yönetim kurulunda ben genel sekreter olarak, kendileri yönetim kurulu üyesi olarak 2 yıl birlikte görev yaptık, sonra başka görevlere gittim. Yeniden Yüce Genel Kurul baha onurlu bir görev daha verdiği zaman da kendimi arkadaşım ile 2 yıl kadar birlikte çalıştık. 12 yıl birliğimizin

büyük gücünü hiç yakınmadan büyük bir özveri ile taşımış bir arkadaşımızdır. Türkiye'mizin her köşesinde böyle meslektaşlarımızın bulunduğunu bilmek bize güç vermektedir, gurur vermektedir. Onun için Hilmi'ye hem 40 yılı tamamladığı için, hem de meslekte bu bilinçlenmenin temsilcisi olduğu için Birlik adına hem teşekkür ediyorum, hem de bundan sonraki yaşamında mutluluklar diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Avukat Hilmi Becerik 12 yıl süre ile en uzun süre olarak, yönetim kurulu üyeliği yaptığı için kendisinin konuşmasını dinliyoruz.

AVUKAT HİLMİ BECERİK (Yönetim Kurulu Üyesi)- Sayın Başkan, sayın konuklar, sayın delegeler, sayın yöneticilerimiz;

Bir meslek hizmetinde erişilebilecek onurların en yücesi olan böyle bir plaketle taltif edilmek gerçekten çok mutlu bir olay. Böylesine değerli bir olayın Yüce Genel Kurul huzurunda verilmiş olması, hem bu onuru daha da muhteşemleştiriyor, hem de bu büyük hizmet çatısı altından gelip geçmiş olan arkadaşlarımızın bir kere daha anılarını yaşamalarına ve sizlerin de bir kere daha onlarla karşı karşıya olmanıza olanak veriyor.

1969 yılının Ağustos ayında Ankara'da Sanat Sevenler Salonunda toplanan ilk kuruluş Genel Kurulumuza görev almış olan arkadaşlarımızdan şu anda aramızda bulunanların sayıları değil iki el, bir elin parmak sayısını bile doldurmayacak kadar azalmış. Bu eriyişin, bu tükenişin bu yok oluşun iki nedeni var.

Birinci neden, Türkiye Barolar Birliğini daima güçlü, daima canlı kılan nöbet değiştirme olgusu.

İkinci neden, her fani için kaçınılmaz olan doğanın o acımasız kuralının aramızdan pek çok arkadaşımızı alıp ebedi yolculuğa, dönüşü olmayan o yolculuğa çıkarmış olması.

Görülüyor ki, ilk neden mesleğimizin geleceği bakımından

umut verici ve sevindirici. İkinci neden; hazin, hüzünlü ve buruk. Şairin dediği gibi, yalnızlığımız giderek artıyor, ama tanrıya şükürler olsun, yollarımız ayrılmıyor. aydınlık yoldayız, güvenli yoldayız ve de haysiyetli yoldayız.

1969 yılından bu yana 14 yıl geçti. Bu bir meslek kuruluşu için rüşt yaşının çoktan geride bırakıldığı bir süreç. Türkiye Barolar Birliği 14 yıl içinde ne yaptı, ne kadar yaptı, neler başardı. Bu soruları cevaplandırmak kolay. Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarını yeterli ve doyurucu bulanlar olduğu gibi, Türkiye Barolar Birliğini daha başka arayışlar içinde görmek isteyenler de elbette vardır. Ben 14 yılın 13 yıla yakın bir dönemde sorumluluk almış bir arkadaşınız olarak bu iki karşıt değerlendirmenin dışında kalarak bir başka, sanırım asıl gerçeği vurgulamak istiyorum.

Türkiye Barolar Birliği bir kaç kez olağanüstü dönemlerden geçmiştir. Halen de olağanüstü bir dönemde görevini vakarla sürdürmektedir. Türkiye Barolar Birliği kuruluş yıllarımızdan hemen sonra toplanan, Birinci Türk Hukuk Kongresine sunduğumuz tebliğimizin konusu Hukukun üstünlüğü ilkesinin yorulmaz bilinçli savunucusu olma görevinden hiç bir zaman uzaklaşmamıştır. Daha da önemlisi, hukukun üstünlüğünün topluma kazandırdığı dinamizme, bu dinamizmin yaratıcı gücüne ve egemenliğine inandığımız için Türkiye Barolar Birliği olağan dönemlerde de, olağan üstü dönemlerde de hep aynı kalmış, koşullara göre görüntü değiştirmemiş, inançlarına sahip olma bilincini göstermiş tek kuruluştur.

Gerçek Atatürkçülüğe, gerçekten yaraşan bu soylu ve haysiyetli tavır alışını simgelediğine inandığım bu plaketi onur verici değerinin yanı sıra, tanrı bağışlarsa bir tek oğluma hazinelere bedel bir miras bırakabilecek baba olma mutluluğu bahşeden kutsal bir veda kabul ediyorum. (Alkışlar)

Hepinize gönül dolusu minnet, gönül dolusu teşekkür, gönüller dolusu sevgi, gönüller dolusu saygı. (Alkışlar)

BAŞKAN- Avukat Sayın Turgut Bulut Yönetim Kurulu Üyesi.
(Alkışlar)

Avukat Sayın Davut Selçuki Disiplin Kurulu Başkanı.
Bir mesajı var, takdim ediyorum.

"Sayın Atila Sav

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sayın Başkan,

Nazik ve vefakâr mektubunuz için başta zatiâliniz
olmak üzere Yönetim Kurulu üyelerimize şükran ve teşekkürlerimi
sunarım.

Tüm hazırlıklarımı tamamlamama ve Talya Otelde yerimi
ayırtmış olmama rağmen ani rahatsızlanmam nedeniyle aranızda
olamayacağım için üzgünüm. Bir başka toplantıya katılma ümidimi
saklı tutuyorum.

Size ve Yönetim Kurulundaki arkadaşlarıma çalışmalarında ve işlevlerinde başarılar diler, şükran ve saygılarımı
tekrarlarım.

Avukat.

Davut Selçuki

Avukat Niyazi Ağırnaslı, Disiplin Kurulu Üyesi, yerine
ne Sayın Gülçin Çaylıgil alıyor ödülünü.

Avukat Alp Selek, Disiplin Kurulu Üyesi.

Avukat İlhami Güven, Disiplin Kurulu Üyesi.

Avukat Hayati Ekşi, Disiplin Kurulu Üyesi.

Avukat Güney Dinç, Denetçi.

Avukat Nuran Yoluğ, Denetçi.

Avukat Güngör Çakmakçı, Denetçi.

Avukat Metin İsfendiyar, Denetçi.

Efendim, bu suretle meslekte 40 yılını dolduran ve
Birlikte görev alanlara verilecek plaket, töreni tamamlanmış
oluyor.

Efendim, Genel Kurulumuz dolayısıyla gelen mesajlar ve bu arada Sayın Adalet Bakanımızın gönderdiği bir çelenk var. Çok teşekkür ediyoruz ve Sayın Savcımız Nuri Mimaroğlu'na telefon ederek yoğun işleri dolayısıyla toplantıya çok gelmek istediği halde gelemeyeceğini ve kendisini görevlendirdiğini bildirmişler. Teşekkür ediyoruz. (Alkışlar)

Gelen mesajları okuyoruz efendim.

"Birliğinizin olağan Genel Kurul Toplantısı için gönderdiğiniz nazik davetinize teşekkür ederim.

Türk hukuk hayatına unutulmaz ve çok değerli katkıları bulunan birliğinizle başarılar dileklerimi ve Genel Kurula katılanlara saygılarımı sunarım.

Ahmet Boyacıoğlu
Anayasa Mahkemesi Başkanı "

"Genel Kurul Toplantınıza nazik çağrınız için teşekkür ederim.

Toplantınızın sorunlarımıza çözüm getirmesini ve başarılarınızı diler, şahsınızda değerli mensuplarınıza saygılar sunarım.

Ord. Prof.Dr. Sadi İrmak
Danışma Meclisi Başkanı"

"Birliğinizin Olağan Genel Kuruluna davetiniz için teşekkür ederim. Genel Kurul çalışmalarınıza başarılar temenni eder, size, birlik mensuplarına ve davetlilere en iyi dileklerimi sunarım.

Bülend Ulusu
Başbakan"

"Birliğinizin Olağan Genel Kurul Toplantısına vaki nazik davetinizi aldım. Teşekkür eder, işlerimin yoğunluğu nedeniyle bu toplantıya iştirak edemeyeceğimi büyük bir üzüntü ile ifade eder, seçkin hukukçuların iştirakleriyle toplanan Genel Kurulunuzun değişen ve gelişen Türkiye'nin hukuk düzeni konusunda olumlu çalışmalarını takdirle izlediğimiz toplantısına başarılar diler, saygılar sunarım.

Orhan Özdeğ
Danıştay Başkanı"

"Genel Kurul toplantısı için göndermek lütfundu bulunduğunuz nazik davetinize teşekkür eder, başarı dileklerimizle saygılarımı sunarım.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı"

"Barolar Birliğinin Genel Kurul Toplantısına nazik davetiniz için teşekkür ederim.

Adaletin meydana çıkarılmasında ve bir hakkın yerine getirilmesinde adalete ve hakime yardımcı 1 tüm meslektaşlarımı şahsınızla en içten duygularla selamlar, toplantı süresince ortaya konulacak görüş ve önerilerin yararlı sonuçlar sağlamsını diler, saygılarımı sunarım.

Derviş Turhan
Yargıtay Başkanı

"Birliğinizin 16 ncı Olağan Genel Kurulu dolayısıyla gönderdiğiniz vaki nazik davetinizi aldım. Teşekkür ederim.

Bakanlığımın önceden programlaştırdığı yoğun yasa çalışmalarını nedeniyle anılan günde aranıza bulunamayacağım için üzgünüm.

116 ncı Olağan Genel Kurulunuzun başarılı geçmesini

diler, sizler ve Genel Kurula katılan üyelerinize saygılar sunarım.

Rıfat Beyazıt
Adalet Bakanı "

"Resmi görevle yurt dışında bulunmam nedeniyle Türkiye Barolar Birliğinin 16 ncı Olağan Genel Kurul Toplantısına katılamayacağım için üzgünüm. Nazik çağrınıza teşekkür eder, olağan çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Hasan Sağlam.
Milli Eğitim Bakanı"

"İşlerimin yoğunluğu dolayısıyla Olağan Genel Kurulunuza katılamayacağım.

Başarı dileklerimin kabulünü rica ederim.

Prof.Dr. Turhan Esener
Çalışma Bakanı"

"Nazik davetinize teşekkür ederim.

Yoğun mesai programım nedeniyle katılamadığım Genel Kurul Çalışmalarınızın başarılı geçmesini diler, Kongreye iştirak eden bütün misafirleri şahsınızda saygı ve sevgiyle selamlarım.

Sosyal Güvenlik Bakanı
Sadık Şide"

"Başarı dileklerimle size ve şahsınızda tüm görevlilere selamlarımı sunarım.

Prof.Dr.Sabahattin Özbek
Tarım ve Orman Bakanı"

"16 ncı Olağan Genel Kurul Toplantınıza ait nazik davetinize çok teşekkür eder, yurt dışı görev gezim dolayısıyla katılamayacağımı üzülerek bildirir, Genel Kurulun başarılı geçmesi dileğiyle şahsınızda tüm baro mensuplarına sevgi ve saygılarımı sunarım.

Münir Güney
Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı

"Nazik davetinize teşekkür eder, 16 ncı Olağan Genel Kurulun başarılı olmasını dilerim.

Firuz Çilingiroğlu
Cumhuriyet Başsavcısı

"Türkiye Barolar Birliğinin 16 ncı Genel Kurul Toplantısına nazik davetiniz için teşekkür ederim.
Toplantı süresince ortaya konulacak görüş ve önerilerin yararlı sonuçlar sağlamasını diler, saygılarımı sunarım.

Sabri Livanelioğlu
Birinci Başkan Vekili

BAŞKAN- Efendim, genel kurulumuza gönderilen telgraf miktarı çok fazla olduğu için telgrafların okunmasına ara veriyoruz, bilahara devam edeceğiz.

Bu arada gündemimizin diğer maddesine geçiyoruz.
Gündemimizin 7 nci maddesine göre Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1982 yılı Çalışma Raporu, Bilanço Gelir-Gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının, Denetim Kurulunun Raporunun okunması ve görüşülmesi.

Sayın Birlik Başkanımıza kürsüye davet ediyorum.
BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI ATILTA SAV- Sayın konuklar, sayın delege arkadaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin 16 ncı Genel Kurulunun Antalya'da toplanmasını öneren, sağlayan Antalya Barosunun

seçkin üyelerine Sayın Başkanlarının kişiliğinde önce Birlik adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Bu yılki Başkanlık Raporunda daha çok meslek sorunu olan bir konu üzerinde durmak istiyorum. Tabii bu meslek sorunumuzun gerçekte adaletin sorunu olduğunu ve ülkenin sorunu olduğunu değerlendirerek bu bilinçle ele almak istiyorum. Onun için görüşmelerinize ve çalışmalarınıza bu ışık altında başlayacağımızı belirtmek isterim.

Bilindiği üzere Adalet Mülkün temelidir, ama sav, savunma, yargı üçlüsü bütünlenmedikçe adaletten söz edilemez. Bu nedendir ki, bütün demokrasi düzenlerinde yargı önünde savunma hakkını ve hak arama özgürlüğünü kullanmak isteyen yurttaşlara yardımcı olmayı ve yol göstermeyi meslek edinmiş avukatlar ile onların meslek kuruluşu olan barolar adaletin gerçekleşmesi bakımından çok önemli ve vazgeçilemez bir işlev yapmaktadır.

Bu görevin zaman zaman ve kimi çevrelerce anlayışla ve hoş görüyle karşılanmadığını da biliyoruz. Bu yüzden savunma görevlileri meslektaşlarımız güçlükyerle ve engellemelerle de karşılaşmaktadırlar. Bu engeller savunma işlemini kısılmaktadır.

Sonuç olarak, savunma ve hak arama işlevi kısılmaktadır, hatta bütünüyle de engellenebilmektedir.

Bir başka sorun da, toplancı ve baskıcı yönetimlerde yönetenlerin yargıyı da güdümlene gayretleri ve istekleridir. Bu tür yönetimlerde yönetilenlerle yönetenlerin çatışmaları sorun yaratır. Yönetenlerin toplumu denetim ve baskı altında tutma eğilimi ve alışkanlığı, yargıyı da güdümlene isteğine yol açabilir. Bunun en iyi yöntemi ise, savunmayı güdümlenmeden geçer. Güdümlü yargı ister istemez güdümlü savunmayı gerektirir. Çünkü, savunma yargının dinamik unsurudur. Savunmanın işlevini tam yaptığı bir ortamda yargının güdümlenmesi çok güçtür, çok sorun çıkar. En azından haksızlıklar toplumda yankılanır, büyür.

Bu tehlikeler savunmanın bağımsızlığının gerekçeleridir. Gündümlü savunmaya giden yol bağımlı savunmadan geçer. Onun içindir ki bağımsızlık fantazi bir heves değil, mesleğimizin bir gereğidir. Yine aynı nedenle bağımsızlığın sağlanması gereği, mesleği serbest meslek olmaya yöneltir.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 1 nci maddesinde yer alan ilke, işte mesleğimizin bu temel niteliğinin bir belirtisidir. Aynı maddede yer alan ikinci ilke; mesleğimizin öbür temel niteliğidir. Avukatlık bir kamu hizmetidir. Bu iki nitelik meslek örgütlenmesinin de temel gerekçesidir. Bir kamu hizmetini bağımsızlığını zedelemeyen örgütlemenin bir tek yolu vardır, bağımsız meslek örgütü içinde örgütlenmek. Bağımsızlık, bir bağımsızlık, bir keyfilik ve karışıklık gibi düzensizlik belirten kavramlarla karıştırılmamalıdır. Bunu önlemek için meslek ahlakını meslek disiplinine bağlamak zorunlu gözükmektedir.

Baroların tarihsel gelişimi meslek ahlakının ve meslek disiplininin de gelişimi ve evrimidir. Mesleğe saygınlık kazandıran, meslek onurunu koruyan bu meslek örgütlenmesi ve meslek bilinçlenmesidir. Barosuz avukatlıkla kamu hizmeti niteliğini bağdaştırmak olanaksızdır. Bu nedenle hem kamu hizmeti niteliğini hem de bağımsız savunma işlerini ancak bağımsız meslek örgütleri içinde düşünülebilir ve sağlayabiliriz.

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan beri benimsediği ve uğrunda savaşım verdiği iki temel ilkeimiz vardır. Bunlar birbirine bağlıdır. Birincisi; baroların bağımsızlığı, ikincisi; hukukun üstünlüğü ilkeleridir. Baroların bağımsızlığı, yönetimde keyfilik özlemi değildir, mesleğe ve meslek çalışmasına gerekli güvenceyi kazandırmak amacını gütmektedir. Yargının ve savunmanın bağımsız olmadığı bir toplumda hukuk devletinden, hukukun üstünlüğünden söz edilemez. Hukuk devletinde hukuk üstünlüğünden vaz geçilemediği gibi, yargının ve savunmanın bağımsızlığından da vaz geçilemeyecektir. Bu amaca yaklaşıncı en

iyi düzenleme 1961 Anayasasının 122 nci maddesindeki düzenleme idi. Şöyle hatırlatmakta yarar görüyorum. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları kanunla meydana getirilir ve organları kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilir. İdare, seçilmiş organları bir yargı merci kararına dayanmaksızın geçici veya sürekli olarak görevinden uzaklaştıramaz. Meslek kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.

Baroların meslek ahlak ve disiplinini sağlamada yararları bilinmektedir. Temel niteliği bağımsızlık olan bir meslek için ise meslek kuruluşlarına bağlılık, ahlakı ve disiplini sağlamanın tek elverişli yoludur. Meslek disiplinini ve meslek ahlakını sağlama görevi dışarıdan bir otoriteye bırakılırsa, bu otoritenin güdümlene eğilim ve hevesine açık kapı bırakılmış olur. Bir meslek örgütünün gözetimi ve denetimi olmazsa da meslek ahlakı ancak tek tek kişilerin bireysel ahlaki anlayışıyla çevrili olacaktır. Kişi ahlaklı ise meslek ahlaklı biçimde yürütülür, ama kişi ahlaklı değilse bir meslek ahlakı beklemek doğru olamaz.

Meslek ahlakını sağlayan nedir? Hiç kuşkusuz meslek ahlakını sağlamada meslek disiplini ve örgütlenmesi gereği önde gelmektedir. Toplumsal açıdan kişisel ahlak kuşkusuz ki çok önemlidir, ancak yeterli değildir. Meslek ahlakı kişisel ahlak, kural ve değerlerinin üstünde, onlardan ayrı ve mesleğe özgü ortak davranış kurallarından oluşur, kişisel ahlakı içerir, ama ondan daha geniş kapsamlıdır.

Böylesi bir meslek ahlakının oluşumu ve korunması ise, ancak meslek örgütü içinde olur. Bu örgütlenmenin üyeliği isteğe bağlı dernekler niteliğinde olması yeterli değildir.

Barolar işte bu nedenle ki derneklerden çok başka ve daha ileri bir anlayışı belirten kuruluşlardır. Baroların yazılması zorunlu meslek kuruluşları olmasının anlamı ve gereği bu noktadır. Bu zorunluk, bir meslek disiplininin de gereğidir.

Meslekte dânenin ve eşitliğin de gereğidir. Mesleğin hem bağımsız, hem de serbest olarak yürütülmesi için zorunlu örgütsel bağımsızlığın anlamı bu noktadadır.

Sayın dinleyiciler, ülkemizde savunma mesleğinin örgütlenmeye başlamasının ilkin 1876 tarihine rastlandığı söylenebilir. Sayın Genel Kurul Başkanımızın da konuşmasında bu noktaya değindiğini anımsıyoruz. Daha önce savunma ve vekillik düzenli ve örgütlü bir meslek durumunda değildi. İslâm hukukunda vekalet, bilindiği üzere genel hükümlere göre yürütülmekte idi. Davaya vekalet de aynı kurallara göre işliyordu, tıpkı almaya, satmaya vekalet gibi, kiralamaya vekalet gibi, hatta nikâha vekalet gibi. Bu avukatlıktan çok başka bir anlayıştır. Davaya vekalet etmenin bir uğraş, bağımsız bir iş olduğu bile önceleri düşünülmemiştir. 18 nci yüzyıla dek dava vekilliğinden çok arzuhalcilığe rastlıyoruz. Bunlar çağdaş avukatlığın iki temel işlevinden biri olan yazı ile savunma görevini yapmakta idiler. 18 nci yüzyılda ise kadı önünde yanlanan vekilliği görevini yapan muhsırlar ve vekiller görülmektedir. Hukuk öğrenimi olmayan bu kişiler uygulamadan geliyorlardı. Halkın gözünde de mahkeme katında da saygınlığı olmayan, ayak kavafa ya da müzevir gibi sanlarla nitelenen bu kişileri biz mesleğimizin öncülleri sayıyoruz.

Mecelle, vekaleti düzenleyen hükümler arasında davada vekalet de yer vermiştir. Ancak, bu da yalnızca özel hukuka özgü bir düzenlemedir. Giderek dava vekilliğinin bir uğraş olduğu anlayışı toplumumuzda da yerleşmiştir. Adalet Bakanlığı, ki o tarihlerdeki adıyla Adliye Nezaretinde bir encümen, bir kurul oluşturuluyor ve bu kurulda yapılan sınavda başarı gösterenlere dava vekaletli ruhsatnamesi veriliyordu. 1876, 1292 tarihli nizamnameye göre Muhakimi Nizamiyede dava vekilliği yapmak isteyenler Adalet Bakanlığından ruhsatname almaktaydılar. Bu işlev, bakanlığa bağlı bir komisyonca yürütülüyordu. Bunun yanı sıra bir de İstanbul'da çalisan ve avukatların

oluşturdukları üye olunması isteğe bağlı birtakım dernekler vardı. Bu derneklerin çoğu bilindiği üzere azınlıkların ya da yabancı avukatların kurdukları ve kendi üyelerine bazı sosyal dayanışma imkânları sağlamak amacıyla kurulmuş derneklerdir. Yoksa bunlar meslek düzen ve disiplinine uygun çalışmanın gözetimiyle mesleğe giriş, meslekten ayrılış, ya da çıkarılış gibi nedenlerle, durumlarla ve hukuki kurumlara ilgili değildiler. Bu işlemler vekaletin, daha doğrusu nezaretin gözetim ve denetiminde. Ancak bütün bu düzenleme de yine ülke düzeyinde değil, daha çok İstanbul'daki avukatların çalışmaları ile ilgili idi.

Meslek düzenimizin ve meslek kurallarının oluşumunu ve yürütümünü içeren çağdaş anlamda baro, ilk olarak cumhuriyet döneminde kurulmuştur. Bununla ilgili ilk yasal düzenleme ise 1924 tarihli ve 460 sayılı Muhammat Kanunudur. Bu yasanın geliştirdiği düzenin başlıca önemli ilkelerini şöyle sıralayabiliriz;

Meslek çalışması yapabilmek için baroya kabul olunmak ve baroda yazılı olarak bulunmak zorunludur. Meslekten çıkarılma kararının ise yine barolardan, 10 dan çok avukatın bulunduğu bir yerde baro kurulması zorunlu sayılmaktadır.

Barolar resmi müessesattan sayılmıştır. Mülazemet, yani bugünkü adıyla staj kurumu kabul olunmuş ve yasa ile düzenlenmiştir. Baroların kendilerini yönetmesi için gerekli organları düşünülmüş, kurulmuş ve oluşturulmuştur. Organların seçimi ise baro üyeleri arasından ve kendilerince yapılmakta idi. Sonra resmi kılıktan başlayarak vekalet ücretine kadar birtakım meslek çalışması ile ilgili düzenlemeler de yine yasada yer alıyordu.

Bütün bu ileri anlayışına karşın Muhammat Kanunu 17 maddeden oluşan dar kapsamlı bir metindir. Bu düzenleme için de Adalet Bakanlığının yetkileri ise epeyce geniş tutulmuştur. Avukatlığın serbest meslek niteliği açıkca belirtilmemiş ve idari ve sayet anlayışı ise en geniş anlamda yer almıştır.

Yine de belirttiğimiz nedenlerden ötürü Muhamat Kanunu ülkemizde meslek örgütlenmesinin ilk örneği olduğu için bizim görüşümüze göre çok önemli bir yasadır ve modern Türkiye Cumhuriyetinin oluşturduğu ilk kurumlardan birini yaratmaktadır. Bundan 14 yıl sonra 1938 yılında çıkarılan 3499 sayılı Avukatlık Kanunu ise hiç kuşkusuz savunma mesleğimizin yücelmesinde, savunmanın olgunlaşmasında bir başka aşamadır. Bu vesile ile bu yasanın çıkartılmasına önayak olan eski Adelet Bakanlarından Şinasi Devri'nin anısına huzurunuzda kutlamak isterim. Muhamat Kanununun dar kapsamlı metni içinde düzenlenememiş bir çok meslek kurallarını geliştiren, avukatlığa çağdaş nitelikli bir meslek görünümü veren bu yasa, meslek için ve meslektaşlar için önemli bir köşe taşı olarak değer taşıyacaktır. Yasanın getirdiği önemli yeni düzenlemeler şunlardır;

Avukatlık kamu hizmeti mahiyetinde bir meslektir. Baroya kabul ile mesleğe kabulün birleştirilmesinden başlayarak meslek düzeniyle ilgili kurallar yasayla ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir. Disiplin işlemleri ve meslekten çıkarma ile ilgili kurallar ayrıntılı biçimde yasaya yer almıştır.

Baroların kendilerini yönetmesiyle ilgili kurallar da yine yasada ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Vekalet ücreti ve adli yardım gibi çok önemli meslek çalışmasıyla ilgili düzenlemeler yine yasada ayrıntılarıyla yer almıştır.

Avukatlığın bir serbest meslek ve kamu hizmeti niteliklerinin belirlenmesini ise yasanın çeşitli maddelerinde özen gösterilmiştir.

Bütün bu olumlu gelişmelerin yanı sıra idari vesayetinin sürdürülmesi ve meslek kuruluşlarının bağımsızlığının düşünülmesi, bu yasanın eleştirilebilecek yanlarıdır.

Sayın konuklar, sevgili meslektaşlarım; mesleğimizde önemli bir aşama hiç kuşkusuz 1969 yılında yürürlüğe giren 1136

sayılı Avukatlık Yasasıyla olmuştur. Savunmanın bağımsızlığı anlayışının olgunlaşması, meslek örgütlenmesinin bütünleşmesi, avukatların sosyal güvenliğinin sağlanması, meslek kurallarının geliştirilmesi gibi konularda getirilen yenilikler bu yasanın başlıca özellikleridir. Yasanın dikkati çeken hükümleri şunlar.

1. Avukatlığın serbest meslek ve kamu hizmeti niteliği belirgin hale getirilmiş, avukatın çalışmasında bağımsız olduğu kuralının altı çizilmiştir. Türkiye Barolar Birliğinin kurulması ile meslek örgütlenmesi bütünleşmiştir. Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olduğu yasada açıkça yer almıştır. Bu 1961 Anayasasının 122 nci maddesinin getirdiği anayasal düzenlemeye bir koşullama, bir paralel çizme anlamına gelmektedir.

Baroların kurulması görevinden başlayarak daha önce Adalet Bakanlığına verilmiş görevlerin hemen tümü meslek örgütü olan Türkiye Barolar Birliğine bırakılmıştır. Uyulması zorunlu meslek kurallarını belirleme görevi ise meslek örgütüne verilmiştir. Bunun önemini izin verirseniz bir nebze belirtmek isterim.

Türkiye'de uyulması zorunlu meslek kurallarını ilk defa oluşturan meslek kuruluşu avukatlıktır ve onun meslek kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliğidir. Dileğimiz, bütün mesleklerin kendi meslek kurallarını kendilerinin önermeleri ve oluşturmalarıdır.

Avukatların sosyal güvenliği; yalnızca uzun vadeli sigorta dalları için olsa bile önemli ölçüde sağlanmıştır. Hiç kuşkusuz bunun önemi, avukatların gelecek kaygısından kurtarılması yönindedir ve gelecek kaygısından kurtarılmış bir avukatın meslek ahlakına ve meslek disiplinine daha sıkı biçimde bağlanmasına istemek, meslek kuruluşları için bir hak, bir yetki olmuştur.

Ortak büro çalışması ile ilgili düzenleme; yetersiz ve eksik de olsa yasal biçime getirilmiştir. Baroların protokoldeki yeri belirlenmiştir. Baroların yönetiminde görev alanların isten

el çektirilmesi yetkisi ise yargıya bırakılmıştır.

Meslek örgütünün yasaların ülke ihtiyaçlarına uygun biçimde geliştirilmesi için katkıda bulunulmasına olanak sağlanmış ve bu yolda meslek kuruluşlarına görev verilmiştir. Bu yasa da baroların ve Birliğin bağımsızlığı tam değildir. Meslek örgütlerinin birtakım kararlarının adalet Bakanlığının onayına bağlı tutulması, bağımsızlığı zedeleyen bir durumdur. Özellikle mesleğe ve staja kabul ile disiplinle ilgili kararlar, ücret tarifelerinin onayı, ki 1136 sayılı Yasanın 8, 20, 71, 74, 142, 157, 168, 182 ve geçici 13 ncü maddeleri gibi yetkilerin Adalet Bakanlığına bırakılmış olması sakıncalıdır. Sanıyorum ki bu sakıncalı durum bugünkü yönetimde bazı davranışlarla dışa vurulmaktadır, basından öğrendiğimize göre Avukatlık Yasasında yapılması düşünülen bazı değişiklikler hiç kuşkusuz Genel Kurulun bugünkü yani bu toplantısında da tartışma konusu olacaktır.

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan beri savaşımını yaptığı bağımsızlığın sağlanması umarız ki geleceğe yönelik bir ümit olarak kalacaktır. Gerekli gelişmelerin ve denetimde uygun ölçülerin bulunması yolundaki çabalar sürerken bu aşamada 2709 sayılı Anayasa ile öngörülen düzenleme bir olgu olarak önümüze çıkmış bulunmaktadır. Kasım 1982 günü halk oylamasına sunulan Anayasanın 135 nci maddesiyle getirilen ilkeler savunma mesleğinin ve meslek örgütlenmesinin özellikle cumhuriyet döneminde kazanılan 60 yıllık evrimini ve oluşmasını geriye döndürmüş gözükmektedir. Anılan hükmü izin verirsiniz anımsatmak istiyorum.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri

tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz. Meslek kuruluşları, kuruluş amaçları dışında faaliyet gösteremezler, siyasetle uğraşamazlar, siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemezler.

Siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşları organlarının seçimlerinde aday gösteremezler ve belirli adayların leh ve aleyhlerinde faaliyette bulunamazlar ve propaganda yapamazlar.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kanunda gösterildiği şekilde devletin idari ve mali denetimine tabidir. Amaçları dışında faaliyet gösteren ve siyasetle uğraşan meslek kuruluşlarının sorumlu organlarının görevine kanunun belirttiği mercinin istemi üzerine mahkeme kararıyla son verilir ve yerlerine yenileri seçtirilir.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığını, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünü, toplumun huzurunun korunması ve devletin Anayasada belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde en büyük mülki amir bu organları geçici olarak görevden uzaklaştıracak. Görevinden uzaklaştırma kararı 3 gün içinde mahkemeye bildirilir. Mahkeme görevinden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığına en geç 10 gün içinde karar verir.

Sayın meslektaşlarım, anılan oldukça ayrıntılı ve genel hükümlerle yapılan düzenlemenin ilgili yasalara yansıtılması için bir çalışmanın sürdürüldüğü bilinmektedir. Bu çalışma henüz bitirilmemiştir. Ancak, Anayasanın 177. nci maddesinin (e) bendi gereğince yasal değişikliğe görev kalmaksızın yürüyen anayasal düzenlemede belirgin şu noktalar vardır.

a) Bir kısım kuruluşlarda çalışan avukatların barolara yazılma zorunluğu kaldırılmaktadır.

Yürürlükteki Yasanın 66, 35 ve 12 nci maddelerindeki kurallarla oluşan sistemi bozan bu hükümle meslek içindeki eşitlik kalkmaktadır. Meslek disiplini ve düzeninde büyük bir boşluk açılmaktadır.

b) Meslek kuruluşlarının yönetsel ve akçalı denetiminin içeriden alınarak dış denetime bağlanması, baroların bağımsızlığı ile birlikte meslek bağımsızlığını da zedeleyebilecektir.

c) Bu denetimin ve gözetimin seçilmiş organlara işten el çekmeye kadar vardiirılması, meslek kuruluşlarının bağımsızlığını zedelediği gibi demokratik oluşumunu ve yönetimini de zedelemektedir.

Bu yollarla yönetimce savunma mesleğinin gereksindiği bağımsızlığa da el uzatılabileceği kaygısı doğmaktadır.

ç) Meslek kuruluşlarının bir çıkar topluluğunun örgütüne dönüşmesi gibi çok ciddi bir sakınca doğurmaktadır.

d) Değişikliklerin savunma mesleğini ve meslek örgütlerinin gelişimini durduracağını ve evrimini gerıye çevireceğini söylemek çok yanlış olmayacaktır.

Kaygımız odur ki, meslek gelişmesinin çağdaş aşamaların gerisinde kalması tehlikesi baş göstermiştir. Bunun hem mesleğimiz, hem de toplumumuz açısından ciddi sakıncaları vardır.

Savunma mesleğinin ve meslek örgütlemesinin ülkemizdeki evrimi henüz sona ermiş değildir. Toplumsal yaşam sürekli bir değişmeyi ve evrimi gerektirir ve ancak bu yolla oluşur. Önemli olan meslek topluluğundaki bilinçleşmedir, mesleğe bağlılıktır ve mesleğe sahip çıkma eğilimidir. Mesleğimizin ve meslek kuruluşlarımızın cumhuriyetin 60 yıllık evriminde bir çağdaş anlayışa kavuştuğu ve belirli bir düzeye eriştiğini rahatça söyleyebiliriz. Yazılı hukuk sisteminde yasaların önemini biliyoruz. Ancak, kurumlaşma süreci içinde bilinçleşme ve olgunlaşmanın da

yasal kurallar kadar değerli olduğunu gözden kaçırmamalıyız.

Arkadaşlarım, bizim umudumuz ve iyimserliğimiz de zaten bu noktadadır.

Hepinizi saygıyla selamlar ve başarılı çalışmalar dilerim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan Sav.

Değerli üyeler, Yönetim Kurulu Raporunun müzakeresine daha doğrusu okunmasına geçmeden önce gelen telgrafları okumaya devam etmek istiyorum.

Saat 12.00'de Atatürk anıtına çelenk konulacak ve saygıdurusunda bulunacağız.

Telgrafları okumaya devam ediyoruz.

Sayın Genel Kurul üyeleri, Divanınıza iletilen telgraflarla, Yargıtay 8 nci Ceza Dairesi Başkanı Sayın Yahya Gökçedağ, Antalya Hakimii 2 nci Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Sayın Necdet Demirtaş, Adalet Bakanlığı Müsteşarı Sayın Sabahattin Okutan, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Sayın Şevket Yılmaz, Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet Yazar, Türkiye Noterler Birliği Başkanı Sayın Rasim Eyüboğlu, Avukat Sayın İsmail Özersin, Sayın Sabahattin Demir, Avukat Sayın Fehmi Özçelik, Avukat Sayın Taccettin Sırmalı, Avukat Sayın Merih Tezen, Hatay Barosu Başkanı ve delegeesi Sayın Nabi İnal, Avukat Sayın Rifat Verdigil Genel Kurulumuza saygılarını sunuyorlar ve başarılar diliyorlar.

Sayın üyeler, Avukat Sayın Faruk Fren ve Sayın Yekta Güngör Özden'in mesajları var, bunları okuyorum.

"Genel Kurula davetinizi aldım. Vefalı duygularınıza pek çok teşekkür ederim.

Birliğimizin hukuksal kurallardan ödün vermeden devamı yolundaki çabalarınızdan ve sizi destekleyen yönetim kurulundan Türk avukatları gurur duymaktadır.

Genel Kurulunuzun müstesna ve çok değerli üyelerinin sizlere olan inancı devam edecek, size yeni güç sağlayacaktır. En derin saygılarımı lütfen kabul buyurumuz.

Avukat
Faruk Erım

"Türkiye Barolar Birliği 16 ncı Genel Kurul Başkanlığına

Ulusal bilincimizi oluşturan öğelerin başında gelen adalet duygumuz, Türklüğe ün ve onur kazandırmış, barışın ve uygarlığın temeli olmuştur. Hepimize kıvanç verecek etkinliği ve gücü ortak amacımızdır. Anayasal-demokratik düzenin başlıca güvencesi sayılan yargı erkinin hukuk biliminin çağdaş verilerine göre adalet dağıtımını görevini yerine getirme çabasını içtenlikle sürdürmesinde savunmanın katkısı büyüktür.

Yargının tümlüğü içinde savunmanın önemini ve yerini doldurmak olanaksızdır. Bağımsızlığı ve dokunulmazlığı Büyük Atatürk'ümüzce istenen mahkemeler ve hakimler adaleti savunmanın hukuksal yardımıyla doyurucu kılmaktadırlar. Bireylerin ve toplumun yasal temsilcilerinin meslek örgütleriyle sağlandıkları olumlu sonuçlar, saygınlığını giderek arttırmaları, beğeni ile izlenecek tutum ve davranışları, ulusumuzun güvenini dokumaktadır.

Bağımsızlığın sorumlulukla birlikte düşünülüp değerlendirilmesi zorunludur. Mahkemelerin ve hakimlerin bağımsızlığı ile hakimlere tanınan güvence, yargı güvencesi olarak gerçekten halkımızın güvencesidir. Ulusal oluşum içinde karşılaşılan güçlüklerin zamanla giderileceği, adaletin özünü etkileyen engellerin kaldırılacağı, yapının özelliğine uygun düzenlemelerin yapılacağı, bağımsızlık ve güvencil ilkelerin her yönden gerçekleşeceği umudu asla yitirilmemiştir.

Türk hukukçuları büyük ulusuna bu aşamayı sunacaktır.

Barolar için uygun olmayan meslekte ve örgütlerinde boşluklar ve sakıncalar yaratacak aykırılıklar da bu kapsamdadır. Meslek disiplinine, meslek içi eğitime ve hukuk devrimine bağlı barolarımızın ulusumuzun güvenini toplayıp yüceldikçe yargımız da yükselecektir .

Çağrınıza teşekkür eder, adaleti erdem bilen bir anlayışın sahibi olarak savunma bölümü üyelerini geçmiş ve gelecek çalışmalarına için kutlar, Türk hukukunda atılımlara öncülük edecek girişimlerini umarak başarı dileklerimi sevgi ve saygı ile sunarım.

Yekta Güngör Özden
Anayasa Mahkemesi Üyesi

BAŞKAN- Değerli üyeler şimdi saat 12.00'de Atatürk Anıtına gidilecektir.

Bu durumda öğlenden sonra toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

İKİNCİ OTURUM

BAŞKAN- Öğleden sonraki oturumumuzu açıyorum.

Şimdi günün medin 7 nci maddesine göre Başkanlık Raporu takdim edildiğinden, Birlik Yönetim Kurulunun 1982 yılı Çalışma Raporunu okutuyorum.

(Çalışma Raporu okundu)

BAŞKAN- Rapor üzerinde görüşme açıyorum.

Buyurun Sayın Başkan Sav.

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI ATILA SAV- Sevgili delege arkadaşlarım, bütün benim çalışmalarında ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü koşulları da dikkate alarak böyle bir dönemde savunma mesleğine düşen büyük sorumluluğu gözden kaçırmayarak gerekli çalışmaları yürütme çabasında bulduk. Bu çabalarımızda ilk göz önünde tuttuğumuz konu, Barolar Birliğinin varlığıyla birlikte etkinliğini ve saygınlığını korumak olmuştur.

Sanırım ki hem genel kamu oyunda hem de meslek kamu oyunda gerekli karşılığını bulmuştur bu çalışmalarımız. Bizim için önemli olan kuruluşundan beri yürütücüsü ve savunucusu olduğumuz temel ilkelerin olağan üstü dönemde de korunmasına çalışmaktır, yani hukukun üstünlüğü ilkesi, hukuk devleti, temel hak ve özgürlüklerin anayasal çerçeve içerisinde korunabilmesi ve özellikle temel hak ve özgürlüklerin içerisinde en önemlilerinden birisi olan hatta yaşama hakkı kadar önemli olan bu yaşama hakkını anlamlandıran savunma hakkı ve hak arama öncülüğünün korunabilmesi olmuştur.

Bu dönemde bu hak arama özgürlüğü ve savunma hakkının korunmasının çok kolay olmadığını biz biliyoruz. Yalnız şunu belirtmek yerinde olacaktır. Koşulların bütün ağırlığına karşın avukat arkadaşlarımız, meslektaşlarımız ülkemizde hiç bir par sanığın savunmasız kalmaması için büyük çaba harcamışlar ve son derece ağır koşullar altında özveri ile çalışmışlardır. Kişisel inancımız da odur ki, koşulların ağırlığına karşılık Türkiye'de hiç bir sanık istediği avukatın hukuki yardımından yararlanma olanağından büyük ölçüde yoksun kalmamıştır.

Bu, meslektaşlarımızın kişisel çabaları ve özverileri ile birlikte mesleki bilinçlenmenin ve meslek içerisindeki dayanışmanın bir ürünüdür.

Kurumların çalışmaları ile övünmenin yersiz bir böbürlenme olmadığı inancındayım, tersine bu bir bilinçlenme sorunudur, yani bir kurum kendi görevini, kendi işlevini hangi koşullar altında yapabiliyorsa, hangi koşullar altında olursa olsun yapabiliyorsa, bunu söylemek böbürlenme, övünme değildir, olsa olsa bir bilinçlenme belirtisidir ve savunma mesleğinin yapılabilmiş olması, gelecek kuşaklar için de Türk yargısı için, Türk adaleti için bir kıstas olacaktır. Bunu gelecek kuşaklar daha objektif, daha nesnel koşullar altında, daha doğru biçimde değerlendirebileceği umundayız.

Birliğin çalışmaları içerisinde raporumuzu birkaç bölüm halinde sunuyoruz. Birinci bölüm genel konular olacak, genel konuların da ilk başlığı Anayasa ve Anayasal Düzenle ilgili Çalışmalardır.

Geçen dönemde de bilindiği üzere Anayasanın hazırlanması, halk oyuna sunulması ve halk oyundan geçmesi, özellikle hukuk çevreleri için ve Türk ulusu için önemli olaylardan birisi oldu.

Türkiye Barolar Birliği bu aşamada sorumluluğunu müdrik olarak, sorumluluğunun anlamını kavramış olarak yapılması gereken bütün çabaları harcamıştır. İstedığımız sonuca ulaşabildiğimizi söylemek kolay değildir gayet tabii, yani Anayasanın bizim isteklerimiz, bizim özlemlerimiz doğrultusunda gerçekleştiğini söyleyemeyiz, ama hiç kimse Türkiye Barolar Birliği ile barolar Anayasanın yapılması için gereken çabayı gösterememiştir, gösteremiştir. Bu konuda bir sinme durumu içinde bulunmuştur diyemez. Birlik Yönetim Kurulu olarak önce Danışma Meclisi Anayasa Komisyonuna görüşlerimizi hazırlık aşamasında sunduk. Daha sonra Anayasa Komisyonundan çıkan 6 Ağustos günü ilgililere Birliğin görüşlerini sunduk.

Bütün bu aşamalardan sonra Danışma Meclisindeki metin ile ilgili olarak Birlik görüşünün daha yüksek yetkili organca, yani Birlik Genel Kurulunca belirlenmesi ve saptanması daha doğru olacaktır düşüncesi ve inancı ile güç koşullar içerisinde ve sıkışık bir dönemde de olsa Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun olağanüstü toplantıya çağırılması yoluna baş vurduk ve bildiğiniz gibi Birlik Genel Kurulu çok sıkı ve yoğun bir çalışma ile Birlik görüşlerini özetleyen bir rapor hazırladı ve ilgili makamlara sunuldu. Bundan sonrasını hepimiz biliyoruz, onun için onları yinelenmeye gerek görmüyorum.

Genel konular içerisinde birliğimizin bir çalışmasını daha raporumuza aldık. Lübnan'da Filistinlilere karşı girişilen kısımla ilgili olarak Birlik görüşünü açıklamayı gerekli gördük. Bildiğiniz üzere Türkiye Barolar Birliği her zaman hukuka karşı davranışlardan, özellikle temel hak ve özgürlüklere yönelen hukuk dışı davranışlara karşı çıkmıştır ve hangi vesile ile olursa olsun, bu konuda görüş bildirmeyi bir görev saymıştır.

Raporumuzun ikinci bölümünde yasama ile ilgili çalışmalar yer alıyor. Bunun birinci başlığı Türk Mevzuatının Yönetimi ve Yeniden Düzenlenmesi projesidir. Bildiğiniz üzere Türkiye Barolar Birliği çeşitli zamanlarda Birlik görüşü olarak Türkiye'de mevzuatın tüm hukuk kurallarının derli toplu olarak çıkarılması, hukuk kuralları arasındaki gelişmelerin kaldırılabilmesi, özellikle de temel yasaların belli bir anlayış içerisinde, belli bir düzen içerisinde oluşturulması için görüşlerini belirlemiş ve saklamıştır.

Başbakanlık bu konuda Türk mevzuatının yönetimi ve yeniden düzenlenmesi projesinin uygulama esasları başlığı ile bir kararname yayınladı. Bu kararnamede merkezi kamu yönetimi ile ilgili görevli bazı kuruluşlara görevler verildi. Bunlar arasında Türkiye Barolar Birliği de danışman kuruluş olarak göreve çağrıldı. Devlet Planlama Örgütünce yapılan bir çalışmaya

biz de Birlik olarak çağrılı bulunuyoruz. Belli aşamalarda bu çalışmaya katılmakta ve bulunmaktayız.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden düzenlenmesiyle ilgili tasarı konusunda biz görüşlerimizi açıkladık. Çünkü biliyorsunuz yanlış bir düzenleme yapılıyordu burada. Yalnız merkezi kamu kurum ve kuruluşları değil, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları da bu düzenleme çerçevesine alınmak üzere idi. Bunun doğru olmadığını görüşlerimizi belirterek Başbakanlığa sunduk ve bu yanlışlık düzeltildi. Bununla ilgili kanun hükmünde kararname, yalnızca merkezi kamu kurum ve kuruluşları için çıktı. Şimdi şu anda Avukatlık Yasasıyla ilgili bazı çalışmalar yürütülmektedir. Bunlardan bir tanesi bizim bilgimiz içerisinde ve Anayasanın öngördüğü düzenlemeler doğrultusunda yapılıyor, yani 135 nci madde ile Anayasada 6 ilke ön görülmüş bulunmaktadır. Bu ilkeler doğrultusunda kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının yasalarının düzenlenmesi için bir çalışma yürütülmektedir. Başbakanlıkta ilgili birim bir alt birim kurmuş, bu alt birim toğaliyede, yani Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünde bir çalışma yürütmektedir. Barolar Birliğinin de bir temsilci göndermesi istendi. Biz oraya bir arkadaşımızı görevlendirdik, çalışmayı izliyoruz. Oradaki çalışmada bir noktaya kadar anayasal gerekler yerine getirileceği için çalışmaya katılmaktayız, yani Anayasanın öngördüğü ve altı noktada belirlenen değişikliklerin Avukatlık Yasasına yansıtılmasıdır söz konusu olan. Bunun dışında bir eğilim var. Deniyor ki, bir çerçeve düzenleme yapalım, kamu kurumu niteliğindeki bütün meslek kuruluşlarını bir ara kanunda bir arada ortak hükümleri düzenledikten sonra her kuruluşun kendi yasasını da ayrıca düzelteyim. Bunun sakıncaları ile ilgili görüşlerimizi açıkladık. Birlik Yönetim Kurulu bir yan kurul oluşturdu, bu kurul 5 kişiliktir, bu yan kurulda bazı ilkeler belirledik. Bunları TODALIYE'deki çalışmalara ilettik. Eğer bizim görüşlerimiz doğrultusunda çalışmalar gelişmezse,

belki bu çalışmalara katılmama yolunda bir karar alabiliriz. Bunu da şimdiden bilginize sunmakta yarar görüyorum.

Raporumuzun 69 ncu sayfasından sonraki bölümlerinde bu çalışmaların aşamalarıyla ilgili bilgiler bulunmaktadır.

Raporumuzun 3 ncü bölümünde Meslek Sorunları yer alıyor. Savunma hakkının korunması ve sağlanması yolundaki çalışmalarımız. Bilindiği üzere meslek kuruluşu olarak birinci derecede duyarlıkla ve özenle izlediğimiz bir konu, savunma hakkının, hak arama özgürlüğünün en iyi biçimde kovuşturulması, kovalanması ve gerçekleştirilmesi için çalışıyoruz. Burada istediğimiz koşulları sağlayamadığımızı söyleyemediğimizi hepimiz kabul ediyoruz, söyleyemeyeceğimizi hepimiz kabul ediyoruz. Buna rağmen meslektaşlarımızın güçlüklerini de aşmaya çalışıyoruz meslek kuruluşları olarak. Zaman zaman sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz. Bu sorunlardan bir kısmı ile ilgili yazışmalarımız ve çabalarımız raporumuzda yer almıştır. Her halde iki gün sürecek çalışma sırasında sayın delege arkadaşlarımız kendileri de tanık oldukları ya da bizzat karşılaştıkları bazı sorunları ve güçlükleri burada dile getireceklerdir. Bunların da gelecek dönemdeki çalışmalar için Birlik Yönetim Kuruluna, sorumlu ve görevli arkadaşlara ışık tutacağı kuşkusuzdur.

Raporda yer verdiğimiz bir çalışma, geçen dönem içerisinde MHP ve Ülkücü Kuruluşlar davası ile ilgili olarak görev yapmakta olan bir arkadaşımızın Birliğe yaptığı başvuru doğrultusunda olmuştur. Bu dönem böyle bir raslantı da oldu, onunla ilgili gerekli çabaları harcadık ve gerekli duyarlılığı gösterdiğimizizi sanıyoruz.

Yeni Anayasal düzenleme üzerinde bildiğiniz gibi kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan avukat arkadaşlarımızın barolara yazılma zorunluğu kalktı. Başbakanlık bu Anayasal düzenleme henüz yasalara yansıtılmadan bir ivedi kararla bütçede yer almış bulunan ödeneklerin kullanılmaması için bir genelge yaptı. Bunun yanlış olduğunu, sakıncalı olduğunu belirten görüşümüzü

Başbakanlığa ilettilik. Bu arada son toplantıda Adalet Bakanlığının ilginç bir müdahalesi oldu. Adalet Bakanlığı bazı barolara baş vuran arkadaşlarımızın, yani Avukatlık Kanununa henüz 66, 12 ve 35 nci maddelerdeki kurallar değişmeden, yani hem kim avukatlık yapmak isterse bu çalışacağı bölgenin barosuna yazılmazsa avukatlık yapamaz kuralının istisnası kanuna yerleşmeden Anayasada var diye bazı arkadaşlarımız baş vurularda bulundular. Bazı barolar da bu konuda tereddüt geçirdi. Adalet Bakanlığı şimdi diyor ki, henüz düzenleme yapılmamıştır. Bu itibarla bu durumda olan avukatların kayıtlarını silemezsiniz. Hazine avukatı ya da kamu kuruluşu avukatları baroya yazılmak zorundadır. Daha düzenleme yapılincaya kadar diyor. Bakalım önümüzdeki günlerde gelişme ne yönde olacak.

Bir konu da ceza ve tutuk evlerinin İçişleri Bakanlığına bağlanması konusu oldu. Anımsanacağı üzere İçişleri Bakanı bir açıklama yaptı, ceza ve tutuk evlerinin Adalet Bakanlığından alınarak, çözülerek İçişleri Bakanlığına bağlanacağını duyurdu kamu oyuna. Bu uygulamanın sakıncaları üzerinde bazı barolardan arkadaşlarımızdan bize uyarı geldi. Bunun üzerinde Birlik olarak da durulması gerektiği yolunda. Biz de Birlik olarak önce görüşümüzü kamu oyuna ve aynı doğrultuda da ilgili kuruluşlara Başbakanlığa ve Adalet Bakanlığına sunduk. Olayları izliyorsunuz, şimdilik bu girişim yavaşlamış ya da durmuş görünüyor, ama önümüzdeki dönemde nasıl sonuçlanacağını kestirmek kolay değildir.

Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların protokoldeki yeri bildiğiniz üzere Birliğin protokoldeki yeri, yasadaki bir ufak boşluk nedeniyle yıllardır düzenlenememektedir, tartışmalara ve çekişmelere yol açmaktadır. Buna karşılık baroların, baro başkanlarının protokoldeki yeri konusu çok açık biçimde çözüldüğü için sorun kalmıyor, yani Cumhuriyet Savcısının yanında yer alır. Fakat, hükümetçe hazırlanan ulusal bayramların

kutlanması ile ilgili bir yönetmelik de nasılsa baro başkanlarının bulunması gereken yerden başka bir yerde olduğu görüldü. Bu düzenlemenin yanlışlığı açıktır. Biz bir yandan yönetsel yerlere baş vurduk, yani İçişleri Bakanlığına baş vurduk, dedik ki; yasa açıktır, yönetmelik yasaya aykırı olmamalıdır. Bir yandan da her olasılığı düşünerek idari yargı yoluna baş vurduk. Çok üzüldüğümüzü belirtmek isterim, maalesef idari yargı yolundan bir sonuç alamadık. Sonuç alamayışımız, davamızın haklı olmadığından değil, 2324 sayılı Yasanın yürürlüğü nedeniyle oldu, yani Danıştay kendi görev alanına giren bir konuya sahip çıkmak istemedi, görevinin dışında olduğunu belirtti. Biz de karar düzeltme yoluna gittik, karar düzeltme yoluna gittiğimiz zaman da açıkca dedik ki; biz yargının görev alanına sahip çıkması için mücadele veren bir kuruluşuz. Müesseselerin, kurumların ve özellikle Yargı kurullarının kendi görevlerine sahip çıkmamasından duyduğumuz üzüntüyü belirtmek istedik ve karar tashihi yapılmasını istedik. Bu arada başka bir olumlu gelişme oldu. İçişleri Bakanlığı ilgili yönetmeliği değiştirdi ve siyasal düzenlemeye uygun bir düzenleme yaptı. Bunu tartışımın nedenini takdirlerinize bırakıyorum. Geçtiğimiz dönemin ilginç özelliklerinden birisi diye not etmeye izin vermenizi rica edeceğim.

Vergi Yasaları ve Mali Yasalarla ilgili Çalışmalarımız, raporumuzun 4 nci bölümünde yer alıyor.

Biz bildiğiniz üzere bu dönem içerisinde mesleğimizi de ilgilendiren bazı düzenlemeler oldu. Bunlar bir tanesi Vergi Usul Yasasında bulunan mali müşavirlerin dinlenmesiyle ilgili olarak hüküm 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası ile kaldırılmıştı. Son defa Vergi Usul Yasasında yapılan bir değişiklikle benzer hüküm yeniden kondu. Bunun sakıncalarını belirterek gerekli başvurularda bulunduk, ama tabii umduğumuz sonucu ne yazık ki alamadık. Başka bir fırsat oldu, Danıştayın 115 nci yıldönümü töreninde idari yargı yargıçlarının topluca katıldığı

bir törende bize söz fırsatı verildi. Bu konudaki görüşlerimizi biz de bir daha yinelemek olanakını bulduk ve mali müşavir ve muhasebeci adı altında çalışan kimselerin yargı organları önünde dinlenemeyeceğini, dinlenmemesi gerektiğini, bunun idari yargı sistemine aykırı olduğunu elimizden geldiği kadar kanıtları ile ve tanıkları ile açıkladık.

Bu arada 2464 sayılı Belediye Gelirleri Yasasında yer alan işyeri açma izni harcı ile ilgili bir sorun çıktı meslektaşlarımızın karşısına bazı bölgelerde. Şöyle oldu bu gelişme;

Bazı belediyeler avukatların açtıkları işyerine ve bundan sonra açacakları işyerlerine de işyeri açma izni harca ödemeleri gerektiğini öngördüler. Tabii Belediye Gelirleri Yasasına aykırı bir durumdu bu. Çünkü, harcın anlamı vergi hukuku bakımından bellidir. Harç, belli bir hizmetin, görülen bir kamu hizmetinin karşılığı olarak alınan bir paradır. Halbuki avukatların ruhsat alarak yazıhane açma zorunlulukları yoktur. Ruhsat alarak işyeri açacak meslek sahiplerine uygulanacak bir hüküm olmak gerekir. Bunu bütün açıklığı ile ortaya koyduk, fakat maalesef bir türlü olumlu sonuç alamadık. Nedeni de, devlet bürokrasisinin işleyişindeki hiyerarşikliktir. Maliye Bakanlığı kendi içerisinde sorumlu, olumlu düşünüyor; fakat olumlu düşüncesini uygulamayı yapacak İçişleri Bakanlığına bir türlü aktarmıyor, en sonunda oldu, son yazıyı örnek olarak sunduk. Bunu anlatışımızın amacı, özür dilerim; Nasrettin Hoca'nın ineğini pazara götürdüğü zaman söylediği söz gibi, yani ben onu buraya satmaya getirmediğim, ama yani ne çektiğimi müslümanlar görsünler diye getirdim" dediği gibi, biz de bazı konuları aşmakta ne kadar güçlüklerle, aslında sorun değil, çok kolay çözülmesi gereken bir sorun, fakat bürokrasiyi bir türlü harekete geçirerek çözümlü sağlayamıyoruz. Sonunda bir arkadaşımız, bir meslektaşımız bu sorunu çok kolay çözdü. İşi yargıya götürdüler, yargı organları karar verdi ki, avukatlardan böyle bir harç alınamaz diye.

Onun da önümüzdeki dönemde ilke uygulamasına kavuşmasını bekliyoruz ve diliyoruz.

Raporun 5 nci bölümü, birliğimizin iç çalışmaları ile ilgilidir. Birlik Denetim Kurulu geçen dönem içinde Yasanın getirdiği zorunluluklara da uygun olarak her ay en az bir toplantı olmak üzere 13 kez toplanmıştır. Bir yıllık dönemde, ki son tarih 10 Nisandır, çünkü o tarihten sonra bir kez daha toplandı. Alınan karar sayısı, raporumuzda belirtildiği üzere 345'dir.

Yönetim Kurulu toplantılarından yalnızca birisini Balıkesir Barosunun çağrısı üzerine Ankara dışında yapabildik. Biliyorsunuz bu geçmiş yıllarda güzel bir meslek geleneği, örgüt geleneği, kuruluş geleneği olarak yılda en az iki-üç toplantıyı Ankara dışında yapmak suretiyle çalışmalarımızı bölgelere iletme, meslektaşlar arasındaki dayanışmayı, karşılıklı ilişkiyi arttırmak bakımından yararlı görülüyordu, ama akçalı güçlüklerin ki, ona da biraz sonra raporumuzda değineceğiz, ayrıca akçalı raporda bütçede uzun uzun tartışılacağını umuyoruz, çünkü öneri istiyoruz Yüce Genel Kuruldan, akçalı nedenlerle bunu daha fazla yapamadık.

Sekreteryaya çalışmaları ile ilgili bilgiler çok teferuata ilişkin gözükmektedir. Geçtiğimiz dönemde 722 ruhsatname verilmiştir. Daha önceki yıllarla karşılaştırılınca ruhsatname alan avukatların sayısının azalmakta olduğunu görüyoruz. Çünkü bu sayı 1980'de 1234, 1981 yılında ise 953 idi.

Baroların sayıları ve diğer konular üzerinde bilgi vermekten çekiniyorum.

Disiplin Kurulu çalışmaları ile ilgili bilgileri de kısaca sunayım. 1982-1983 yılında 67 dosya intikal etmiş Birlik Disiplin Kuruluna, bunlardan 68 dosyanın geçmiş yıllardan kalanlarla birlikte, incelenmesi tamamlanmış bulunmaktadır. Önümüzdeki döneme de bir miktar dosya aktarılmıştır ki, Disiplin Kurulu sanıyorum yarın gene burada toplantı yapacak ve

ellerindeki dosyaları bitirmeye çalışacaklar.

Geçen dönem içinde Birliğin idari çalışmaları, yönetsel çalışmaları bakımından önemle ve özenle üzerinde durduğumuz bir konu da bir Birlik merkez binasının yıktırılması ve yerine yeni bir binanın yaptırılması için harcanan çabalardır. Biliyoruz bütün arkadaşlarımız genel kurullarda zaman zaman dileklerde bulundular, Birliğimizin Ankara'nın en güzel, en seçkin yerlerinden birisinde olan merkez binasının artık daha iyi bir şekilde kullanılması için isteklerini açıkladılar. Birlik bu olanağı kendi akçalı kaynaklarıyla gerçekleştirmeyi istemekte idi, fakat bir Birliğin akçalı kaynakları daralırken inşaat fiyatlarındaki yapım işlerinin bedellerindeki aşırı artış yüzünden biz hep olayların ve olanakların gerisinde kaldık. Sonunda bizim Birliğin binasının bulunduğu yerde yapılacak bir binanın en az 170-180 milyona, yani ona yaraşır bir binanın 170-180 milyona malolacağı sonucuna ulaşıldı ve bir yapımcıyla ortak bu tasarımı gerçekleştirebilir miyiz diye düşündük. Bir devlet kuruluşu sayılan Emek İnşaat ve İşletme ile temas ettik, maalesef ondan olumlu sonuç alamadık. Onun üzerine bizim binamızın yanındaki binayı yapmakta olan yapımcılar bize başvurular, her iki binayı birlikte yapabileceklerini ve bunun hem kendilerine, hem birliğe daha elverişli olanaklar sağlayacağını belirttiler. Uzun tartışmalardan ve görüşmelerden sonra bir sonuca ulaştık. Ulaştığımız sonuç şudur;

Projeleri de getirdik, gerçi henüz bu proje bizim binamızın yapım projesi değildir. Bu bizim binamızın önünde bulunan yaya bölgesinin, sokağın düzenlenme projesidir. Bu proje tamamlandıktan ve onandıktan sonra bizim binamızın daha elverişli bir noktadan kot alacağını, başlangıç noktası alacağını söylüyor müteahhitlerimiz, onu sağlamaya çalışıyorlar.

7 ay önce Balıkesir de yaptığımız toplantıda, Balıkesir toplantısı bize uğurlu da geldi, 29 Ekimde bu sözleşmenin

onanmasını Yönetim Kurulumuz kabul etti. Biz de uygulamasına giriştik. Yapılacak bina; iki bodrum katı, bir zemin katı ve beş normal kattan oluşacak. Her ikisinde de ayrı ayrı, yarı yarıya esası üzerinden anlaşmaya ulaştık. Verilen süre; 8 ay proje süresidir, 24 ay da inşaatın bitiriliş süresidir; yani aşağı yukarı 25-26 ay sonra bu inşaatın bitmesini bekliyoruz. Eğer inşaat biterse ve bir başka yeni gelişme olmazsa Türkiye Barolar Birliği önümüzdeki dönemlerde büyük bir akçalı kaynağa kavuşmuş olacaktır. Çünkü, yapılacak binanın tümü bizim ihtiyacımıza çok fazla gelecek, bir kısmını gelir yapısı olarak kullanmak olanağını bulacağız.

Bununla ilgili olarak yaptığımız sözleşmeyi ve teklif şartnameyi de bilginize ve onayınıza sunmak isterim.

Barolarla ilişkilerimiz, tanıtma ve duyuru çabalarımız.

Biliyorsunuz biz görev süremiz içerisinde sürekli olarak barolarla ve avukatlarla doğrudan doğruya ilişki kurma çabalarında sürdürdük. Yalnız bu konuda en yetkili, en elverişli araç olan Türkiye Barolar Birliği Bülteninin çıkarılamaması, akçalı nedenlerle çıkarılamaması, bu yoldaki çabalarımızı büyük ölçüde etkiledi. Bunun yerine çok dar ve kısıtlı olanaklarla Birlik bültenlerini günlük veya belirli olaylar nedeniyle arkadaşlarımıza ve barolara sunma çabasında bulunduk.

Asıl önemli sorun Yüce Genel Kurulunuzun çözüm getirmesini ya da hiç değilse ışık tutmasını istediğimiz bir sorun; Birliğimizin akçalı durumudur. Hem Yönetim Kurulu Raporunda, hem de Saymanlık Raporunda geniş açıklama bulacaksınız. Geçen dönemde biz barolardan bizim için tahakkuk etmiş, hatta normal olarak da tahsil edilmiş kesenek alacaklarımızı alamadık. Öyle aylar oldu ki, ayın sonuna bir hafta kala Birlik kasasındaki para 60 bin, 70 bin lira aşamasında kaldı. Oysa aybaşında çalıştırdığımız elemanlara ödememiz gereken para, bunun bir kaç

katı idi, yani Birlikte görevli seçilmiş arkadaşlarımızın ödeneklerini, keseneklerini, kendilerine ödenmesi gereken paraları ödeyemediğimiz gibi, çalıştırdığımız, emeğini kullandığımız arkadaşlarımızın aylıklarının bile ödeyememe durumuna düştük. Bu durum bize üzüntü veriyordu, hatta kişisel olarak söyleyelim, biraz da utanç veriyordu, bunu böyle değerlendirin, Birlik adına tabii söylemem doğru değil. Çünkü vergi ve sigorta primlerini ödeyemediğimiz aylar oldu, halen de borçluyuz. Türkiye Barolar Birliği gibi çok saygın bir kuruluş hiç kimseye borçlu olmaz, hele devlete hiç borçlu olmamalı. Biz çünkü devlete borçlarını ödemeyenleri gerektiğinde kınıyoruz. Kendimiz aynı tutum içinde olmamalıydık, ama ne yazık ki olanaklarımız yetmediği için bu duruma düşmüş bulunuyoruz.

Türkiye Barolar Birliğinin şu anda barolardan kesenek ve ölüm yardım alacağı olarak tahakkuk etmiş 30 milyon lira alacağı vardır. Yine bizi çok üzen ve sizi de üzeceğini sandığımız bir başka durum da, ölüm yardımlarını zamanında ödemek bir yana, yani çok düşük, çok alçak gönüllü bir ödemedir yaptığımız, 20 bin liralara seviyesinde bir para ödüyoruz, ancak 83 yılı başından itibaren bu 49 bin lira civarında bir ödeme haline dönüşecek. 20 bin lirayı bile iki yıl geriden gelerek ödeyebiliyoruz, yani en son 80 yılı sonunda ölmüş arkadaşlarımızın ailelerine yardım yapabiliyoruz. Tabii bu durumda bu yardımın, ölüm yardımının adından başka yardım diye nitelenebilecek bir yanı kalmamıştır.

Bu konuyu da ilginize sunduktan sonra sözlerimi toparlamak istiyorum.

Sonuç olarak; bir yıllık hesap dönemimiz 30 Nisan 1983 tarihinde sona ermiş bulunmaktadır. 1982-1983 dönemi bilançosu, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile karşılaştırma çizelgeleri ile 1983-1984 dönemi bütçe tasarısı geçen yıllarda olduğu gibi ayrı bir rapor olarak bilginize sunulmuştur. Sayman üye

arkadaşım o konuda yüce kurula bilgi verecektir.

17 Mayıs 1982'den 12 Mayıs 1983 gününe kadar uzanan bir yıllık dönem çalışmalarınızı ve hesaplarınızı arkadaşımız arz edecektir.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan Sav.

Bilanço Saymanlık Raporu daha önceden dağıtılmıştır, burada yeniden okunmasına gerek görmüyorum, zaten hepiniz önceden tetkik imkanı buldunuz.

Denetleme Raporunu okumak üzere buyurun Sayın Emin Akyürekli.

Ölüm yardımı borcu toplam 8 994 522 Türk lirasıdır ki, ikisi birlikte demin başkanımın söylediği gibi 30 milyon lirayı bulan bir alacak kayıtlarımızda görülmektedir.

Bu durumda yönetim kurulumuzun sayın Genel Kurulca soruna bir çözüm bulunması yolunda raporunda yer alan önerisini burada bir daha bilgilerinize sunuyoruz.

Bu vesileyle bir şükran borcumuzu, bir minnet borcumuzu gerek Yönetim Kurulumuz adına , gerek sayman üyeniz olarak şahsım adıma burada açıklamak ihtiyacındayım, zoru ndayım.

Bazı barolarımızın izninizle ismini okuyacağım. Bu barolarımız kesenek borcu hiç olmayan ve çok az bir istisna ile ölüm yardımı borcu hiç olmayan barolarımızdır. Bunlar Burdur Barosu, Çanakkale Barosu, Çorum Barosu, Denizli Barosu, Edirne Barosu, Elazığ Barosu Erzurum Barosu, İzmir Barosu, Kırşehir Barosu, Manisa Barosu, Ordu ve Riza Barolarıdır.

Kendilerini huzurunuzda demir arz ettiğim gibi teşekkür ediyoruz, minnetlerimizi bildiriyoruz. Özellikle İzmir Barosuna teşekkür etmek isterim. Bir olmayacak işi yaptı İzmir Barosu muhterem arkadaşlar. Geçen seneki genel kurulumuzda 1 milyon küsur lira borçla katılan İzmir Barosu, geçen seneden bu yıl bütçesine aktarılan , devrolan borcu ile birlikte bu yıl tahakkut eden borcunu bütün sene içerisinde muntazam ödemelerle bir süre önce sıfıra indirdi. Bu demin söylediğim gibi çoğunlukla genel kurullarda ve kendi aramızda bu konudaki tartışmalarımızda üye sayısı çok olan barolarda kesenek borçlarının toplanmadığı ve ödenemediği yolundaki mazereti, savunmayı ortadan kaldırıyor. Bir örnek teşkil etti, çok kıymetli bir örnek. Kendilerinden öğreneceğimiz şeyler olacağı kanısındayız.

Muhterem arkadaşlarım;

Şimdi, Gündem gereğince size başlıklar halinde bilançoyu ve önümüzdeki yıl bütçe tahminini sunmak istiyorum, sadece başlıklar halinde;

1.5.1982-1.5.1983 yılı bilançomuz aktif, sabit değerler 2 458 283 33, kasa 113 037 62, bankalar 724 888 09, anbarlar

hesabı 195 228 75, borçlar hesabı 28 843 556 ve nazım hesaplar 503,26 lira olmak üzere yekün 32 335 497,05 dir.

Aktif; öz kaynaklar 22 367 199,79 lira, ölüm sandığı 9 041 536,80 lira, alacaklılar hesabı 923 257 lira, başkaca alacaklılar hesabı 3 020 lira, nazım hesaplar 503,26 lira ve yekün 32 335 497,05 lira.

Barolar Birliğinin 1.5.1982, 30.4.1983 gelir çizelgesi; çeşitli gelirlerden öz kaynaklar 26 305 373,79 lira, gelirler hesabı 1 239 637 bin Türk lirası ve toplam 27 milyon 545 bin 011,22 lira.

Giderler çizelgesini okuyup vaktinizi almak istemiyorum. Size takdim etmiştik.

Liste halindeki bilgilerle vaktinizi almıyorum, tetkik buyurmuşsunuzdur. Önümüzdeki yıl bütçesini takdim ediyorum. Bilanço olarak bu kadarını arz ediyorum. Borçlu barolar listelerini raporumuzda 26 ncı sayfada takdim etmiştim. Ben Genel Kurula katılmak için sabahleyin salona geldiğimde Sakarya Barosu sayın delegesi Tekin Yaman üstadım listede bir yanlışlık olduğunu, kendilerinin borçlarını ödediklerini ifade ettiler. Herhalde gözlerimden kaçmış olacak. 27'nci sayfada dipte not halinde raporun başını sırasında Sakarya Barosundan 55 bin Türk lirası havale gelmiş tir diye işaret ettik. Borç toplamı 85 bin lira idi. Bakiye 30 800 Türk lirası borçları kalmıştır Sakarya Barosunun. Her ihtimale karşı sabahleyin Ankara ile telefonla görüştüm, bu borç bakiyesi görünüyor. 30 800 lira ödenmemiş efendim.

Sayfılar sunarım.(Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Oğuz.

Efendim, şimdi bu rapor okunduktan sonra Oenetleme Kurulunun raporunun okunmasına sıra geldi. Raporu okuyacak Denetleme kurulu sayın üyesini davet ediyorum.

Raporu İzmir Barosundan Emin Akyürekli takdim ediyorlar efendim.

EMİR AKYÜREKLİ (İzmir Barosu)- Efendim bazı konuları ben özet olarak geçeceğim. Denetleme Kurulumuz 1982-1983 Mali

yılında beş kez toplanmıştır. Bu toplantılar sonucunda birlik defter ve kayıtlarının usulüne uygun olarak tutulduğu tespit edilmiştir.

Kasa mevcudumuz 1982-1983 Mali Yılı sonu itibariyle 113 037 62 kuruştur. Bankalarda toplam olarak 724 888 09 kuruş vardır. Yalnız bu meblağın son zamanda ödendiği dikkatimizi çekmektedir.

Diğer defterlerin de yine usulüne uygun olarak tutulduğu saptanmıştır.

Bilanço 30.4.1983 tarihi itibariyle çıkarılan ve Genel Kurula sunulan bilançoda kayıtlı bulunan 32 335 495 05 kuruşluk aktif ve pasifteki hesap sonuçlarının defter kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür.

Biraz evvel sayman arkadaşımızın faaliyet raporunda da okuduğu gibi Türkiye Barolar Birliği Maliyeye, Sosyal Sigortalar Kurumuna borçlarını ödeyemez duruma gelmiş, hatta personelin ücretlerini dahi güçlüklerle verebilmiştir.

Birliğimizin muhtelif yazı, telgraf, genel tekliflerine rağmen Baroların 8 831 696 liralık ölüm yardımı, 19 767 278 liralık kesenekten borçlarının bulunması, bazı baroların 1972 yılından beri kesenek, 1977 yılından beri ölüm yardımı göndermemeleri, baroların her geçen yıl bu borçlarının artması kuruluşumuzda büyük bir endişe ve üzüntüye neden olmuştur.

Çalışmalarımız sonucunda şu sonuçlara varmış bulunuyoruz;

1.- Aramızdan ayrılan meslektaşlarımızın geride kalan yakınlarına yapılan ölüm yardımlarının vefatlarını izleyen kısa bir sürede gerçekleşmesi gerekirdi. Oysa 1980 yılında vefat eden meslektaşlarımızın ölüm yardımlarının 19 Mart 1983 tarihine kadar ödenebildiği, 1981 yılında 115 meslektaşımız vefat ettiği halde bugüne kadar 18 aileye yardım yapılabildiği görülmüştür.

1982 yılında vefat sayısı 77'dir. Halen yakınlarına ölüm yardımı ödenmemiş bulunan vefat etmiş meslektaşlarımızın toplam sayısının 169'a varmış olması üzücüdür. Daha önceki ra-

porlarımızda da belirtildiği gibi eğer ölüm yardımı kesenekleri düzenli bir biçimde ödenmeyecek ve eski borçlar kapatılmayacak ve halk sahiplerine yıllanmış yardımları ulaştırılmayacaksa sayın Genel Kurulun anlamı ve işlevini büyük ölçüde yitiren ölüm yardım kurumunun geleceği üzerinde tartışmak gereğini, aslında miktar itibariyle de ihtiyaca cevap vermekten uzak olan bu yardımın uygun görüldüğü takdirde kaldırılmasını önermekteyiz.

2.- Bazı barolarımızın kesenek borçlarını göndermemesi nedeniyle birliğimiz Maliyeye, Sosyal Sigortalar Kurumuna borçlarını zamanında ödeyemez duruma gelmiştir.

Barolarımızın keseneklerini süresi içinde Birliğe göndermemiş olmalarının geçerli bir özürü bulunmadığı görüşündeyiz.

Bu nedenle, Genel Kurulumuzun bu konuyu değerlendirerek, keseneklerin Barolar Birliğine gönderilmesini istemekteyiz. Bu konuda bağlayıcı bir kararın alınmasının zaruri olduğunu bildirmekteyiz.

3.- Ara ve yıl sonu denetlememizde birlik defter ve kayıtları ile belgelerinin düzenli tutulduğu, ödemelerin bütçe ödenekleri içinde olduğu ve yasal gereklerinin yerine getirildiği saptandığından, Yönetim Kurulunun aklanmasını sayın Genel Kurulun takdirlerine ve kararlarına sunarız.

Saygılarımızla. (Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Akyürekli.

Böylece 1982 Yılı Çalışma Raporu, Bilanço, gelir ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarını ve Denetleme Kurulu Raporlarının okunması sona ermiş bulunuyor.

Şimdi, bu raporlar hakkında görüşme açıyorum. Konuşmak isteyen sayın üyelerin isimlerini tespit edeceğim.

İstanbul temsilcisi Turgut Kazan, buyurun efendim.

TURGUT KAZAN- Sayın Delegeler, öncelikle gerçekten ülkemizin ve mesleğimizin olağanüstü koşullarda bulunduğu bir dönemde görev yapan sayın Birlik Yönetim Kurulunu teşekkürle birlikte birlikte kutluyorum.

Başkanlık Divanı ve Yönetim Kurulu çalışma raporla-

rında gerekse Sayın Divan Başkanının açış konuşmasında mesleğimizin ve örgütlerimizin güncel temel sorunlarına özellikle değinildi. Anayasanın 135'inci maddesine göre yapılacak yeni düzenlemelerin savunma mesleğinin ve örgütlerinin evrimini geriye çevireceği, meslek gelişmesinin çağdaş aşamaların gerisinde kalacağı yolundaki Başkanlık raporundaki kaygılara aynen katılıyoruz.

Ancak, Anayasanın 135'inci maddesine göre yapılabilecek ya da yapılmakta olan değişiklikleri değerlendirirken, 1982 Anayasasının genel ve bu Anayasanın niteliğini belirleyen kurallarını göz önünde tutarak da yorumlara varmamız gerektiği düşüncesindeyim.

Şöyle ki, Anayasanın 1'inci maddesi Cumhuriyeti benimsemiştir. Cumhuriyet elbetteki tek bir sözcükten ibaret değildir. Cumhuriyet bir devlet düzenidir, bir yönetim biçimidir, bir bütünlüğü ifade etmektedir.

Anayasanın 2'nci maddesinde gene sosyal devlet olgusu benimsenmiştir. 36'ncı maddesinde hak arama ve özgürlüğü, 37'nci maddesinde ise yargıç güvencesi benimsenmiştir. Anayasanın 135'inci maddesini bu genel çerçeve içinde de değerlendirip yorumlamamız gerekmektedir. Bu ilkelerin benimsendiği bir Anayasada savunma hakkı kısıtlanamaz ve onların örgütleri olan baroların etkinliği kaldırılamaz. Bu olgular bizi böyle bir yoruma da götürmelidir. Anayasanın 135'inci maddesinin de bir amacı var. Bu amaç üyelerine karşı görevlerini eşitlik içinde yerine getiren, halkın, yani iş sahiplerinin korunmasını amaçlayan bir yapının oluşturulmasıdır. Bizce temel buradadır, 135'inci maddenin birinci fıkrasındaki bu olgunun ötesinde yer alan ve Sayın Başkanın da okuduğu diğer maddeleri Anayasanın az önce andığım diğer maddeleri ile birlikte yine 135'inci maddenin birinci fıkrası içinde düşünmek, asıl birinci fıkra üzerinde durmak gerekir.

^{mi}esele böyle olunca, avukatlar ve barolar olarak elbette gerekli çalışmalar birlikçe yapılmıştır; ama daha da çok yalın, açık, seçik biçimde meselelerimizi ortaya koymaya devam etmeliyiz. Çünkü, 60 yıllık deneyimlerimiz göstermiştir ki, baro-

ların ve meslektaşlarımızın taygılanacak, yani bu yaşamları, bu işlevleri sebebiyle bugüne kadar yaptıkları çalışmalarını sebebiyle kaygılanacak, gocunacak bir tarafları yoktur.

Bu bakımdan, yeni düzenlemelerin bizi ve örgütlerimizi daha geriye götürmemesi zorunluluğu vardır. Bu zorunluluğa elbette Yönetim Kurulumuzla birlikte Sayın Genel Kurulumuzda mutlaka sahip çıkacaklardır, çıkmaktadırlar.

Bizi yine ilgilendirdiği halde raporumuzda bulunmayan birkaç konu üzerinde durmak istiyoruz. Yine bunlardan bir tanesi seçimlerin ertelenmesi olayıdır. Bunu hep birlikte yaşıyoruz. Seçimler kuruluşlara canlılık getiren, onları zaman içinde yenileyen, güncelliğini süreklilik içinde yaşatan bir olgu ve seçimlerimiz ertelendi. Ancak, bu erteleme süresinin artık daha fazla uzun olmaması gerekmektedir. Bu yalnız bizim de sorumuz değildir. Bu bütün derneklerin, örneğin spor kulüplerinin yardım derneklerinin temel sorunudur. Bir kısım dernekler üyelik niteliğini yitirmiş kişiler tarafından yönetilmek sorumluluğu ile karşı karşıya gelmişlerdir. Oysa bütün bu kuruluşlar, kamu kuruluşları gibi dernekler bir topluma hayatıyet veren kuruluşlardır ve bu meselenin çözümü için de daha başka ve daha farklı çalışmalar yapılması gereğine inanıyoruz ve bir an önce bizim de kendi yapımız içinde yenilenmek için seçim yolunun açılmasını istiyoruz. Bunu zorunlu görüyoruz.

Ben rapordaki açıklamalara elbetteki katılıyorum. Ancak günümüzde öne taşıdığı ve toplumu ve mesleğimizi hukuku ilgilendirdiği halde yeterince üzerinde durulmayan bazı konuları açıklamak istiyorum.

Bunların arasında birliğin yine ceza ve tutukevlerinin işleri Bakanlığına bağlanması girişimlerinin amaca aykırılığı raporda açıklanmıştır. Bu yerinde bir görüştür ve bu görüşü bölüşüyoruz. Ancak, infaz hukuku ile ilgili daha başka sorunlarımız var. Bu sorunların arasında özellikle ceza yargılamasında koşullu salıvermeden yararlanmak için ki, raporda çok güzel bir söz var: "Ceza infazı kararın kesinleşmesi ile başlar." deniliyor. Oysa

biliyoruz ki, tutukluluk müessesesi bir yerde cezanın, hükmün kesinleşmesinden önce infazı durumunu getirmektedir ve birçok kişi ya Yargıtay'a gitmek yolundan vazgeçmekte, infaz kurallarından yararlanabilmek için ya da hüküm kesinleşmediği için bu haktan yararlanamayıp daha önce çıkabilecekken uzunca süreler cezaevinde kalmaktadır.

Bu kişi özgürlüğünün gereksiz elinden alınması almaktadır ve bu usul kuralındaki bozukluktan, yanlışlıktan ileri gelmektedir. Hüküm kesinleşmesinden önce de koşullu salıverilme olanaklarının sanıklara verilmesi ve bu yolda çalışmalarda bulunulması gerektiği görüşündeyiz.

Ayrıca, yine mesleğimizi ilgilendiren önemli bir konu da bu adlî sicil dışındaki gelişmeler akla gelmektedir.

Kişilerin suç işlemeşlik durumlarının belgeleneceği tek yasal olgu adlî sicildir. Bu konuda tek kuruluş da Adlî Sicil Kuruluşudur. Oysa, adlî sicil dışındaki kolluk görevlilerince tutulan birtakım siciller uygulamada adlî sicilin de ötesinde sonuçlar getirmekte ve pek çok kişinin yaşamını etkileyen olumsuz kararların alınmasına neden olmaktadır.

Bu uygulamanın Pasaport Yasasında yapılan değişiklikten başka hiçbir yasal temeli de bulunmamaktadır, yani bulunamadım. Böyle olunca pek çok kişi yargılanmaları ve hatta bir ceza almamaları halde, haklarında bir dava açılmadığı halde bu siciller nedeniyle birçok haklarından yoksun kalmaktadırlar. Bu hukuk devleti olgusu içinde kişisel özgürlüklerin böyle yollarla engellenmesine neden olan bir uygulamadır ve bir hukuk devleti içinde önlenmesi gereken uygulamadır.

Ayrıca, Pasaport Yasasındaki değişiklikte de uygulama yanlıştır. Şöyle ki, kişiler hakkında dava açıldığı zaman bu kolluk kuvvetlerine bildirilmektedir. Ancak, beraat kararları, takipsizlik kararları gitmemektedir. İş düştüğü zaman bu durumu öğrenen vatandaş, eğer dosyalar mahzeme kaldırılmış ise aradan yıllar geçip de işin izi kaybolmamışsa kendi koşturması sonucunda bunu bulabilmektedir. Ancak, yeni olan bir uygulamayı-

lar sonra bugün habersiz olan pekçok kişinin başına pek çok sorunlar açacağı da meydandadır. Bunun önlenmesi dava açıldığının bildirilmesi gibi davanın sonuçlanmasının da yine aynı kuruluşlara bildirilmesi yoluyla aslında çok basit bir uygulama ile de bertaraf edilmesi mümkündür.

Ayrıca, yine raporda değinilmeyen , rapordaki bu eksikliğin sayın Genel Kurulun görüşmesi durumunda Genel Kurul görüşleri arasında değerlendirilmesini önereceğim bir eleştiri ve dileğimi de sunmak istiyorum.

O da şu; son yıl içinde ve geçen Genel Kuruldan bugüne ülkemizde infaz hukukunu, çeşikli alanlardaki infaz hukukunu, (yani ceza hukuku alanında değil) ilgilendiren önemli değişiklikler oldu. Bunu tek sözcükle şöyle ifade edelim. Çeşitli alanlarda, değişik alanlarda af yasaları çıkartıldı. Hukuku nesnel temellere oturtan , ilkelerini doğru koyan, hele yapay suçlarla insanın adalet düşüncesini hiç karmaşaya getirmeyen ülkelerde aslında af sözcüğü unutulmuş bir olay ve aftan beklenen birçok yarar cezaların infazı uygulaması içinde bu ülkelerde karşılanabilmekte.

Ancak, ülkemizde koşullar farklı. Belli dönemlerde bazı suçların aifedildiklerini gördük ve görmekteyiz. Örneğin, Türkiye'de 1920-1922 yılları arasında yalnız 10 tane özel af, üç tane genel af çıkartılmış. Bu olgudan hareketle bir de infaz yöntemlerimizi değerlendirdiğimiz takdirde şöyle birtakım durumlarla da karşılaşmaktayız.

Mesela, Türk Ceza Yasası 1926 yılında yürürlüğe girmiş 47 yılda 29 kez değişiklik geçirmiş. Neden bu değişiklikler yapılmış?..Belli bir dönemde bazı suçların yoğunlaşması karşısında tek çözüm olarak cezaları artırmak bir seçenek olarak görülmüş ve uygulanmış ve elbette suçları önlemek için hepimiz biliyoruz cezaları artırmaktan daha başka yol ve yöntemler de var. Mesela iki yıl olmak üzere iken yasası dört sene önce yürürlüğe girmiş iken belki de dünyada çocuk mahkemelerini kurmayan tek ülke Türkiye ve cezaevlerinin hali hepimizce yakından malum.

Bütün bu olguları bir araya getirdiğimiz zaman cezalandırmanın vatandaş Devleti cezalandırmasının temeli olan toplumsal yarar olgusu bu kez bir af gereğini de önümüze getirmektedir ve elbette bu gereği bugün Türkiye'de duyulmuş ve uygulamaya konulmuş örnekleri de bulunmaktadır.

Gerçekten değişik aflar çıkmıştır. Örneğin, silahlarını , bir zamanın silahlanma akışına kapılanlara silahlarını teslim koşulu ile iki kez af yasası çıkmıştır yakın zamanda. Bildiğiniz stok afları, servet afları, vergi afları, kaçak elektriklerin belli bir giderimle yasallaştırılması da bir türlü aftır.

Yani bugün ülkemizde toplum yararı gözetilerek geçmişin bazı yaralarının bazı kural dışı gelişmelerinin bunda belki toplumun da payı olduğu da kabul edilerek giderilmesi yolları açılmıştır.

O zaman elbette aynı dönemin, yani bu vergi affının, silah affının , kaçak elektrik affının, stok affının , servet affının söz konusu olduğu dönemlerde aynı koşullar içinde gelen ve bugün cezaevlerinde büyük yığınlar oluşturan insanların aynı toplumsal koşullardan etkilenmedikleri söylenemeyecektir.

Bu olgu gözetilirse ve günümüzde yasallaşmaya doğru bir eğilimin de varlığı kabul edilirse, toplumsal yarar bizleri genel af düşüncesi üzerinde de durmaya sevk etmektedir.

Çünkü, bir aflar zincirinin devamı olmaktadır bu konu. Bu konunun Sayın Genel Kurulca değerlendirilmesi dileğindeyim.

Ayrıca, Sayın Saymana teşekkür ediyoruz Baromuz için bizi onurlandıran sözleri için. Bu arada bir sözcükte ben katmak istiyorum. Biz rasgele bir araya gelmedik, örgütsel bağlılığımız, örgütsel katılımı gerektirmektedir. Düşüncelerine bu sebeple ben de katılıyorum. Ayrıca, bugün bu konuşmalardan sonra Genel Kurulun aklanması konusu gündeme gelecek. Genel Kurulların aklanması genellikle bir alışkanlık, bir genel güven, genel yaklaşım içinde yürütülen bir olay ve elbette Sayın Yönetim Kurulu aklanacaklar. Ancak, ben kendi arkadaşlarım adına İzmir Barosu delegeleri adına bunu söyle açıklamak istiyorum. Seçim yapılmayan dönemlerde

aklanma yöneticilere bir seçim gücü verir. Biz kendilerini bu amaçla da ayrıca aklayacağız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Söz sırası sizde Sayın Tekin Yaman.

TEKİN YAMAN(Sakarya Barosu)- Türkiye Barolar Birliğinin sayın Yönetim Kurulu ve Sayın Başkanı, değerli Genel Kurul Başkanımız;

Gerçekten olağanüstü bir dönemde Baromuzun: bir yıllık mesuliyetini taşıyan ve bir çalışma raporu ile karşımıza gelen Yönetim Kuruluna geçen hizmetlerinden dolayı teşekkürlerimi arz ederim. Şüphesiz bu teşekkürlerimiz biraz sonra soyut ve somut olarak yapacağımız eleştirilere engel olmayacaktır.

Bunlara geçmeden önce bir müşahademi arz etmek isterim. Türkiye Barolar Birliğinin yurdun muhtelif yerlerinde genel kurullar yapmasının bir nedeni var. Bu Türkiye Barolar Birliğinin mevcudiyetini yurdun çeşitli illerinde, o illerde duyurmak, varlığını göstermektir. Bizi lütufkar davetleri ile bu güzel şehre getiren Antalya Barosunun salonda bakıyorum yukarıda masadaki birkaç stajyerinden başka aramızda hatta hatta belki de Yönetim Kurulu dahi mevcut değil. Bizim azıl amacımız kendimiz söyleyip, kendimiz dinlemek değil. 292 mevcutlu bir baroda pek az bir arkadaşın burada mevcut olması, Türkiye Barolar Birliğinin yurdun çeşitli yerlerinde genel kurul yapmasındaki amacı tamamen ortadan kaldırmakta ve bizi güzel bir otelde birkaç gün daha bir tatil günü yaşatmak imkânından öte bir imkân sağlamamaktadır.

Binaenaleyh, hiç olmazsa stajyerlerin , staj konferansları gibi diğer konularda Türkiye Barolar Birliğinin ne olduğunu ve ne olmadığını gelip burada takip etmelerini beklerdik.

Müşahademden sonra Sayın Saymanın konuşmanın sonunda belki unutabileceğim bir hususuna değinmek istiyorum. Baromla ilgili olarak bir konuyu belirtmek istiyorum. Verdikleri malî raporun ikinci sayfasında "Kesenek hesabına hiç havale göndermeyen barolar " demektedir. Bunların arasında Sakarya Barosunun ismi geç-

mektedir. Bendeniz raporda diğer kısımda yazılı Sakarya Barosunun borcu olmadığına ilişmedim. Gerçekten bizim baromuzun küçük bir borcu var; ama 1976 yılında hiç havale göndermeyen baroların içinde bulunmamıza itiraz ediyorum. Kendilerinin sabahleyin kişisel olarak uyarımdan sonra konuya Ankara ile de görüşmek suretiyle gösterdikleri ilgiye de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın üstatlarım;

Ben eleştirilere son dan başlamak suretiyle gelmek istiyorum. Konu Sayın Genel Başkanımızın kullandığı terimleri akçalıdır. Türkiye Barolar Birliğinin 29 milyon 900 bin lira alacağı var. Bu alacak tahsil edilmemiş. Yurdumuzdaki vadeli hesaptaki net faizin geliri 1/3 hesabı ile % 33, yaklaşık demek ki bu para birliğin kasasında olsaydı 10 milyon Türk lirası faiz alacaktık. Alacağımızın değer kaybı bir yana, 10 milyon liralık faizin beher aya isabeti ile Türkiye Barolar Birliği eğer bu paralar tahsil edilmiş olsaydı bu acıklı duruma gelmeyecekti.

Görüyoruz 1972 yılından beri tahsil edilmemiş paralar var. Bu nasıl olabilir?.. Bir zamana aşımı beş yıl olduğuna göre demek ki Türkiye Barolar Birliğinin Yönetim Kurulu bu paraları tahsil etmeyerek bugün için yaptırımsız bir duruma düşürmüştür. Ancak, istekleri ile öderlerse tahsil edebileceğiz.

1983 yılından beş çıkarırsak geri kalan bütün alacaklarımız zaman aşımına uğramıştır. Parasını ödeyen paralar ödüyor, diğerleri zaman aşımını sağlamış oluyor.

Şimdi, 1982 yılındaki Zonguldak toplantımıza katılan üyelerimiz hatırlayacaklar. Orada da Hatay Delegatesi arkadaşım la beraber bu konu için biz konuşma yaptık. Dedik ki, Yönetim Kurulu bunu tahsil etmelidir. Hatta Nabi İnal arkadaşımız Hatay Barosunu icraya verin dedi. Ben çıktım başka konuda tez ileri sürdüm.

Arkadaşlar, avukatlık kanununda hüküm var. Baroların aidatlarını tahsil etmeyen baro başkanları ve baro yönetim kurulu üyeleri kanunda bir başka suç mevcut değilse görevi ihmal veya suiistimal suçu ile suçludur.

Yönetim Kurulu para tahsil edemiyorsa baro başkanına bir mektup yazıp, görevinizi yapmıyorsunuz, ihmal ediyorsunuz, hakkınızda takibat açılacaktır veya vazifeyi ihmalden müracaat edilecektir diyebilir; ama biz bunu ileri sürdük. Sayın Sayman üyemiz Zonguldak toplantısında diğer Yönetim Kurulu üyeleri ile daha görüşmeden hemen bizim arkamızdan söz alarak " Biz hiçbir suretle, hiçbir baroyu icraya vermek gibi bir yola asla tevessül etmeyeceğiz " diye ifadeyi kelimelerle ettiler.

Arkadaşlar;

Ödün vermekle hiçbir yerin sonuna gelemeyiz. Nasıl ki, Türkiye Barolar Birliği en güç şartlar altında Anayasa konusunda ve diğer konularda görevini yapmaya çabalıyorsa, varlığının tehlikeye düştüğünü söylediği akçalı konularda da aynı hassasiyeti göstermeli idi. Bu dünden bugüne gelmiş bir sorun değildir. Raporlarının bir yerinde diyorlar ki, " Bu durum o kadar fecidir ki, artık bir başka hal tarzı yoktur. Bunun devam etmesi takdirinde görevi bırakmayı dahi düşünüyoruz."

Biz kendilerinden görevi bırakmalarını istemiyoruz. Biraz önce söyledik, çok büyük katkıları var. Sonra Kanun da men ediyor. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ayrılacak bu bir çözüm mü arkadaşlar?..Onun yerine görevini yapsın ve bizim Genel Kurulumuzu görevi bırakmakla lütfen tehdit etmesinler.

Çünkü, kesin olarak şunu söylüyorum ki, bütün teşekküllerde yeri doldurulmayacak adam, yeri doldurulmayacak kurul yoktur. Bu genel bir kuraldır. Eğer, zaten bir kurul yeri doldurulmayacak ise, bir kişi yeri doldurulmayacak bir şahıs ise o kuruldan zaten hayır gelmez. Çünkü, o kurul veya teşekkül yeri doldurulmayacak bir adamın varlığına bağlı demektir.

Binaenaleyh, şunu da arz edeyim. Ben bir aralık biraz ters gelen fikirleri Genel Kurula zaman zaman söylüyorum. Beni bu açıdan da görenler var. Hatta dedim ki, Türkiye Barolar Birliği Başkanını Ankara Cumhuriyet Savcılığına şikayet edeyim. Başkanlık Divanını da şikayet edeyim, haklarında vazifeyi ihmalden dolayı dava açılmasını talep edeyim. Diğer taraftan da

Barolar Birliğini de ödenek toplama hususundaki görevini ihmal ettiği için disiplin takibatı isteyeyim hakkında.

İşte arkadaşlar, bu şekilde düşünce ile alışılmışın dışına bir adım atamayarak bu düşünce ile çıkıyoruz.

Arkadaşlar, 1116 sayılı Kanunun 36'ncı maddesi, Türk Ceza Kanununun 294 ve 295 inci maddelerinde yazılı hallerden başka bu Kanun ve diğer kanunlar gereğince avukat sıfatı ile veya Türkiye Barolar Birliğinin yahut baroların organlarında görevli olarak kendisine verilmiş görev ve yetkileri ihmal ve kötüye kullanan avukat, Türk Ceza Kanununun 240 ve 230'uncu maddesine göre cezalandırılır. Açık hüküm var.

Şimdi biraz sonre değineceğim gibi eğer bu 30 milyon Türkiye Barolar Birliğinin kafasında olsaydı, arsamızın yarını dört tane müteahhide vermek suretiyle % 50 iştirak suretiyle değil de belki bir başka alternatifle o binayı yapmak imkanını bulabilirdik.

Binaenaleyh, Sayın Yönetim Kurulunun sanki Genel Kurul delegesiymiş gibi, Genel Kurulun kendine yöneltecekleri tenkitleri, eleştirileri kendilerinin yapmadıklarını kabul ettiğimiz bir konuda genel kurula getirmelerini ve yeni çözüm beklèmelerini bendeniz anlam olarak bir türlü bulamadım. Kanunda hükümleri var, kullansınlar. Bundan öteye yapılacak başka bir şey yok. Kendilerinin aklanmaları bir yerde tekikeye giriyor.

Şimdi geliyorum birlik yönetim kurulunun yeni bir bina yapılması için müteahhitte yapmış olduğu anlaşmaya.

1136 sayılı Kanunda mahalli barolarımıza gayrimenkul edinmek, satmak, ipotek tesis etmek, irtifak hakkı tesis etmek bunları çözmek yetkileri verilmiş bulunuyor; ama Türkiye Barolar Birliğinin yönetim kuruluna bu konuda verilmiş yetkiyi bendeniz Kanunda bulamadım. 1136 sayılı Kanunun mahalli barolara verdiği bu yetkiyi Birlik Yönetim Kurulu maddesinde unutmuş olduğunu arz etmeye imkân yok.

Binaenaleyh, vardıkları anlaşma sonucunda inşaatın hitamı-

na doğru Türkiye Barolar Birliğinin anlaşma mucibince mülkiyetinde bulunan binanın hisselerinin müteahhide veya müteahhidin sattığı kişilere temlikine sıra geldiğinde, eğer böyle bir sorunla karşılaşılırsa halimiz nice olur?..Onu kendilerinin incelemelerine ve bu konuda bizi daha fazla aydınlatmalarını rica ederim.

Diğer bir konu; müteahhitle yapılan anlaşmada muhtelif katlar bölüşülmüş, Barolar Birliğine 1,4 ve 5'inci katın yarısı düşmüştür, yani arada katlar var. Tabii biz bilmiyoruz projeyi burada gördük, kat projelerini de bilmiyoruz. 1'inci katla 4'üncü kat Barolar Birliğine tahsis ediliyor, 5'inci katın da yarısı. O tabir de şüpheli ya. Sanki öyle bir tabir kullanmış ki, birinc katın yarısı, ikinci katın yarısı ve beşinci katın yarısı.

Onun yerine birinci katın tamamı, dördüncü katın tamamı ve beşinci katın yarısı diye geçmiyor. İlgili madde okunursa öyle görülecektir.

Binaenaleyh, müteahhitle yapılan sözleşmenin o maddesinde esaslı durmak ve katların tamamının Barolar Birliğine ait, olduğunu hiç olmazsa belirtmek yerinde olur kanısındayım.

Diğer taraftan, ikinci ve üçüncü katlar bırakılmış. Birbirinin üstünde olan bir kat tercih edilmiş olsaydı belki o katın içindeki bir başka merdivenle iki katın Barolar Birliği tarafından kullanılması mümkün olurdu. Kimin tarafından satın alınacağını, ne suretle kullanılacağını bilmediğimiz birtakım kişilerle komşu olmak yahut o binayı paylaşmak gibi acayip durundan da kurtulmuş olurduk sanıyorum.

Ayrıca, gene Kanunumuzda hüküm var. Türkiye baroları gelir temin etmek için mülk edinebilirler; ama Barolar Birliği maddesinde, Barolar Birliğine böyle bir inkân tanınmış değil. Amacıyla ilgili olarak mülk edinebilirler hükmü vardır.

Binaenaleyh, Türkiye Barolar Birliği amacı dışında sayılacak başka kişilere kılalanacak veya verilecek bir mülkü nasıl edinmektedir?..Bu konunun da üzerinde durulması lazımdır.

Genel kurullarımızda böyle bir dilek ortaya dökülmüş olabilir; ama Türkiye Barolar Birliğinin geçen yıl bütçesinde maliyet rakamı 100 milyonu aşan bir hususta Yönetim Kurulu acaba kendisini yetkili mi görmüştür bu konuyu halletmek için?

Bu da hukukî olarak üzerinde duralacak bir ayrı sorun teşkil etmektedir. Kendisinin aidatları tahsil etmediği Yönetim Kurulunun görevini o yüzden ihmal ettiği bir durumda, kanunen elde edeceğimiz gelirler varken, mülk edinmek suretiyle bir başka yollara düşerek istikbalimizi kurtaracağız Türkiye Barolar Birliği olarak.

Sayın arkadaşlar;

Eski Genel Kurula katılanlar anımsarlar. Türkiye Barolar Birliğinin toplantıları bir olay olurdu. Bulunduğu şehirde bir olay olurdu, dinleyicisi ile, davetlisi ile, basını ile olay olurdu. Şu basın masasında kimse yok. Bugünkü bir haberlerini dinledim, hiçbir haber yok Türkiye Barolar Birliğinin toplantısından; ama bazı arkadaşlara sorarsanız etkinliği çok artmış.

Yani bir hikaye var. Kalbi bozuk, damarı bozuk, karaciğeri bozuk değilken bir hasta demiş ki, "Desenize doktor herşeyim iyi iken öleceğim." Özür dilerim yani ona benziyor. Akça durumumuz yerinde değil, basına ilgi göstermiyoruz, kendi avukat üyelerimiz ilgi göstermiyor; ama bizim etkinliğimiz tam olarak sürüyor.

Geçen yıl toplantısından sonra, yapılan bir otelin açılışına devlet büyükleri telgraf gönderiyor. Ben de kestim sakladım hatıra olarak. Bizim Barolar Birliğinin toplantısında böyle bir telgraf dahi gönderilmiyor. Bu gösterilen ilgisizliği Türkiye Barolar Birliğinin seyrettiği çizgi, vardığı, gitmekte olduğu noktayı tebarüz ettirmek amacı ile önemlidir, belirtiyorum. Şimdi, kendi baromla Yönetim Kurulu arasında geçmiş bir olayı, kişisel bir konu olmadığı için Yönetim Kurulunun görüş açısını belirtmek bakımından sizin bilgilerinize sunmak istiyorum. Sakarya Barosu Başkanı olarak bulunduğum sırada Sakarya'ya

gelen arkadaşlarım bilir, Adliye konağı içinde müstesna güzel bir yerimiz var. Bir başkan odası, yanında büyük bir toplantı salonu, baro sekreteryası ve fotokopi odaları. Yeni tayin edilen bir savcı sekreter odası ile fotokopi odasına el koymak istedi. Evvela kişisel olarak buna " Sizin gücünüz de yetmez, benim de gücüm yetmez. Kanundan doğuyor bizim tahsis edilen hakkımız, alamazsınız." dedim. " Biz alırız " dedi. Ben de " Alın " dedim. Adalet Bakanlığında bir yazı geldi. "Fotokopi odası telefon santrali olarak tahsis edilmiştir." diye. Bir delil tespiti yaptırıldı, Baronun zilliyetindedir, zilliyet cebir kullanmak suretiyle mütecavizi de edebilir. Adalet Bakanlığına da müracaat etmedik. Çünkü, kanundan doğuyor tahsisiniz, Adalet Bakanlığı da tasarruf edemez Baronun elindeki bir yeri.

Bir mahkeme kararı lazım bizi oradan çıkartmak için, Kanun yazıyor bunu. " Kanunen tahsis edilmiştir " diyor. Savcı dedi ki " Ben alırım." Ben de " Siz alın " dedim. Sabahtan akşama nöbet tutmaya başladık, özellikle olduğum bir sırada sayın arkadaşlar anahtar uydurmak suretiyle Baronun odasını açmış, tahliyeye başladığı sırada ben döndüm, sürtüşmeye kadar vardı, mücadelemiz. Biraktı ve bu da yetmiyormuş gibi onu başaramayınca 25 yıllık adliyenin içinde bulunan telefon irtibatımızı kesti. Bununla da yetmedi, hâkimlerin , avukatların ve icra memuru, maliye memurlarının özel otalarının park edildiği yere avukatların otosunu part etmesine engel oldu. Bu şekilde davranışlarda bulunma yollarına gitti.

Bununla beraber biz sorunun üstesinden geldik. Odayı vermedik, telefon hattımızı da bağlattırdık, zamanın Adalet Bakanı ile yakınlığına ; akrabalığına güveniyordu. Bu savcı istifa etti arkadaşlar avukat olmak için. Bize başvurmadı, Kocaeline başvurdu. Kocaeli Barosunda kaydedildi. Bir süre geçti, Sakarya Barosuna nakli için müracaat etti. Sakarya Barosuna naklinde avukatlı kanununun 5/C maddesi var. Ne diyor; " Çevresinde avukatlıkla bağdaşmayacak davranışları bilinmemek..." Sakarya Barosu talebini reddetti. Türkiye Barolar Birliğine gitti konu. Türkiye

Barolar Birliği maalesef bizim kararımızı bozdu arkadaşlar. Şimdi, tabii denebilir ki efendim savcının bu davranışı baroya kaydına engel değildi. Eğer dosyada yeterli delil olduğu kanısındayız. Eğer Barolar Birliği Yönetim Kurulunun yeterli bilgisi yoksa konunun bir karar vermeden aydınlanmasını istek için bir raportör tayini veya mahallinden yeni delil estemesi gerekirdi. Kararımız bozuldu, Sakaryaya iade edildi. Bu bozma karşısında Baro Yönetim Kurulu kabulüne karar verdi.

Şimdi, arkadaşlar bundan sonra anladı tabii ortamı. Baroya anahtar uydurarak girilmez, kanunen girilir; ama Barolar Birliği Yönetim Kurulunun böyle müdahalesi ile girmiş oldu. Koridorlarda bile dolaşmaya cesaret edemedi, girdikten sonra vazgeçti. Tekrar dosyası gelmeden izin parasında şimdi.

Sayın arkadaşlar;

Barolar Birliğinin Yönetim Kurulu Sakarya Barosuna 800 bin liralık tazminat davasına sebebiyet verdi. Bu dava şimdi derbest. Bunu arkadaşlar Türkiye Barolar Birliğinin mesleki tesanüdü, etkenliği, baroya anahtar uyduracak, ondan sonra bu kararı bozacaksınız. Şimdi bakınız ne yapıyor, Barolar Birliği yeni bir düzenlemeye de ışık tutuyor. Yeni bir kanun tasarısı hazırlanmış. Gazetelerde okudunuz. Diyor ki, avukatlık mesleği için ayrılmak, emekliye ayrılmak veya sair suretle müracaat eden hâkim veya savcılar eğer bir başka takibat altında değilse otomatikman üye kaydedilirler.

Şimdi, böyle bir kanuna hazırlayıcı bir hüküm gelmiş bulunuyor.

Sayın arkadaşlarım;

Yine değişik görüş açısı olarak arz edeceğim. Sayın Başkanımız raporlarında gerçekten güzel bir konuya değiniyorlar. Mesleki teşekkül olarak meslek kurallarını ilk belirleyen Türkiye'deki kamu tüzelkişiliklerinden biri Barolar Birliği diyorlar. Hakikaten meslek kuralları içinde çok güzel noktalar var. Sakarya Barosu Disiplin Kurulu olarak biz bu kurullarla tüm üyelerimizi bağlı sayıyoruz ve kanımızca düzenli ve etkin bir ça-

alışma içindeyiz. Bu meslek kurallarınının 20'inci maddesi avukat kılıkları ile ilgilidir. Avukatlar mesleğin vakar ve onuruna yakışan şekilde giyinmek ve davranmak zorundadırlar. Burada size şu noktayı arz etmek istiyorum.

Geçen Ankara'da yapılan olağanüstü Genel Kurul toplantısı yapılıyordu. Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı Gülçin Çaylıoğlu o toplantıya kot pantolon, aytağında sandalet, çorapsız katılmış bulunuyor ve bunu orada Genel Kurul Başkanına da , Türkiye Barolar Birliği Başkanına da gösterdim ve dik? katini çektim. Eğer meslek kuralları cari ise evvela Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısının ona uyması, böyle onurlu ve en yüksek bir kurul huzuruna bu vaziyette çıkmaması gerekirdi. Bugün de aytağında çorap yok, gene baktım.

Tabii işin gülmek yanı kolay arkadaşlar; ama biz anımsıyoruz eski barolarımızı, Genel Kurullarımızı. Nereden nereye geldik. Bir İstanbul avukatı ne dedi bana biliyor musunuz Haklı veya haksız, o kanaati silmemiz lazım. Barolar Birliği Genel Kuruluna gitmekten söz ediliyor da nereye Barolar Birliği Genel Kuruluna gidiyorsun dedi. Ceza avukatları birliği genel kuruluna mı gidiyorsun dedi. " Ne demek bu ?.. " Dedim. Türkiye Barolar Birliği konuları itibariyle Türkiye'de ceza avukatlarının sorunları ile ilgilenen , onların tartışıldığı konuşulduğu bir birlik haline dönüşmüştür diyor. Buna ben tabii katılmıyorum. Tam anlamıyla; ama bir kısım arkadaşlarımızın arasında bu zihniyette düşünen kişiler vardır arkadaşlar. Bunu bilmek, bu kanıyı yıkmak, bunun üstesinden gelmek mecburiyetindeyiz. Elbetteki bu konularda konuşulacaktır. Ceza davalarında olduğu gibi iddia, ceza ve hüküm; onun dışında hukuk davaları ile bunların dışındaki işlerin, hukuk müşavirlerinin sorunları nerededir?..Yalnız ceza davalarında mıdır?.. elbetteki ceza davalarında bahsettiği konular önemlidir, altı çizilmesi gereken konulardır, bunlara katılmamaya imkân yoktur Biz de bunlara katılıyoruz; ama onun dışında mesleğimizin çok sorunları vardır. Türkiye Barolar Birliğinin bir konusu savunma-

yı , iddiayı , uyuşmazlıklı işleri, uyuşmazlık konusu işleri avukatlar eliyle yürütmenin alışkanlığını yaymaktır. Bu konuda acaba Türkiye Barolar Birliği üstüne düşen görevi yapabilmiş midir?..

Şimdi arkadaşlar, geliyorum faaliyet raporunda, 120 sayfalık faaliyet raporu nda 60 sayfayı teşkil eden Türkiye Barolar Birliğinin olağanüstü genel kurul toplantısında Anayasa hususunda yapılan çalışmalarına. Gerçekten Danışma Meclisindeki Anayasa Komisyonuna , Barolar Birliği Başkanımız Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun hazırladığı ve Barolardan sorulan soruların cevapları ile birlikte güzel bir özet yaymıştır. Kendilerinin basın toplantısında da belirttikleri fikirlerin çoğuna katılmamaya ve onun yanında yer almamaya imkân yoktur.

Olağanüstü Genel Kurul toplantısı kanımca hazırlanış tarihi , uygulama yeri, uygulama şekli ve Genel Kurul Başkanı ile birlikte bazı talihsizliklere uğramıştır. Komisyon çalışmaları dört koldan yürütülmüş, fakat onu toplayan rapor bir bölümü ile diğer bölümü arasında insicam bulunmayan bir metin haline girmiştir. Burada ropardasayfası da bellidir. Hazırlanan Anayasa, yani Danışma Meclisinden çıkan şekliyle hazırlanan Anayasa Türk Demokrasisi için bir tehlike olduğu cümlesi bulunmaktadır. Diğer taraftan da raporun sonuç bölümünde o Anayasanın baştan sona düzeltilmesine imkân olmayan yeniden yazılması gereken bir taslak olduğu şeklinde çok ağır bir itham ile sonuç bölümü bitmiştir.

Ama memlekette bir gerçek vardır ki, o Anayasa yurdun hemen bütün illerinde , bütün ilçelerinde , bütün sandıklarında % 90'ı geçen bir iştirakin sonucu nda yine % 90'ı geçen şekilde halkın " Evet " oyları ile yürürlüğe girmiştir.

Binaenaleyh, Türkiye Barolar Birliğinin halkın oylama sonucunda da bu Anayasayı bu şekilde desteklemesi ve " Evet " oyları ile kabulü karşısında kendi görüşlerinin hiç olmazsa ku llanılan tabirler ve cümleler itibariyle çok daha

itidalli ve ileride kamuoyuna ters düşmeyecek şekilde metne alınması mümkündür. Bu yapılmamak suretiyle Türkiye Barolar Birliği kanımızca 1982 oylaması ile Türk seçmeninin " Evet " oyları karşısında açık ve seçik bir şekilde ters düşmüş, yenik düşmüştür.

Şunu söyleyemezsiniz arkadaşlar, 1961 Anayasasına oy veren Türk seçmeni basiretlidir, haklıdır, iyi bir sonuçtur onu tebrik etmek lazımdır; ama 1982 Anayasasına " Evet " oylarını 1961'den de daha fazla veren Türk seçmeni hata etmiştir. Herhalde bunu halkın iradesine, milletin iradesine saygılı olan kişiler söyleyemez.

Bu konuştuklarıma müdahale eden sayın üye varsa elinizdeki raporun 63'üncü sayfasını açsın ve okusun, aynen şöyle diyor; " Türkiye Barolar Birliği olanüstü genel kurulunun yazdığı ve Milli Güvenlik Konseyine sunduğu metnin sonuç kısmı. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Danışma Meclisinde kabul edilerek Milli Güvenlik Konseyine sunulan Tasarıyı getirdiği kurum ve düzenlemelerle , halkın oyuna inanmayan, genel olarak seçimi önemsemeyen, çoğulcu demokrasiye ve çağımızın tüm sosyal ve hukuksal değerlerine ters düşen , Türk toplumunu çok gerilere ve çeşitli bunalımlara sürükleyecek nitelikte bulmaktadır. Bu haliyle Tasarının erteltilmeyecek bir öneri olduğu ve yine baştan kaleme alınması görüşündeyiz" denilmektedir.

Sayın Başkan, müsaade ederseniz gerçeklerden kendimizi saklayıp da kendimizi kuma gömeceksek mesele yok. Danışma Meclisinden çıkan Tasarı ondan sonra daha aleyhe değişikliklere uğradı. Eğer bunları da hayır efendim, tıpkı bir başka delegem arkadaşımın " Ben Milli Güvenlik Konseyine , üyelerine söylemiyorum, onun müşavirlerine söylüyorum " demek suretiyle meseleyi saptırdığı gibi, eğer bir tasarıyı Milli Güvenlik Konseyi kabul etmişse bütün herşeyi ile tasarı Milli Güvenlik Konseyine sunulmuş demektir arkadaşlar. Ben o Tasarıya şöyle veya böyle söylemiyorum. Ortadan konuşuyorum, ön yargı ile de konuş-

muyorum. Meseleyi bu açıdan söylüyorum. Danışma Meclisinden gelen tasarı acaba daha mı az sakıncalı idi, yoksa Milli Güvenlik Konseyinin onayından geçtikten sonra oylamaya sunulan Tasarı mıdır?..İstirham ederim, hangisinin üzerinde konuşuyorsunuz, ben bunu anlayamıyorum.

Bu okuduğum çalışma raporu, bunun içinde 62 sayfa çalışma raporunda olağanüstü genel kurula yer verilmiş. Olağanüstü genel kurul bu çalışma dönemi içinde yapılmıştır. Olağanüstü genel kurulu n verdiği kararları Sayın Başkan burada özetlemiştir. Tam gündemin üstünde konuşuyorum.

Arkadaşlar;

Bizim Sakarya Barosu olarak öteden beri savunduğumuz bir fikir var. Biz diyoruz ki, Türkiye Barolar Birliği günlük politikanın içinde olmamalıdır. Kendi baromuzda bunu uyguluyoruz. Hiçbir suretle Yönetim Kurulunda görev alanlar veya başkanı şu veya bu fikrin temsilcisi değiller ve olamaz. Zaten olmasına imkân yok. Bir baroyu düşünün, iktidar yanlısı var, muhalâfet yanlısı var, bağımsız var, çeşitli insanlar var. Bu Sakarya Barosu olarak acaba bir tavır koymak istese hangi tavrı koyacak?..Türkiye Barolar Birliğine geliyorum. Türkiye Barolar Birliğinde 50'nin üstünde baro var. Türkiye Barolar Birliği şu veya bu günlük politikanın içine giremez. Girerse işte yıllardaki beri buraya gelmeyen baroların sayısında artma olacaktır. Buraya gelmeyen baroların sayısı gittikçe artmaktadır. Olağanüstü Genel Kurulu 160 'ı geçen üye tam sayısının ancak 60'ı iştirak etme gereğini göstermiştir. Olağanüstü Genel Kurulda üye tam sayısı zaman 42'ye inmiştir. Biliyorsunuz Türkiye Barolar Birliğinin toplanma tam sayısı mevcudunun 1/4'üdür. Eğer kazara Türkiye Barolar Birliğinde bir çoğunluk aransa Türkiye Barolar Birliği şu şekilde hiçbir zaman toplanamayacak demektir.

Burada dahi Türkiye Barolar Birliğinin üye tam sayısının yarısına eşit bir üye mevcudu yoktur. Olağanüstü toplantıda 160'ı geçen, tahmin ettiğime göre üye sayısı 170 dolayında bu-

lunan Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna 60 kişi katılmış, 42-45 kişi civarındaki bir oy çokluğu ile karar alınmıştır. Bu karar almak için yeterli sayıdır; ama Türkiye Barolar Birliğinin fikrini tam olarak ne derece aksettirdiği de ortadadır.

Bazı üyelerin şu anda rahatsız olduklarını hissettim. Ben bir ön yargıya varmadan bu konudaki fikirlerimi keseyim de kendilerini rahat bırakayım.

Sayın arkadaşlarım;

Onuşmamı şöyle bağlamak istiyorum. Genel Kurulumuzun Sayın Başkanı ve çok uzun yıllardan beri genel kurulda görev yapan arkadaşlarımızı cidden kutlarım. Bu kurullarda görev alanların burada tenkit kolay tabii, kendi barolarımızda bu görevi üstlendik. Eşitli devlet adamlarıyla, yerin savcısı ile, hâkimi ile kendi meslektaşları ile disiplin kuru yorum ben. Bunun ne büyük çaba istediği, ne büyük mücadeleyi gerektirdiğini gözden uzak tutmaya gerek yok. Hani böyle zor durumlarda, olağanüstü şartlarda bu görevi yürütmek cidden büyük çaba dirayet isteyen bir konudur. Ben bu baştan bu saklı tuttuğum eleştirimle beraber kendilerinin yine de başarılı olduğunu ve çalışmalarını dolayısıyla teşekkürlerimizi kendilerine arz ediyorum.

Hepinize beni müsamaha ile dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Sayın Ekşi, buyurun efendim söz sırası sizde.

HAYATİ EKŞİ(Elazığ Barosu)- Ben muhterem Divana ve Sayın Genel Kurula eski genel kurul çalışmalarından mülhem olarak bir uyarıda bulunacağım. Söz isteyişimin sebebi budur.

Genel Kurulumuzun eski tatbikatında rapor hakkında görüşmeler başlamadan evvel arkadaşlarımızın konuşma süresi zamanla tahdit edilirdi. Bunu daha evvelce söylemek istedim. Şimdi tekrar belirtmek istiyorum. Zamanımızı nazarı itibare alarak gündemin yükünü nazarı itibare alarak bu hususun karara bağlanmasını istirham ediyorum.

Saygılarımı sunarım Sayın Başkan.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Ekşi.

Efendim bu konu konuşmaların 10 dakika ile sınırlandırılması şeklinde bir öneri oluyor. Bu teklifin lehinde söz almak isteyen?..Yok. Aleyhinde söz almak isteyen sayın üye?..Yok.

Yalnız gördüğüm kadarı ile altı sayın üye söz istiyor. Saatimiz kısıtlı olduğu gerekçesi ile yerinde bir teklif sanıyorum. O nedenle bu öneriyi oya sunuyorum. Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Evet önerge reddedilmiştir.

Sayın Nihat Kosava, buyurun efendim.

NIHAT KOSAVA(Balıkesir Barosu)- Sayın Başkan, Genel Kurulun değerli üyeleri;

Bendeniz konuşmama Türkiye Barolar Birliğinin meslek kurallarına avukatlar her yerde fikirlerini cesaretle söyleyebilirler, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu hariç diye bir madde eklenmesine ait bir düşüncede bulunmak istiyorum.

Benden önce konuşan fikirlerinin esasına % 100 katılmıyım bile, ifade şekline katılmıyım bile benden evvel konuşan Sakarya Delegeesi arkadaşımızın fikirleri karşısında bazı delegeler arkadaşlarımızın göstermiş buldukları tepki nedeniyle. Bu nedenle konuşmama başlarken sizlerin görüşlerine % 100 uymaya bile lütfen tekin beye gösterdiğiniz müsamahadan daha fazlasını bana göstermenizi istirham edeceğim.

Zira aslında Sakarya Delegeesi arkadaşımız benim kanımca da son.derece önemli bir konuyu genel kurulu n huzuruna getirmiştir. Üstelik bu konu aslında Sayın Başkanımız tarafından veya sayın Yönetim Kurulu tarafından huzurunuzda getirilmeli idi.

Çalışma raporunun özetini tetkik ettiğimizde Genel Kurular başlığı altında Anayasa ile ilgili çalışmalar sıralanıyor.A,B,C,Ç,D bitiyor. Bunda Sayın Birlik Başkanımızın basın toplantıları, bazı düşünceler vesaire belirtilmektedir.

Bunlardan sonra devam ediliyor Lübnan'daki Filistinlilerin kıyımına geçiliyor. Oysa ki çalışma raporumuzun, geçen dönemin en önemli sorunu Türkiye Barolar Birliğinin Yönetim Kurulu içinde, Genel Kurulu içinde, Başkanı için de elbetteki Ana-

yasa konusundaki çalışmalarımızdı. Biz o çalışmaları geçen toplantıda da arz etmeye çalışmıştım. Sadece tarihe vesika olsun diye yapmadık ki veya gelecek kuşaklar bizim nasıl kahramanca çalıştığımızı görsünler için de yapmamıştık.

Elbette bütün o çalışmaların amacı belirli bir sonuç almak içindi, yani gördük ki o toplantılarda ileri sürdüğümüz fikirlerde bu "Tasarı Türk toplumunun 1982 yılındaki ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır, hatta o kadar uzaktır ki, bu Tasarı düzeltilmek suretiyle bile Türk kamuoyunun onayına sunulmazlıktır." diyorduk. Sonra ne oldu?..Bir oylama yapıldı, o oylamadan faaliyet raporunda tek kelime ile bahis yok. Olmaz böyle şey, biz bunu değerlendirmek zorundayız. Eğer bu oylama ters sonuç verseydi, yani rey veren seçmenler % 91,5 oyla hayır deselerdi Yönetim Kurulumuz ve Sayın Başkanımız gene tek kelime ile olsun bu rapora, bu sonuca değinmeden geçeceklermiydi?..Geçeceklerdi.

O halde, Yönetim Kurulumuzun da , Genel Kurulumuzun da üzerinde önemli durması gereken nokta Anayasa oylaması ve bunun değerlendirilmesi olmalıdır. Bu değerlendirme bizim isteklerimize uygun gelmeyebilir. O zaman bu değerlendirmenin neden, hangi koşullar altında bizim isteklerimize uygun gelmediği araştırmak, bunun sebeplerini bulmak zorundayız. Bunu yapmazsanız görevinizi tam yapmış sayılmazsınız.

Sayın Başkanım, zabıttta görülecektir. "İstedığımız neticeyi alamadık ." demekle belki doğruyu söylüyorlar; ama yeterli şeyi söylemiyorlar..O halde, yeterli olan şeyleri mutlaka cesaretle söylemeliyiz.

Açıkça ifade edelim. Sayın Başkanımızın çok saygı duyduğum Sayın Başkanımın bir kelimesine de itiraz ediyorum. Dediler ki, " Çalışmalar yaptık, sinmedik ... " Ben o tabire müsahahalarınıza sığınarak Sayın Başkanım katılmıyorum. Bizim çalışmalarımızı sindirmek isteyen olmadı. Elbette rahatça çalıştık. Türkiye Barolar Birliği olarak söylüyorum, rahatça çalış-

tık. Aklımıza geleni hatta biraz sonra değineceğim ağızımıza geleni söyledik. Hiç kimse bize gözünün üzerinde kaşın var demedi. O itibarla, " Sinmedik " tabiri bana biraz haksızmış, bana biraz ağırmiş gibi gelmektedir.

Bu sonucu değerli meslektaşlarım şöyle yorumlayabilir miyiz?..Efendim, bu sonuç önemli değildir. Üzerinde tartışılmaya değmez. Çünkü, biz hukukçular olarak gerekeni yaptık. Aydın, onurlu, haysiyetli insanlar olarak biz ürerimize düşüni yaptık. Oy veren seçmenler hukuk konusunda özellikle Anayasa konusunda uzman değillerdir. Bu nedenle, bizimle aynı fikirde olamamış olabilirler şeklinde ki bir düşünce acaba yeterli olabilir mi?..Yani açıkçası demek istiyorum ki, " Evet " oyu verenler bu Anayasanın ne olduğunu anlamadıklarından dolayı mı " Evet " demişlerdir?..Hukuk bilgilerinin yetersiz , noksan oluşlarından dolayı mı evet demişlerdir?..Eğer buna evet diyorsanız bazı sorularım olacaktır.

Bu sorulardan kaçınılmaz. Bu sorular ve bunlara verilecek cevaplar mukadderdir. Bazı şeyleri, olmuş olan şeyleri olmamış gibi kabul etmeye imkân yoktur. Şimdi, Sayın delegeler eğer beni çok meraklı birisi olarak kabul etmezseniz Sayın Başkanımdan bazı hususları soracağım.

Onlar, bu soruların cevaplarını sanıyorum ki Türkiye Barolar Birliğinin içinde bulunduğu durumu n aydınlatılmasında yararlı olacaktır. 1981 yılında yaptığımız toplantıda bir tek cümle ile temas edeceğim, geçmiş olduğu için, bu Genel Kurulu ilgilendirmediği için, ben demiştim ki, " 12 Eylül olayının olduğunu Türkiye Barolar Birliği tam 90 gün geçtikten sonra gördü."12 Aralık 1980 tarihinde bir mektup yazılmıştır Türkiye Barolar Birliği tarafından . Bunun üslubuna ve muhtevasına katılmadığım bir mektuptu, bu Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yazılan mektuptu.

Şimdi, merak ediyorum. c Bunun gerekçesi olarak da şu söylenmişti."Efendim 12 Eylül bir olgudur, bir vakiadır,

... hareket ... hareket ...
... olarak ...
...
... ile

bir silahlı harekettir hatta hukuk dışı harekettir.

Bu itibarla, bir hukukçu olarak bu hadiseyi içimize sindiremeyebilirim, sindirmeye de mecbur değilim." denilmişti. Ben bu görüşte değilim; ama bu görüşte olanları da saygı ile karşıladım. Ama şimdi tamamen hukuksal bir olayla karşı karşıya kalmış bulunuyoruz. Nedir o hukuksal olay?..Hem de her gün, her ay, her sene raslanmayan bir olay, Anayasa oylaması. O Anayasa oylamasının sonucunda 12 Eylül'ü yapan, Ordunun lideri Cumhurbaşkanı seçildi. Merak ettiğim için öğrenmek istiyorum. Cumhurbaşkanımızı bu seçim dolayısıyla kutladınız mı?..Başkan olarak, Yönetim Kurulu olarak kutladınız mı?..Eğer kutladınızsa kutlama şekliniz nasıl olmuştur?..Neden merak ediyorsunuz diyeceksiniz, anlatacağım. Çünkü, şundan merak ediyorum. Bir sürü anayasal kuruluşlarımızı televizyonda Sayın Cumhurbaşkanımızı kutlarken gördüm de aralarında Sayın Sav'ı göremedik.

Gene Türkiye Barolar Birliğinin görmemezlikten gelececeği bir olay olmuştur. Bu konu üzerinde de durulması gerekirdi. Sonunda aralarındaki bağlantının ne olduğunu arz etmeye çalışacağım.

Sayın Cumhurbaşkanımıza çeşitli üniversitelerden gelen ısrarlar üzerine akademik bir unvan verildi. Sayın Cumhurbaşkanımıza verilen unvan, akademik unvan eğer edebiyat doktorluğu unvanı olsaydı, bu olayı görmemezlikten gelebilirdik veya felsefe doktoru unvanı verilseydi bunu görmemezlikten gelebilirdik. Oysaki Sayın Cumhurbaşkanımıza fahri hukuk doktoru unvanı verilmiştir.

Şimdi merak ettiğim konu şu; bu fahri hukuk doktoru unvanının verilmesi nedeniyle İstanbul'da bir tören tertip edildi. Bu törene , yani bir Cumhurbaşkanına çok ender zamanlarda verilen, çok az cumhurbaşkanına verilen bu olaya , bu hukuksal olaya Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri davet edildiler mi?..Bu olayın cereyan ettiği İstanbul Barosunun Sayın Başkanı , Yönetim Kurulu üyeleri davet edil-

diler mi, gittiler mi?..Eğer gitmemişlerse davet edilmelerine rağmen mi gitmediler, yoksa davet edilmedikleri için mi gitmediler?..

Muhterem delegeler, bundan da öte sadece bunu görmemezlikten gelemeyeceğimiz gibi, Sayın Cumhurbaşkanımıza fahri hukuk doktoru unvanının verilme gerekçesini de görmemezlikten gelemeyiz. Gerekçe Sayın Cumhurbaşkanımızın Anayasayı tanıma konusundaki çabalarından dolayı verilmiştir.

Şimdi, bu konu üzerinde Sayın Birlik Başkanımızın, Yönetim Kurulunun ve eğer çok mahsuru yoksa düşüncelerini öğrenmek istiyorum. Buna raporda değinilmemiş, oysa sık sık raslanan bir olay değil.

Raporun 33'üncü sayfasını tetkik edenler (Altında benim de imzam var, lütfen yanlış anlaşılmasın.) o altında imzam bulunan raporu bugün de tekabül ediyorum. Şunu önermiyorum söylediklerimi geri alalım demiyorum. Hayır, yalnız bütün söylediklerimizin tekrar bir değerlendirmesini yapalım diyorum. Bu değerlendirmeyi yapmazsak şikayet ettiğimiz çeşitli konular, akçalı konular dahil hiçbir konuyu halledemeyiz. Zira, bu değerlendirme yapılmaksızın avukatların baroya olan bağlılığı, baroların da Türkiye Barolar Birliğine olan bağlılığını artırmak şöyle dursun, sürdürmek mümkün olmayacaktır ve saygınlığımızın her gün biraz yitirildiği yolundaki şüpheler daha da yoğunlaşacaktır.

Raporun 33'üncü sayfasında yargı bölümünde şöyle bir cümle var; " Bu Tasarıda yargıya güvenilmemektedir." Şimdi gene raporun çeşitli bölümlerinde yargı bağımsızlığı konusu işlenirken, Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurulunun lağvedilip, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun teşkili münasebetiyle o kurula Adalet Bakanının başkanlık etmesi bildiğiniz çeşitli mahsurlar nedeniyle Türkiye Barolar Birliği görüşlerini açıkladı. Adeta haykırdı, şimdi bütün bunları Türkiye Barolar Birliği yaptıktan sonra ben merak ediyorum

rum. Bütün bu mahsurlar ortaya çıktıktan sonra kaç tane saygıdeğer yüksek mahkemenin başkanı ve aday üyesi veya normal mahkemelerin sulh mahkemelerinin üyesi işte bu yasa çıktıktan sonra yargı bağımsızlığı ortadan kalmıştır diyerek istifa etmiştir?..Böyle bir olay var mıdır?..

Eğer böyle bir olay yoksa bunun üzerinde şunun için durmak zorundayım. Hâkimleri istifa ediniz diye teşvik etmek istemiyorum. Niyetim o değil, amacım o değil. Eğer bir tek hâkim bile istifa etmemişse, o zaman Türk avukatları ile Türk hâkimleri aynı kanuna başka başka yorumluyorlar demektir. Başka türlü izahı yok. Biz bir taraftan yırtınacağız, bu Kanunun şöyle şöyle mahsurları var diyeceğiz; ama bir tek hâkim olsun bunu söylemeyecek.

Mesele şurada ; eğer Türk hukukçuları avukatlar, hâkimler ve savcılar bir kanuna bu kadar çok birbirinden farklı şekilde anlıyorsa, iki taraftan birisi hata ediyor demektir. Ben hâkimler hata ediyor demek istemiyorum. Belki de biz hata ediyoruz, gelin bunun üzerinde Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak , Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak hatta Genel Kurul olarak düşünelim. Eğer düşündükten sonra tekrar bir değerlendirme yaptıktan sonra görüşlerimizdeki haklılığımızı tespit edersek, o zaman onun gereklerini yerine getirmeye çabalayalım.

Sayın Birlik Başkanımız, mesleki sorunlar üzerinde de konuştu . Şimdi, çok özel kişiliğimle ilgili bir açıklama yapmama izin vermenizi rica edeceğim. Çöyleyeceğim çözüm sadece yanlış yorumlanmaması bakımından önemlidir. Ben Siyasal Bilgiler mezunu yım. Şimdi sırf bunu şunun için arz etmeye çalıştım Türkiye'de bir gelenek var ve iyi bir gelenek o. Millî Savunma Bakanlığına akser kökenli getirmezler. Çok iyi bir gelenek o. Şimdi benim bir dileğim var, bundan sonra temenni ediyorum Adalet Bakanlığına veteriner gelsin, doktor gelsin, ziraatçi gelsin; ama ne olursa olsun hukukçu gelmesin. Zira bir hukuk

profesörü hadi Allah rahmet eylesin ölmüştür, rahmetle an-
lım, Hüseyin Avni Gökürk'ün zamanında en a bidemokratik ka-
nunlar çıkmıştı. Yargıtay Başkanlığından ayrılıp Adalet Baka-
nı olan Cevdet Mentüş'in Bakanlığı sırasında ben bütün meslek
hayatımda çeşitli güçlüklerle karşılaştım; ama en ağırını da
Sayın Adalet Bakanı Cevdet Mentüş'in zamanında yaşadım. İzmir,
Buca Cezaevinde avukatların üstünün aranması kadar ağır bir
şey olamaz; ama ben daha da ağırı ile karşılaştım, üzerimi ara-
dılar. Ben kalp rahatsızlığım ve o itibarla da yanımda kalp
ilacı bulundurmak zorundayım. İlgililer yetkilinin yanına
götürerek, müvekkilimin yanına kalp ilacımın gitmeme izin ver-
mediler. Şu anda da yanımda olan bu ilacımın müvekkilimin ya-
nına gidemedim. Bu olayı Sayın Başkanımızın meslektaşlarımızın
savunma mesleğini yerine getirirken dile getireceklerdir.

Ancak, bir noktayı da ilave ederek sözlerimi bi-
tirmek istiyorum. Biz meslekî sorun deyince galiba çok dar
anlamda anlıyoruz veya çok ideal birtakım düşüncelere bağlı
kalarak birtakım konulara değinmekten kaçınıyoruz. Odamda
bir ilan var. 1976 yılında açılmış bulunan bir izaleyi şu
davası. Yedi parsel gayrimenkulün tarlanın taksimine bir
arkadaşım davacı vekili olarak bakıyor. Ben de davalı vekili
olarak davayı takip ettim. Dava yedi parça ve yedi sene sürdü.
1983 yılının birinci ayında bitti. Biterken ne diyorsunuz di-
yen hâkime, dedim ki, " Beyefendi siz ücreti 1976 yılındaki
asgarî ücrete göre takdir edeceksiniz, mesaimizi nazarı iti-
bare alarak lütfen azamî haddi tayin edin. Çünkü, iki defa
keşfe gittik ve dava da yedi sene sürdü. " Davanın uzaması-
nın sebebi de ne davacı vekili arkadaşım ne de bendim. Yasal
normal koşullar öyle uzun sürmesini gerektirdi. Allah razı
olsun hâkim talebimizi uy gun gördü ve lehimize üç bin lira
ücreti vekalet takdir etti. Eğer ben yedi parça birbirinden
ayrı bölgelerde olan tarlaların davasını yedi sene takip eder
sonra bu dava için alacağım ücreti vekaleti dört mislini

yani 12 bin lira alırsam bu otelde eşimle beraber bir gece kalabileceğim. Sizi mesleki sorunlar üzerinde daha uzun böyle düşünmeye davet ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Nihat Kosova.

TURGUT KAZAN(İstanbul Delegesi)- Değerli üyeler hepinize selamlarımı sunuyorum efendim.

Savunma ustalarının önünde savunma mevkiinin durumunu , konumunu konuşmak gerçekten önce şahsen beni mahcup ediyor, sonra da gururlandırıyor. Yani sizlerle birlikte bunu tartışmak ve konuşmak hem zevk hem de çok zorunlu.

Bu bakımdan ister istemez Sayın Başkanın konuşmasında belirttiği bu sorunlara ilişkin bu Genel Kurulun bir görüş açıklaması söz konusu olduğundan, bunları tartışmak gerekiyor. Bu konuda hemen bir parantez açmakta yarar var. Bizim mesleğin kısaca izah edilirse savunma mesleği sayılması bir meslektaşımın belirttiği gibi bu işin yalnız ceza tarafı önemlidir anlamına gelemez. Hak arama özgürlüğü daha geniş bir çerçevede değil, savunma görevinin içinde yer alır.

Bu bakımdan hukuk alanında görev yapmış olmak, savunma mesleğinin sorunlarını tartışırken bu tartışmaların dışında bırakılmak anlamı taşımaz. İster istemez her yerde avukatlık savunma mesleği olarak görülür. O halde, savunmanın sorunları derken hak arama özgürlüğünün sorunları da bunun içindedir.

Biz konuşmaya başlarken önce şunu söylemeliyiz. Sayın Birlik Başkanımızın çalışma raporu ile Sayın Yönetim Kurulunun çalışma raporunda mesleğimize, mesleğimizin sorunlarına, hukukun üstünlüğüne dönük görüşlerini ve çalışmalarını nedeniyle kendilerini yürekten kutluyoruz. Yürekten kutlamayı bir hukukçu görmenin bir gereği olarak görüyoruz ve hemen başta söyleyeyim, yürekten kutladığımız bu çalışmalar için Sayın İzmir Delegesi Güney Genç meslektaşımın belirttiği gibi kendilerini aklıyoruz, aklamayı düşünüyoruz. Önce bunu belirtmeyi bir görev sayarım.

Değerli arkadaşlarım;

Tabii örneklerle ister istemez atıfta bulunmak gerekecek. Savunma mesleği denilince onun en üst kurulu olan örgütlenişi olan Türkiye Barolar Birliğinin ismini duyunca bazı örneklere de tabii atıf yapmak gerekecek.

Örneğin, Buca Cezaevine ilaçla girememek. Arkadaşlar biz cezaevine çanta girmeliyiz. Çanta ile giremiyoruz. Bir yasak, bir hüviyet kapıya bırakılıyor ve bir kart asılıyor. Sayın Birlik Başkanının bu koşullara rağmen "Sinmedik" laflarından söylemek istediği şey doğru. Bu koşullara rağmen sinmedik. Tabii Türkiye Barolar Birliği sinmedi, tabii avukatlar sinmedi. İkisi iç içedir, yani öyle anlıyorum ki, öyle sanıyorum ki Barolar Birliği Başkanı "Sinmedik" derken yalnız Birlik Yönetim Kurulu, yalnız Başkanı değil aynı zamanda tüm meslektaşlarını düşünerek söyledi. Sinmedik, anlamlıdır, altı çizilecek bir anlam taşır sinmedik. Etkinlik TRT'de haber, telgraf vesaire arkadaşlar bunların hiçbiri etkinlik değil.

"Aman duyulmasın" denilirse altında etkinlik vardır. Görüyorsak bir etkinlik vardır, farkı orada aramak zorunludur. Bilmem ne derneğinin bilmem ne toplantısı gürültülü yer alırken, Türkiye Barolar Birliği toplantısı suskunlukla karşılaşıyorsa altında önemli bir etkinlik vardır. Bu etkinlik bize onur verir, biz bu onuru duyuyoruz.

Türkiye Barolar Birliğinin Anayasa konusunda Olağanüstü Genel Kurul toplantısı konusunda, burada alınmış kararlar konusunda ayrıca tartışmaya gerek yok. Sonuçları yani oylamanın sonuçları, Anayasa konusundaki olağanüstü genel kurul tartışmalarını ve bu tartışmalar sonucunda alınan kararı ortadan kaldırmayın. Biz hukukçuyuz. Değerli arkadaşımın, Kosova arkadaşımın söylediği gibi biz hukukçuyuz, siyasal parti değiliz. Bir parti olsa Anayasa oylamasının sonuçlarını değerlendirir veya değerlendirmesi gerekir; ama hukukçu hukukça bildiği, doğru bildiği, hukukun üstünlüğü yönünde

kendi görüşüne u ygun bir görüşü deklere eder, açıklar. Bu Anayasa oylaması sonucu % 91,5 olmuş, doğrudur olmuştur. Bizler bir parti değiliz ki neyi değerlendireceğiz?..Bu **konudaki** Yargıtay kararını karşımıza alır tartışabiliriz; ama oylama sonuçlarına göre hukuk devleti konusunda şöyle olmak gerekir, böyle olur demek doğru değildir. Oylama şöyle sonuç verdi diye yargı bağımsızlığından vazgeçemeyiz. Oylama başka sonuç verdi diye Barolara ilişkin, meslek kuruluşuna ilişkin , onun bağımsızlığına ilişkin, onun onuruna ilişkin , savunmanın dokunulmazlığına, bağımsızlığına ilişkin görüşlerimizden vazgeçemeyiz, çünkü biz hukukçuyuz.

Yasal bir örgüt durumunda haklı gördüğümüzü söyledik. Hukuka uygun bulduğumuzu söyledik ve çok özür diliyoruz m ağızımıza geleni söylemedik.

Burada bir noktayı eklemek gerekiyor. Şimdi bizim görüşlerimizin doğru olup olmadığı elbette tartışılır. Çünkü, yanılmak , yanlış yapmak kula has bir durumdur. Ancak bunu tartışmak başka bazı örneklerle tartışmaktan geçmez. Hele yanlış zihniyet, yanlış karşılaştırma başka yanlışlara götürebilir. Bağımsız yargı zedelenmiştir, zedelenmemiştir, bu bir görüştür."Zedelenmişse n' in yargıçlar karşı çıkıyor?.. " denildi. Bu yanlış örnek , yanlış bir karşılaştırma getirebilir. Aynı şekilde eğer hukukçusu ise hukuk fakülteleri farklı düşünüyor demek yanlış örnek, yanlış düşüncedir.

Arkadaşlar;

İşte işin düğüm noktası burada. Bir kamu hizmeti niteliğinde sarbest meslek sahibi ve şu anada kadar hiç değilse 1636 sayılı Yasanın güvencesi altında olduğumuz içindir ki, bunları söyleyebiliyoruz. Yargıç o durumda değil, hukuk fakültesi o durumda değil, o durumda olmayanları birazcık onu söyleyebilecek durumda olanlarla yanlış karşılaştırmak bizim söylediklerimizin yanlış olduğu sonucunu vermez. Ben

şunu söylemek istiyorum ki, Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanı, Yönetim Kurulu Olağanüstü Genel Kurul kararlarını ve daha önceki kararlarını hukuk devletinin üstünlüğü konusunda, bağımsızlık konusunda, Anayasa konusundaki görüşleri doğrudur, haklıdır, hukukça doğrudur ve haklıdır.

Sayın Başkan sorunlarımıza işaret ettiler. Başkanlık raporunun girişinden sonuna kadar savunma hakkından bahsetmişler, dört başı mamur bir şekilde işlemişler, olmaması gereken bütün hususların, Başkanın belirttiği gibi yaşama hakkı, mülk edinme hakkı, miras hakkı gibi başkaca bütün hakların hepsinin koruyucusu durumunda temel bir haktır. Ancak, bu hakkın bizde, özellikle Türkiye'de temelden kutsal bir hak olduğu dilimizin ucunda çok söylenir durulur. Hep dilimizin ucunda düğümlenir kalır. Bugün kime sorarsanız sorun, yani yargıç meslektaşlarımızla, savcı meslektaşlarımızla uygulamada karşılaştığımız insanlarda, kitaplarda, gazetelerde ve tabii yasal düzenlemelerde hep önce savunma hakkının kutsal olduğunu ve temel bir hak olduğu söylenir. İnanınız ki bu hep dilin ucundadır.

Arkadaşlar,

Savunma hakkının diğer haklardan bir farkı daha vardır. Müdafii aracılığı ile kullanılır. Yani bir insan kendi kendisini savunabilir tabii, bu yasak da değil; ama temelinde insanın savunucusu varsa savunma hakkını kullanır. Yoksa kullanamaz. Bu hak böyle özel bir haktır.

O halde, bizim sorunumuz, yani savunma görevinin mesleğinin sorunu, yani Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların sorunu savunma hakkının sorunudur. Dolayısıyla başka bütün hakların zorluğu, çünkü bir avukat savunma görevini yaparken (Hemen parantez açıp söyleyeyim hak arama görevini de yaparken) hukuk davasındaki görevini de yaparken aslında kişinin ve insanın onurunu, hakkını ve toplumun yarınını savunmaktadır.

Bu nedenle, savunma hakkı diyorsak müdafii var mı yok mu ona bakmak zoru neyiz. Varsa nasıl var, ona bakmak zorundayız. Burada karşımıza savunma var mı yokmu deyip müdafie bakıyorsak ve müdafiiin varolup olmadığına bakıyorsak karşımıza müdafiiin örgürlüğü gelir. Müdafii özgür mü?..Buca Cezaevine girerken ilacı alınabilin bir müdafiiin ,Sultanahmet Cezaevine girerken çantasını dışarıda bırakan bir müdafii özgür müdür?..Müdafii özgür değilse eğer savunma hakkı gerçekten kutsal bir hak olarak kabul edilmekte midir?..

Bunlar tartışılırken savunma hakkı nasıl özgür ona bakılır, yürütmeye karşı örgür olması gerekir, yargıya karşı özgür olması gerekir, yargının içine iddia makamını da katıyor m, , savcıya karşı özgür olabilmesi gerekir. Üçüncü kişilere, basına karşı özgür olabilmesi gerekir.

Yalnız bütün baskılardan korunabilmesi gerekir. Ama tabii bugün Türkiye'de müdafii için bu örgürlük mevcut değildir. Şimdi tabii bunu söyleyebilmek ,çekinmeden söyleyebilmektir. Bunu kabul etmek gerekir.

Bu görev içinde kalabilmek, yani bu çerçeve içinde görev yapabilmek bilmeden görev yapabilmektir, bu deyim in de altını çizsek iyi olacaktır.

Görev yapan avukat yani sanığın hakkını koruyan avukat(bu Barolar Birliği raporunda çeşitli örnekler de yer almıştır) savcının emniyete yazdığı bir yazı ile emniyete götürülmektedir. Kaç gün kalır, üç gün,beş gün, yedi gün, onbeş gün. Sonra savcıya getirilir . Oysa savcı her gün kendisini görmektedir koridorda. Hatta birkaç gün önce bir dosya hakkında kendisinden bilgi istemiştir, bunu söyleyebilir; ama söylemez. O zaman burada görev yapmak bilmeden görev yapmaktır ve bunun adı da bilmeden görev yapmak olur. Bunu da böyle söylemek gerekir.

Oysa Adalet Bakanlığı genelgesi varmış. Bugün yaşadığımız olağanüstü koşullar bu genelgeyi aslında orta-

dan da kaldırmamış. Elbet bir avukat için bir soruşturma açılabilir; ama savcı o avukatı kendisi lütüfedip çağırabilir, ifadesini kendisi alabilir. Şimdi bunlar böyle yürümüyorsa müdafinin özgürlüğü zedelenir. Müdafinin özgürlüğü zedeleniyorsa, savunma hakkı ölür.

Tabii bu şekilde görevden doğan bir soruşturma söz konusu olduğu anda kanunumuzda hüküm vardı. Bir sistem getirmiştik, bir amaçla getirilmiştir bu sistem. Görevini özgürlük içinde yapabilelim diye getirmiştir, yani ben duruşmada şunu yaparken, şu sözü söylerken, bu red dilekçesini verirken, bu talebi öne sürerken tehdit altında kalmayayım, savcı aleyhimde hemen bir dava açmasın diye istemiştir. Ama bugün bu da işlemez. Bize göre 1402 yasanın 21'inci maddesinde böyle bir istisna olmadığı halde istemek ve görevimiz hakkında, yani bir tahliye talebini okurken, yani bir savunmayı okurken acaba hangi sözü seçsem burada diye bir kaygı duyarsanız işte o zaman bilmeden görev yapmış olursunuz ve sinmedik demek olur. Bu bir öğünç değildir.

Bugün Türkiye'de Türkiye Barolar Birliği ve barolar ve onlara bağlı olan avukatlar sinmeden görev yapmışlardır. Bu tabii bizim onurumuzdur, yüz akımızdır.

Değerli arkadaşlarım;

Başka bir örnek vermek istiyorum. Vergi denetimi diye götürürler. Bugün Türkiye'de birçok avukat vergi denetimindedir. Büyük, çok büyük ama milyarlık biliyorsunuz kirli paralar aklanmıştır bir kanunla. Denetime çağrılan bu avukatlar hariç, bunların bütün niyeti, hatta bazıları beş kez vergi denetim memuru tarafından çağrılır, azarlanır. Niçin o avukata gittiği sorulur. Az para kabul ediyorlarsa vergi diye, korkuya uğratılır. Bütün bunlar özgürlüğümüzü zedeler. Sizin özgürlüğünüz zedelenirse savunma hakkı ölür. Bu koşullarda görev yapıyorsanız, yapmaya çalışıyorsanız bunları bilmeden görev yapmaya çalışmaktır, yani değerli meslektaşımı-

zın söylediği gibi öyle size fazla bir şey yapılamamıştır. Bize yapılan , Türkiye Barolar Birliğine yapılan aynıdır, iç içedir birbirinden ayrılamaz.

Şimdi, tabii avukatın özgürlüğü bunun dışında yargı organı karşısında nasıldı, yani Buca Cezaevine girerken elbette bir avukatın çok acil durumda kullanmak zorunda olduğu ilacın alınması kadar bir felaket olamaz. Buna karşı çıkmak, tabii bu koşullarda karşı çıkmak pek sinmemeye çalışmaktır, son derece gereklidir; ama arkadaşlar görev yaparken karşılaşılanlar bundan ayrı değildir, bunun içindedir, bunun benzeridir. Acaba ne söylesem, nasıl söz sırası istesem, elimi nerede kaldırırsam tereddütleri içinde görev yaparsanız ve elinizi kaldırırken bunu düşünürseniz duruşma dışı kalırsınız. Duruşma dışı kalmak demek, yani savunma dışı kalmak demek, o günkü duruşmayı kastetmiyorum, o duruşma için düşünmüyorum, savunmanın dışına atılırsanız müdafiyi seçme özgürlüğü kalkar, yani sanığın en önemli hakkı müdafiyi seçmektir. Hangi müdafiyi seçmek istiyorsa onu seçmektir. Ama sanık tarafından seçilen müdafii duruşmada kenarda kalmışsa, durum bu ise bugün burada görev yapmak düşünmeden görev yapmaktır ve onun düşünülmesi gerekir.

Bu nedenle bu sorunları, bu dertleri halletmenin yollarını düşünmek gerekir ister istemez. Tabii buna bir şeyi daha eklemek gerekir. Tutuklanma konusu.

Avukatlar tutuklanamayacakları gibi haklarında hafif hapis veya hafif para cezası verilemez, bu Avukatlık Yasası 58-3. Bununla şunu demek istiyorum, duruşma disiplini nedeniyle tutuklanamazlar , haklarında soruşturma açılmaz diyor Kanun. Arkadaşlar, bu kanun 1962'lerde 108 sayılı Yasaya Sayın Başkanın belirttiği gelişme zinciri içerisinde 3499 sayılı Yasanın 49'uncu maddesine eklenen bir cümledir aslında. Uzun bir gerekçesi var, avukatların niçin tutuklanamayacağı yolu nda. Tutuklanıyor arkadaşlar.

Bu bizim onurumuzdur çünkü, ama bunu şimdi ne televizyon verdi ne basın yazdı diye bunu biz yanlış mı söylemiş oluyoruz, Kanun öyle yazıyor. Ama ben bunu dersem televizyon vermez, bilmem ne derneğinin durumunu verir. Bu bizim özgür olmadığımızı ve doğru söylemediğimizi; ama onların etkin olduğunu ve doğru söylediğini göstermez. Biz doğruyu kendi mantığı içerisinde korumak zorundayız ve doğru söylüyoruz. Hukuk devletini savunduğumuz için doğru söylüyoruz. Hukuk devletini savunmak yargı bağımsızlığını savunmaktır, bunu savunduğumu z için doğru söylüyoruz. Savunma hakkını kutsal görüyoruz, bunu hayata geçirmek istiyoruz, onun için doğru söylüyoruz. Doğru söylediğimiz için de tabii saygın olmak durumundayız, kendimize saygı duymak zorundayız. Yoksa % 91,5'lara bakıp bu nları değiştirmek gerekir diye bir sonuca ulaşmamalıyız.

Değerli arkadaşlarım;

Olağanüstü koşullardan önce tabii bu olağanüstü koşullar nedeniyle bu nların uygulanması mümkündür. Belki bir siyasî değerlendirme olmadığı için söylüyorum, biz zaten hep olağanüstü koşullarda yaşıyoruz o ayrı da, bir sürü olağanüstü olmaz arkadaşlar. Olağanüstülük doğrudur, kabul görür, yani bazı özgürlükler sınırlanır, bu kabul görür; ama yargıda olağanüstülük olmaz. Yargı bir dönemin, her bir dönemin özellikle de olağanüstü dönemlerin en büyük yük güvencesi ve tabii insanların en büyük güvencesidir. O yüzden bu haklarımızı savunmamış olmayı, olağanüstülük düşüncesi ile savunmamış olmayı düşünemiyorum.

Bu bakımdan, Sayın Başkanın burada belirttiği bir noktaya gelmek istiyorum z. Türkiye Barolar Birliğinin yapısını, baroların yapısını yeni Anayasanın 135'inci maddesi çerçevesinde oluşturacak yeni girişimler konusunda ne yapmamız lazımdır?.. Bu sorunlara bağlı olduğu için bu girişimler, düşünülen girişimler Anayasanın 135'inci mad-

desini de aşarsa işte o zaman biz de o zaman hukuk fakültesi ve bugünkü yargıç arkadaşlar gibi düşünmeye başlayabiliriz. O yüzden aşmamasını sağlamak zorundayız. Savunma hakkı, yasalar, yargıç güvencesi bakımından.

Yetki kanunu çıktı. Şimdi bir kararnemi söz konusu. Bir kez bu kararnemenin 135'inci maddenin birinci fıkrasındaki disipline uyması gerekir, yani orada çok kabaca bir çerçeve çizilmiştir, bir ilke konmuştur. Bu kararnemenin o ilkeyi aşmaması gerekir. Burada duyarlı olmamız gerekir ve eğer bunu önleyemiyorsak Sayın Başkanın bu Genel Kurulda önerdiği gibi, bu toplantılara katılmamalıyız.

Bu tabii Yönetim Kurulunun takdir edebileceği bir husustur. O yüzden bu konuyu geçiyorum.

Ancak, Baroların bağımsızlığı konusunda, Barolar Birliğinin konumu konusunda muhalefet şerhi vermek yetmeyebilir. Bu yüzden buyurun demek, (daha kapsamlı bir değişiklik yapılıyorsa) örneğin bu Kanunun dışındademin fikir veren arkadaşımın çok isabetle söylediği gibi yargıçları baroya en azından girme yolunda hak getiren kanuna karşı çıkmak gerekir. Baroya biz kimi almamışız bugüne kadar?.. Benim bildiğim bir yargıç alınmadı ve Danıştay da onayladı. Yargı düzeni içerisinde bunun korkulacak bir yanı yok ki.

Eğer korkuyorlarsa onun içinde doğru yolda olduğumuz gözüküyor diye düşünmek gerekir.

Şimdi, çalışmamalara katılmamak tabii düşünülebilir. Özellikle Anayasamızın 135'inci maddesini aşamıyorum. Örneğin, açıklanan bilgilerde üyelik koşulları diyor. Geniş tutulan bir çerçeve var. Bu kararnamede üyelik koşulları da belirlenecek. Açıklanan bilgilerde üyelikle ilgili düzenlemeleri 1136 sayılı Yasadaki üyelik koşullarını kararname ile düzenlemek mümkün bile değil, yani üyelik koşulları bu yasaya göre düzenlenemeyecektir kararname ile.

Ancak kamu kesiminde çalışanlar için sınırlı

bir üyelik durumu düzenleyeceklerse bu 135 inci maddeye, yani Anayamanın 135 inci maddesine uygun olabilir; ama bunun dışında kamu kesiminde çalışanların da dışına çıkacak bir üyelik koşulu bu kararnameye konamaz ve böyle bir kararname , yani bu üyelik koşullarını bu amaçla, bu kapsamla koyacak, tartışacak düzene sokacak bir kararname çalışmasına tabii katılmamak katılmaktan iyi olabilir.

Yani kazanımları biz avukatların ayrıcalığı değildir. Toplumun hukuksal kazanımlarıdır. Bu kazanımları korumaya çalışmak zorundayız. Bunu biz koruyamayabiliriz; ama korumaya çalışmakla biz görevliyiz. Niçin katılmadığımı tabii açıklarız, nedenlerini ortaya koyarız, bunları tartışırız, ondan sonra bırakırız.

Arkadaşlar;

Burada Sayın Güney Dinç arkadaşımın bir önerisine sadece saptama yapmak için bir ek sunu yorum Sayın Kurulun bilgilerine. Sayın Güney ayla ilgili bazı açıklamalar yaptı. Ben af konusunda onun hukuksal, toplu msal nedenleri konusunda ayrıntıya girmek istemiyorum. Bu elbet onun çizdiği çerçevededir, yalnız bu konuda şunu söylemek istiyorum ki, 12 Eylül'e nasıl gelindiğine ilişkin tabii çok açıklamalar yapıldı. Biz bu açıklamaları biliyoruz. Buna göre şimdi solda ve sağda silah kullanıldı. Tabii Türkiye Barolar Birliği ve biz 12 Eylül'den çok önce bütün bu tehlikelerin önlenmesi yolunda çok uğraş verdik. Buralara gelindi. Solda ve sağda silah kullanıldı.

Şimdi, Anayasanın 85 ya da 87'inci maddesi olabilir. Bu maddeye göre, yasama organlarının yetkilerini düzenleyen bu maddeye göre bir sorunla karşı karşıyadır Türk toplumu. Af dedi Güney arkadaşın onun için bilgilerinize sunuyorum. En azından Sayın Başkan ve Yönetim Kurulu bu sorunu düşünceye alsın isteği bilgilerinize sunuyorum. Şimdi Askerî Yargıtay'ın çok belirlenen iştihatlarına göre, sağda silah ya silah oldu ya 313 oldu, hatta bu kesinleşti. Solda silah 146 oldu, 168 oldu, 141 oldu, bu kesinleşti, yani Askerî

Y argıtay'ın Daireler Kurulu kararları ile bunlar kesinleşti. Ben hukuksal bir sorun olduğu için bilgilerinize sunuyorum. Arkadaşlar, 87 ya da 85 yasama organının görevleri arasında af çıkarmak vardır ve bunun yanında da bir parantez açılmıştır. şu suçlar hariçtir diye. O suçlar arkadaşlar , hariç olan suçlar için bir sorun çıkacak toplumun diye söylüyorum, seçimden sonra bir taraf aflı, bir taraf afsız kalacak.

Ancak seçimden önce bir çözüm bulabilir buna bugünkü Türkiye. Seçimden sonraya ertelenirse bu sorun, yani bir tarafa kapılar açılır, bir taraf içeride kalır. şimdi bunu niye söylüyorum?. İçeride kalan, dışarı çıkan taraf benim için önemli değil, biz hukukçuyuz; ama toplumun huzuru bozulur.

Bir hukukçu bunu görmek durumundadır. O yüzdendir ki, ben Sayın Başkanın ve Yönetim Kurulunun bu sorunu gündeminde tutması ve sıcak tutması yararlı olur diye Genel Kurulun bilgisine sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Bu çerçevede Genel Kurulun çalışmaları için Yönetim ve Başkanlık Raporunu destekler doğrultuda hukuk devletini ve savunma hakkını ve savunma mesleğini ve onun örgütünü, onun örgütünün bağımsızlığını destekler doğrultuda görüşlerimizi açıklayan bir açıklayıcı sonuç belgesi çıkmasını diliyorum Genel Kuruldan ve hepinizi saygı ile selamlıyorum.(Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Sayın Mustafa İlker söz sizin efendim, buyurun.

MUSTAFA İLKER-(Aydın Delegesi)- Sayın Başkanlık Divanı, Türkiye Barolar Birliğinin seçkin delegelerini saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Türkiye Barolar Birliği 14 yıllık gayretli ve yılmaz çalışmaları sayesinde Türkiye Barolar Birliğinin etkinliğini kazandırmış bulunmaktadır. Türkiye Barolar Birliği ayrıca hukukun

üstünlüğü prensibini kurulduğu günden beri çalışmalarına hedef tutmuştur. Takdirle anılmaktadır.

Türkiye Barolar Birliğinin çalışmaları hakkında ,faaliyetleri hakkında birçok değerli meslektaşlarım söz aldılar. Vaktin geç olması nedeniyle bunlara değinme istemiyorum.

Yalnız, lafı uzatmak istemiyorum. Ancak, Türkiye Barolar Birliğinin Anayasa görüşü hakkında gösterdiği ve ortaya koyduğu görüşü Tür kamuoyunda oylandıktan sonra rapora alış biçiminde objektiflik ölçüsünün bulunmamasına ait bir eksiklik görme teyim, Çünkü, kamuoyunda Türk halinin önünde geçerlik kazandıktan sonra Türkiye bir bütün olarak kabul etmiş demektir.

Bu bağlamdan, değerli Balıkesir Delegatesi arkadaşımın sözlerine aynen katılıyorum.

Muhterem delegeler;

Türkiye kavgasını vere vere Türkiye Barolar Birliğinin bugün için içinde yaşadığımız durumunu tayin etmiştir.

Türkiye Barolar Birliğinin secur ve meslektaşlarına karşı aldığı kararlardan bir tanesini de alkışlamak istiyorum. 18 bini aşkın insanımızın sosyal güvenliğinin kazandırılması ciddi 14 yılın semeresi arasında alkışlanacak bir davranıştır ve ilk yönetim kurulundan bugünkü yönetim kuruluna kadar saygı ile selamlıyorum.

Birçok arkadaşlarımız tenkitlerde bulundular, Yönetim Kurulunun yanında bulundular. Ciddi baromuzun malî konularda çıkmazda olduğu gerek sayman gerekse çok hürmet ettiğim Başkanım tarafından ifade edildi. Muhterem barolardan toplanmayan paraların toplanması için etkin tedbirlerin alınmasını istemek-

teyiz. Hem paramız yok, hem yakınıyoruz hatta daha acı olarak ifade ettiler, personelimizin maaşlerini verecek paramızın bulunmadığı cidden bizim gibi Anayasal kuruluş olan, Türkiye'de etkinliğini kazanmış bir kuruluşun bütçesinde hiç para yok... Üzülecek, sıkınılacak bir davranıştır sanıyorum.

Muhterem delegeler;

Barolar Birliğinin Ankara'da daha doğrusu Birliğimizin bir arsasının bulunduğunu, bu arsanın belirli müteahhitlerle girişimlerde bulunmak suretiyle kat karşılığında alınabileceğini resmen açıkladılar. Gönül isterdi ki, Sayın Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bu olayı Barolar Birliği Genel Kuruluna getirsin, Genel Kurulda tartışma açılmak suretiyle Barolar Birliğinin genel görüşü alındıktan sonra bu yola gidilseydi kanaatimce daha yerinde olurdu. Bazı delege arkadaşlarımız alt kat, üst kat şeklinde tabirlerde bulundular, ben iyi tespit edemedim.

Baro Başkanının bu noktada açıklama yapmasını beklemekteyiz.

Bir de çok üzüldüğüm bir konu ilk defa katılıyorum, ölüm yardımlarının yapılamaması gibi, hatta bugünün ekonomik koşulları altında 20 bin lirayı ölen arkadaşımızın ailesine ödeyememek gibi bir duruma düşmenin cidden yürekler acısı olduğunu da belirtmek ve bunun üzerine parmak basmak yerindedir.

Ben zaman açısından sözlerimi uzatmayacağım. Saygılarımı sunar, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Ülker.

Sayın Necla Fersan, buyurun efendim söz sizlerde.

NECLA FERSAN (İstanbul Barosu)- Sayın Başkanlarım, sayın Diyan ve sayın delege arkadaşlarım;

Ben de Yönetim Kuruluna faaliyet raporundan dolayı teşekkür etmek istiyorum. Ancak, benim teşekkürüm bütün bir yıllık çalışmaları ve faaliyetleri, başarıları yanında daha çok ilk defa gerçekçi bir rapor, özlemimi duyduğum gerçekçi bir rapor sunmuş olmalarından ileri geliyor.

1972 yılında ilk defa Bursa ilimizdeki Barolar Birliği Genel Kuruluna katılmıştım. O zaman, o kurula katılmış bazı arkadaşlar hâlâ aramızda, ¹¹atırlayacaklardır, o zamanki yönetim kurulu, o toplantıya şu önerilerle gelmişti;

İnsanlık doktrini, Lahey İnsanlık Divanında Türk avukatlarının görev yapmaları, ekonomik, demokratik kamu düzeni ve hukukun üstünlüğü prensibi.

Bendeniz söz aldığımda aynen hatırlıyorum şöyle söylemiştim; " Bütün bunları saydıktan sonra hatırlarsınız ki, 1972 yılı da yine yurdumuzda olağanüstü bir devrenin yaşandığı bir tarih idi. Bugün için bütün bunlar fantazidir." demiştim ve zannediyorum ki biraz garip karşılandım; ama aradan geçen 10 yıl beni haklı çıkardı. Maalesef haklı çıkardı. Yıllarca insanlık doktrini diye bir doktrin hakikaten doktrinler arasında var mıdır, yok mudur tartışmaları süregeldi ve bugün kendimizi insanlık dışı birtakım muamelelerden şikayetlerle dolu olan bir Yönetim Kurulu raporu ile karşı karşıya bulduk.

Yıllardır Türk barolarının vesayet altından çıkıp çıkmaması konusu ldu. Bugün yurdumuzda 18 yaşına gelmiş bir insan artık velayetten çıkmakta, kendi hakkındaki kararları kendisi verebilmektedir. Türkiye baroları içinde bir baro 100'üncü Yıldönümünü

dört yıl evvel kutlamıştır, bugün 104'üncü yılını yaşamaktadır. Eğer Türkiye'de bir baro 104 yaşında ise Türkiye baroları 104 sene evvel kurulmuştur. 18 yıllı dolduran insana velayet hakkından çıkma, temyiz kaabiliyeti kullanma imkânı verildi de Türkiye barolarına 104 sene sonra hâlâ bu hak verilmedi ve bugün burada hâkimlerin barolara şu sebep veya bu sebeple ayrılanların barolara kabul edilmeli midir, edilmemelidir tartışması yapılıyor. Sanki bunlar baroların elindeymiş gibi.

Bugün siz şu veya bu sebeple ayrılmış herhangi bir hâkimi veya savcayı baro olarak kabul edin veya etmeyin diye bunu size mi bırakıyorlar ki?.. yıllardır devamlı olarak hukukun üstünlüğünden bahsedildi, herkes hoş bir kelim olarak devamlı bunu söyledi. Aslında bizim memleketimizde hukukun üstünlüğü prensibi gerçekleşmiş bir prensip miydi?.. Her yıl bir araya geldiğimiz zaman yapılan bir sürü olaylardan savunma esnasında rasladığımız bir sürü haksızlıklardan, bize yapılanlardan bugün sadece bir örnek verildi. Sanki bunlara rağmen hukukun üstünlüğü prensibi yerindeymiş gibi raporlarda getirildi. Yalnız bir şey oldu, herkesin dili alıştı buna. Hukukun üstünlüğü prensibi konuşulan, laf arasında günlük laflardan biri olarak herkesin söylediği bir söz halinde dilimize aktarıldı.

İşte Barolar Birliğinin raporunun gerçekçiliği buradadır ve aslında bu noktadadır. Bu yılki Barolar Birliği Yönetim Kurulunun vermiş olduğu raporda hukukun üstünlüğü prensibi benim anlayabildiğim kadar varılması gereken bir nokta olarak tespit edilmektedir, yani varılmış bir nokta değildir bugün ülkemizde hukukun üstünlüğü prensibi. Eğer bu varılmış ve noktalanmış olsaydı üye arkadaşım ilacını vererek, öbür arkadaşım çantasını vererek cezaevine girerdi, ne de daha yüzlerce misal verilirdi. Ama ne oldu?.. Bir çoğumuzdan

özlemlerimiz, ereklerimiz, heyecanımız alındı. Eğer sevdiğimiz, saydığımız birtakım insanlar yargılanırken, onların yanında yer almadıksa, bu olsak da ne olurdu geldi, yani yaptığımız işin hakikaten onlara yararlı olacağından şüpheye düştük, savunmanın yeterliliğinden, savunmanın yararlılığından şüpheye düştük. Yoksa eğer bazı arkadaşlarımız o görevlerden almadılarsa ve onların yanında olmadılarsa bu onların isteksizliğinden değildi. Çok daha acısı yaptıkları işe olan güvencelerini bir yerde yitirdiklerindendi. Eğer bir memlekette yapılacak bir iş, verilecek bir söz şahsın kendi cesaretine, şahsın kendi kahramanlığına bırakılmış ise, o şey yok demektir.

Herkes eşit şartlarda ve rahatça söyleyebildiğini söylediği zaman ve söylediği yaptığı savunmadan dolayı eğer takibe uğramayacaksa, buna emin olarak hareket edebiliyorsa işte o zaman kahramanlığa bu iş kalmıyorsa o zaman yapılan iş hakikaten başarılı demektir.

Beyefendiler, hanımefendiler biz avukatız. Bize teslim edilen şey, insanların hayatıdır, şerefidir, servetidir. Bir meslektaşımın burada yaptığı bir ayrıma kesinlikle katılmıyorum. Ceza mahkemelerindeki savunmalar konuşuluyor. Biz ceza mahkemelerinde insanların hayatını ve şerefini, hukuk mahkemelerinde insanların servetini savunuruz ve iki savunma da bizim için görevdir, işimiz budur bizim.

Ben şimdi, sizlere hepinize ayrı ayrı soruyorum. Siz ceza mahkemelerinde olağanüstü devreleri bir yana bırakınız, istirham ediyorum, insanların hayatlarını ve şereflerini savunurken, savunma yaptığınız anda kararın çok defa hazır olduğu kanısı ile ; ama sırf görevinizi yapmış olmak için savunma yapmadınız mı?.. Yani sizin yaptığınız savunma o ceza hâkiminin vereceği kararı sahiden çok değiştirdi mi?..

Sayın arkadaşlarım, bazı gerçekler ve doğrular vardır ki, günlük olayların, güncel olayların duygusal baskısı

altında başka türlü değerlendirilebilir. Biz kendimizi olayların duygusal ya da coşkusal baskısına kaptırmamaya çalışıyoruz. Bilimsel değerlendirmelerde serinkanlılık daha doğru sonuçları almaya bizi götürür. Biz bu konuda ve hatta bu dönemde her konuda bizden yapılmasını istedikleri yahut bizden yapılması istenen şeyleri yapmaktan çok, yapmamız gerekenleri yapmaya çalıştık. Bize bu konuda yol gösteren hep bu inançımız olmuştur.

Bu itibarla, bazı arkadaşlarımızın genel gidişe ya da yönetimin tutumuna aykırı gibi gözüken konulardan dolayı bizi kınamaları ya da eleştirmeleri bizim inançlarımızı değiştirmiyor. Özür diliyorum, bilemiyoruz, aldırıyoruz anlamına değil, biliyoruz, anlamaya çalışıyoruz, değerlendiriyoruz; ama kendi inançlarımızın ve tutumumuzun daha doğru olduğu sonucuna vararak yürüyoruz. Burada bize gene Yüce Genel Kurulumuz yok gösteriyor. Çünkü, daha önceki hizmetlerinde çalışan görevliler insana layık olmayan hücre gibi odalarda artık miyadı dolmuş takır takır sesler çıkaran acayip makinaların başında eziyet çekerek çalışıyordu. Bunları hatırlarsanız, defalarca burada konuştu k ve dedik ki, bir adalet reformu şarttır.

Burada benim 1972 yılından beri iştirak ettiğim toplantılarda biz avukatlar her şeyi söyledik; ama hâlâ bir netice almadık. Peki bu durum, biz bunları söylemeyelim mi demektir?..Hayır, biz yaşadıkça bunları söyleyeceğiz ve bunlar düzelineye kadar bunları söyleyeceğiz. Doğru bildiklerimizi mutlaka burada dile getireceğiz.

Öyleyse biz hukukun üstünlüğü prensibini bir zamanlar var kabul edip, daha fantazi konulara atlamışsak bugün bizim Yönetim Kurulumuz, birliğimizin Yönetim Kurulu bizi gerçek noktaya çekiyor. Bize diyor ki, " Hayır hukukun üstünlüğü prensibi henüz gerçekleşmemiştir ve siz hepiniz bunda görevli-

sınız." İşte ben, bugün bundan dolayı mutluyum, bundan dolayı bezginliğimizin büyük bir kısmını da atmış bulunuyorum; ama benim bir ricam var. Bilhassa Başkandan.

Konuşurlarken şöyle bir şey söylediler." Biz görmesek bile , bizden sonra gelen nesiller görsün." Ben bu meslekte hiçbir yere bağımlı olmadan 31 yılını doldurmuş bir avukatım ve de kürsüde ölmeye niyetliyim; ama niyetim o söylediği şeyi o nesillerden evvel ben de görmek istiyorum. Ben de bir savunmayı ve de bir dostumun, bir arkadaşımın saygı duyduğum bir insanın davasına işe yararım diye girebilecek, hiçbir kuşku duymadan , hiçbir avukatlık kanununun maddesini falan yazmadan ben hakkımı bilerek, ben kanunlara uygun, meslek kurallarına uygun ; ama tam onurlu bir avukat olarak savunma yapabilmek istiyorum. ve bunu sizden de Genel Kurul olarak istiyorum, Sayın Başkanımın da istiyorum. Benden sonraki nesiller değil yalnız, bu benim de hakkım, bunu ben de görmek istiyorum.

Sizden ayrıca bir şey daha rica ediyorum. Bazı meselelere karar verirken biraz heyecanlanıp, bazı acele karar veriyoruz. Hatırlayınız çok rica ederim. Şu ölüm yardımını konuştuğumuz bir gündü, bir akşam üstüydü. Ben tekrar tekrar zaman da sizlere yalvarmıştım. Bu ölüm yardımı meselesi Barolar Birliğine yüklenmesin. Barolar Birliği, barolardan kendi aidatını toplayamıyor, bir de bu ölüm yardımını nereden icat ediyorsunuz demiştim. Kelimeleri iyi seçmiyorsanız afedersiniz; ama böyle demiştim. Bu işlemez demiştim, üstelik verilen para da 20 binlira gibi bir para idi; ama bir acele, vay benden sonra çocuklarım ne olacak telaşı ile bu karar verildi ve bugün bu karar işlemiyor. Onu kaldırınız lütfen.

Barolar Birliğinin zaten yeteri kadar bir sürü gündelik işi var, yani asıl meselelere vakit ayıracak o kadar az za-

manı var ki benim gördüğüm kadarı ile, bir de böyle ölüm yardımları gibi meseleleri barolar kendileri halletsinler. Bunu bir misal diye verdim, yani biz karar verirken asıl savunmanın kutsallığını düşünelim. Her zaman diyoruz ki, insanın olduğu yerden itibaren savunma vardır; ama bir geriye doğru bakarsanız ki, ben bu arada şimdi değişik bir ortam yaratmak da istemiyorum, çok eski senelere bakarsanız, oradaki imkânlarla bugün bizlerin, bizim elimizdeki imkânlar arasında ileriye doğru akıl almaz derecede kaybedilmiş haklar vardır.

Barolar Birliği Yönetim Kurulunu lütfen ufak tefek işlerden azat ediniz ki, bizi hakikaten gerçek bir avukat olarak savunma yapabilir, yalnız cezada savunma yapabilir değil, bizim görevimiz savunmak. Nesini savunuyorsak o kişinin servetini mi, şerefini mi, hayatını mı; ama onu yapabilecek ortamı bize hazırlasınlar. Biz de Genel Kurul olarak her şeyden evvel kendimize bu ortamın hazırlanmasını temin edelim. Aksi halde saygınlığımız " Methiyesi kendinden müntakil " derlerdi eski dilde, ondan ileri geçmez. Bir avukatın saygınlığı, başarısı ile onuru ile o mesleği ifa etmesine bağlıdır ve ben ölmeden bunu görmek istiyorum.

Teşekkür ederim, afedersiniz huzurunuzu işgal ettiğim için. Saygılarımla. (Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Necla hanım.

Söz sırası Sayın Lütfi Kılınç'da, buyurun efendim.

LÜTFİ KILINÇ (İzmir Delegatesi)- Sayın Başkan, Genel Kurulun değerli üyeleri, hepinizi saygı ile selamlarım.

Çok önemli ve gerçekten sözümlenmesi gerekli sorunlara üstatlarımız etraflıca değindiler. Ben Sayın Yönetim Kurulunun çalışmalarına gerçekten büyük ve üstün çaba göstererek yaptıkları çalışmalara teşekkürle başlıyor ve kısa satırbaşları

ile teknik bazı konulara değinmek istiyorum.

Adaletin tecellisinde avukatların ve baroların katkıları kesinlikle inkar edilemez. Bu nedenle, günün koşullarına ve zamanın gereklerine ayrıca vatandaşların haklarının korunmasına gerekli olan bazı yasaların özellikle ve öncelikle değiştirilmesinde ve düzeltilmesinde baroların ve Barolar Birliğinin ayrıca ve özenli bir çalışma göstermesini de bekliyoruz m. Elbetteki bu çalışmalar yapılmıştır. Ancak, şu belirteceğim bazı kanunların çıkmasında daha fazla çaba gösterilmesini özellikle rica ediyorum.

Yönetim Kurulu raporunda az değinilen hatta değinilmeyen bazı yasal çalışmalara fazlaca yer verilemediğini ve bu nedenle fazla çalışma gösterilmesini rica ediyoruz.

Şöyle ki, Medeni Kanun değişikliği çalışmaları vardır. Bu Yasa gerçekten savunma mesleğinin temel kurallarını oluşturur. Bunun bir an önce çıkarılması ve günün koşullarına uydurulması gerekmektedir.

Bunun yanında bir Çocuk Mahkemeleri kurulmuştur. Bu Çocuk Mahkemeleri kurulmasına rağmen, işletilmemiş, görevlileri ve hâkimleri atanmamıştır. Bu hem ceza hem hukuk yönünden önemli bir eksikliklerdir. Bunun giderilmesi, bir an evvel giderilmesi gerekmektedir.

İzmir Barosunun öteden beri savunageldiği ve hakikaten günümüz koşullarına ters düşen bir yargı faizi sorunu vardır. % 5 gibi fevkalade yüksek düzeyde kalan bu durumun değiştirilmesi gerekmektedir. Bu sorun belki bir kısım davaların açılmamasını ve uzatılmamasını sağlayacaktır. Böylece yargının yükü bir yönde hafifleşim olacak yahutta kişinin hakları daha gerçekçi düzeyde korunmuş olacaktır.

Bir de yapılacak yasa değişikliklerine Sayın Yönetim

Kurulunun önemle bir konuda eğilmesini beklemekteyiz. Şöyle ki, bazı izaleyi şuu davalarında veya tapu iptali davalarında yahut başka davalarda teminat olarak veya hatsilat olarak yatırılan paralar davaların çok uzun sürmesi sonunda 3 sene, 4 sene, 10 sene gibi uzun sürmesi halinde aynı miktarda iade edilmektedir kişilere. Bu sorun gerçekten bir kişisel sorundur; ama yine kişinin hakları ve cemiyetin düzeni ve yarını için önemli bir sorundur. Büyük hakların kaybına sebep olmaktadır.

Elbetteki Sayın Yönetim Kurulunun bu tür çalışmalarını vardır ve bu devirde belki etkin olamayacaktır; ama özellikle eğilinmesinde ve bir an önce eğilinmesinde yarar olacağını umuyoruz. Saygılarımızla.(Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Sayın Halil Azari, buyurun efendim söz sizde.

HALİL AZARİ(İstanbul Barosu)- Sayın delegeler, kısaca bir noktaya değineceğim.

Doğal olarak genel kurulumuzda delege arkadaşlarımızın sorular sormaları, eleştiriler yöneltmeleri ve buna karşılık da Sayın Başkanın veya onun görevlendireceği bir arkadaşın cevap vermesi çok çok doğaldır.

Ancak, bu toplantımızda da böyle sorular, cevaplandırma istekleri, eleştiriler oldu ve Sayın Başkan da bunu cevaplayacaklar. Esasen ben de bir delege ve bunun da ötesinde bir denetçi olarak Yönetim Kurulunun çalışmalarını olumlu görmüş ve aklanmalarını istemiştim. Şimdi de aynı görüşteyim.

Yalnız önemli gördüğüm bir noktaya değinmek ihtiyacını duydu m. O da bir sayın delege arkadaşımız bazı sorular yönelttiler. Bu sorular içinde bir tanesi hatta iki tanesi oldukça önemli ve bence kritik sorulardı. Filan şahsı kutladınız mı, filan davete çağrıldınız mı, gittiniz mi, gitmediniz mi, sebebi ve

gerekçesi." Tamamen takdir Barolar Birliği Başkanının olmakla beraber , bir delege olarak bu soruların cevaplandırılmaması, hiç değilse detayına girilmemesi görüşündeyim. Gerekçem de üç noktada toplanmaktadır.

Birincisi; Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanı hukuka ve hukukçuya saygı gösteren kişi ve kuruluşlara gerekli saygıyı ve nezaketi gösterecek olgunluktadır, o bunu takdir eder gereğini yapmıştır, gereğini yapacaktır. Bunun ayrıca bir sorgu sual konusu yapılması yerinde olmasa gerektir.

İkincisi; bir yıl evvel Zonguldak'ta olağan genel kurul toplantısını yaptık ve benim katıldığım ilk olağan genel kurul toplantısı idi. Bu genel kurulda da genel sayın arkadaşlarımız ve gerçekten deneyimli soru ve eleştiri yöneltmekte üstat olan arkadaşlarımız bir başka tezi ileri sürüyorlardı ve Türkiye Barolar Birliğinin politika yaptığını, politikaya çekilmek istendiğini söylüyorlardı, eleştiriyorlardı, örnekler gösteriyorlardı, hatta Anayasa görüşmelerinin bile söz konusu edilmesinde bu duyarlılığı gösteriyorlardı.

Bir yıl sonra Türkiye'deki koşullar değişmeden hep bahsedilen olağanüstü koşullar hâlâ devam ederken, Anayasa ve yasalar bir ölçüde ve biz hukukçulara göre Sayın Kazan'ın da dediği gibi aksi oylansa bile oylanma zorunluluğu olsa bile % 91,5 olsa bile bize doğrular değişmeden bu defa aynı soruları politikaya girecek şekilde sormaları ve bu konuda bence belki bilerek, belki bilmeyerek büyük ölçüde de istemeyerek Türkiye Barolar Birliğini politik konulara girer ve duyarlı konulara girer müşkül duruma sokan sorular yöneltmelerini doğru bulmuyorum, yani ikinci gerekçem Türkiye Barolar Birliğinin politika yaptığı söyleniyordu. Politikaya çekildiği söyleniyordu, fakat bu soruların cevapları da hemen detay ile böyle isten-

diğinde politik olduğu söylenebilir, sürtüşmelere girilebilir.

Üçüncüsü; Türkiye Barolar Birliği de diğer meslek teşekkülleri gibi en azından diğer meslek teşekkülleri kadar mütevazı olduğumuzu düşünerek söylüyorum, klasik demokrasilerde demokratik baskı grubudur, bunu hepimiz biliyoruz. Ancak, Türkiye'deki koşulların bu ölçüde olmadığını bile bile klasik demokrasinin oturduğunu dahi şu mevzuatın olmasını bırakın, yani kabul edilen Anayasa, çıkarılan yasalar onları bırakın, bildirilerle birtakım yasaklamalar, kısıtlamalar koyarken, koşullar eşit değilken birtakım makamlara cevap vermek hakkı dahi verilmezken, birtakım soruları sorup, bunun cevaplarına alıp, yeni bir tartışma ortamı yaratmak bizim kuruluşumuzu kişiliklerin de ötesinde zedeler. Ben bu soruların sorulmaması gerektiği, yani sorulmamasını istiyorum.

Çünkü, cevabı belli olan soruları sormak arkadaşlarımız iyi niyetli olduğuna göre bize bir yarar sağlamayacaktır. Bu soruların cevapları bellidir. Sayın Başkan çağrılmış midir, çağrılmamış midir, gitmiş midir, gitmemiş midir, gitmişse niye gitmiştir, gitmemişse niye gitmemiştir.

Bir kere Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanı Genel Kurulun büyük teveccühü ile seçilmiş, bu göreve gelmiş, deneyimi olan bir kişidir.

Kısacası, koşullar eşit değilken, silahlar eşit değilken bizden bu gibi soruların cevabını istemek, bizi müşğül durumda bırakmaktan öte bir yarar sağlamaz. Yanlış anlaşılmasın, biz hukukçu olarak gene kavgamızı, gene savaşımızı sürdüreceğiz; ama gerektiğinde susmasını de bileceğiz. Susmak da bir anlamda birçok şeyi ifade eder. Sayın Kazan arkadaşımın dediği gibi, televizyonda görüldüğü gibi falan derneğin, falan yerin açılışı verilir, birkaç dakika gösterilirken, bizimki gösteril-

miyor yahut bir cümle ile dahi geçmiyorsa bunun altında bir etkinlik yatar, yani muhakkak her hareketimizin sesli olması veya etkinliğimizin sesli olması gerekmez.

Bu bakımdan bu hususta Sayın Başkanımın müşgül durumda kalabileceğini düşünerek, benim gibi arkadaşların da düşündüğünü bilerek, takdir tamamen Sayın Başkanına ait olmak üzere bu hususların cevaplandırılmamasını özellikle detaya girmek ve o düzeye inmek gereğinin gösterilmemesini takdirlerine sunuyorum.

Saygılarımla efendim. (Alkışlar.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Azeri.

Sayın Ohan Apaydın, buyurun efendim.

ORHAN APAYDIN(İstanbul Barosu)- Sayın Başkan, sayın meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin çalışma raporu muhtevası itibariyle Yüksek Genel Kurulun onayı ile de ortaya çıkacağı üzere olumlu bir nitelik taşımaktadır.

Ben şunu ifade etmek istiyorum, çalışmalar hakkında ve rapor hakkında. Türkiye Barolar Birliğini ve Türkiye barolarını onurları ile ayakta tutmak, bugüne getirmek, şu toplantıyı yapmak, şu sonuç başlı başına takdire şayandır. Kendilerini kutluyorum.

Sayın meslektaşlarım;

Ben raporla ilgili olarak ve Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun daha önceki görüşlerine de dayanarak, bir konuyu yüksek huzurlarınıza getirmek istiyorum.

Konu şu; Anayasa tartışmaları nedeniyle raporda belirtiliyor. Türkiye Barolar Birliğinin ölüm cezasına karşı olduğu ve o zamanki Anayasa taslağında ölüm cezasına Anayasada yer verilmesini haklı olarak eleştiriyorlar.

Ölüm cezası kanunlarda yer almalı mı?.. Ölüm cezası

yararlı mıdır?..Bu yüzyıllar boyu tartışılmıştır. Lehinde ve aleyhinde fikirler ileri sürülmüştür. Ölüm cezasının suçları önleyici etkisi üzerinde durulmuştur, karşı çıkanlar ise devletin vatandaşı suç işlese bile yaşama hakkını ortadan kaldıramayacağını belirtmişlerdir.

Bu tartışmalar yalnız ülkemizde yapılmıyor. Çağımızda bütün dünyada hukukçular arasında değil yalnız, düşünen insanlar, sosyal olayların üzerine eğilen insanlar bu tartışmalara katılıyorlar ve bu sorunun üzerinde duruyorlar.

Fakat bir noktaya gelmiştir bu tartışmalar. Uluslararası hukuk açısından söylüyorum Avrupa Konseyine üye devletlerde bugün ölüm cezası bütünü ile Türkiye dışında kaldırılmıştır. Fiilen iç hukuklarda ölüm cezasının kaldırılması yanında, Avrupa Konseyi üyesi devletler için söylüyorum, Avrupa Konseyi parlamenter assamblesi 1972'de ve 1980'de verdiği kararlarla insan hakları sözleşmesinde değişiklik yapılarak, ölüm cezasının yasaklanmasının sözleşmeye konmasını istemiştir.

Bu tavsiye kararlarının ışığı altında Bakanlar Komitesi hükümetlerarası bir komite oluşturmuş ve bu komite bir metin hazırlamıştır. Bu metin sözleşme haline getirilmiş ve insan hakları sözleşmesine ek 6'ncı protokol olarak geçen Nisan ayında imzaya açılmıştır.

Önemli bir aşamaya gelmiş oluyor uluslararası hukukta bu metinde sorunun çözümü, fakat gerçekten son önemli bir aşamaya gelmiş bulunuyor. Bu sözleşmeye taraf olan ülkeler ölüm cezasını kaldırmayı, yasalarından çıkartmayı ve uygulamayı üstleniyorlar. Egemenlik hakkının bir noktada bu şekilde sınırlandırılması değil, insan hakları, egemenlik hakkı bakımından devletlerin bir mahfuz sahasıdır bugün uluslararası hukukta. İnsanın yaşama hakkı bütün temel haklar gibi kutsal bir hak

olarak uluslararası hukukta bugün yer alıyor ve uluslararası pozitif hukuka yansıyor. Bu protokol beş devletin imzalaması ile yürürlüğe girmiş oluyor.

Avrupa Konseyine üye devletler içinde bugün ölüm cezasını uygulayan tek ülke olarak Türkiye kalmıştır. Anayasada ölüm cezasının yasaklanmaması, ölüm cezasının yasalarımızdan çıkarılmasına engel değil, yani Anayasa ölüm cezası koymuyor. Aynı zamanda yasaklamıyor da.

Şu halde kanunlarda yapılacak değişiklikle ölüm cezası kaldırılabilir. Bu protokola Avrupa Sözleşmesine ek 6'nci protokola Türkiye taraf olur mu, olmaz mı?.. Bu tabii Devletin yetkililerinin takdir edeceği bir konudur; ama Türkiye'de bir kamuoyu vardır. Demokratik kuruluşlar vardır, diğer ülkelerde olduğu gibi devlet yetkililerinin bu protokola katılması için mücadeleyi elbette verirler.

Türkiye Barolar Birliğinin daha önceki kararlarında da bu yer alan ölüm cezasının kaldırılması konusunda bu 6 numaralı protokolün yürürlüğe girmesi nedeniyle yeni bir çalışma yapması olanağı çıkmıştır. Sayın Başkanımızın bu konuda çok duyarlı olduğunu biliyorum. Keza Yönetim Kurulu üyelerinin. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye baroları 6 numaralı protokola Türkiye'nin katılması için bir mücadele vermedirler.

Tekrar ediyorum, Avrupa Konseyine üye devletler içinde bugün ölüm cezası uygulanan tek ülke olarak Türkiye kalmıştır.

Arkadaşlar;

Burada bazı sorunlar her yıl tartışılıyor. Savunma mesleğinin sorunları her şeyden önce genel kurullarımızın tartıştığı konular arasında yer alıyor. Sorunlarımız var, arkadaş-

larım dile getirdiler. Benim bunlara ekleyeceğim bir şey yok. Yalnız şunu belirtmek istiyorum. Meseleleri soyutlayarak ele almak yanlışlıklara götürebilir bizleri.

Türkiye Barolar Birliği siyaset yapıyor muydu bundan evvel yapmıyor muydu, siyaset nedir, siyaset sözcüğünün ifade ettiği kavram nedir?.. Bunlar artık belirlenmiştir. Siyaseti zaten Avukatlık Kanunu barolara yasaklamıştır. Yasaklanan siyasi faaliyet partilere özgü siyasi çalışmalardır. Yoksa avukatların sorunlarının çözümünde salt meslekî açıdan yaklaşp, genel durumları, genel meseleleri avukatlığı da ilgilendiren genel meseleleri ele almamak mümkün değildir.

Türkiye'de hukukun üstünlüğü, hukuka bağlı devlet, insan hakları gibi konularda Türkiye Barolar Birliğinin savunduğu görüşler Devletin Anayasalarında belirttiği çizgileri aşmamıştır. Bu çizgiler Anayasa hükümlerinin, insan haklarının korunması, yaşama geçirilmesi mücadelesi verilmiştir.

Bu noktada bir tercih söz konusu değil. Türkiye Avrupa Konseyine üye bir devlettir. Bazı ilkelere, yani siyasal rejimle ilgili bazı ilkelere Devletin imzaladığı Konseyin statüsünden belirtilmiştir, yani şunu demek istiyorum.

Tercih burada söz konusu değildir. Hukukun üstünlüğü Türkiye'de yaşayan insanların haklarının korunması, saygı gösterilmesi, temel insan haklarına saygı gösterilmesi bir tartışma konusu değil, bir gösterelim mi göstermeyelim mi, hukukun üstünlüğü ilkesini kabul edelim mi etmeyelim mi, bu tartışılacak bir konu değil.

Zaten Devlet bunlara uygun davranmayı uluslararası belgelerde üstlenmiş. Bunların gereklerine getirecektir. Hukukta bu temel ilkelere aykırı bir davranış zaten söz konusu olamaz. Türk hukukçularının bugün yürüttükleri mücadelede devletin

kabul ettiği esasların hayata geçirilmesi mücadelesidir, bu anlamda alınmalıdır. Türkiye Barolar Birliğinin genel kurullarında alınan kararlar geriye doğru bakıldığı takdirde bugüne kadar doğruların ifadesidir ve genel kurullar bu ciddi duyarlılıkla bunu koruyorlar.

Türkiye Barolar Birliğinin malî durumu ile ilgili İstanbul Barosu açısından size bazı bilgilerde bulunmak istiyorum. Söz alışımın asıl nedeni de budur.

Türkiye'de çalışma raporunda da belirtiliyor 18 bin avukat var. 18 bin avu katın yedi bine yaklaşan kısmı İstanbul Barosuna üyedir. İstanbul Barosu Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana, son geçen üç yılı dışarıda bırakıyorum, malî yükümlülüğünü, yani aidat ödeme bakımından malî yükümlülüğünü Türkiye Barolar Birliğine karşı yerine getirmede çok duyarlı davranmıştır. İstanbul Barosu başlı başına bir set oluşturmuştur Türkiye Barolar Birliğine.

Türkiye Barolar Birliğinin varlığı tabii ve malî imkanlara da bağlı bir şeydir. Bizim için, avukatlar için, barolar için güvencedir. Türkiye Barolar Birliğini ayakta tutmak hepimizin görevidir.

Yalnız, bir noktayı belirteyim. İstanbul Barosu üç yıldır sanıyorum malî yükümlülüğünü tamamiyle yerine getiremiyor. Bu yerine getirememe neden oluyor?..Aidat mı tahsil edemiyoruz, yahut tahsil ettiğimiz aidatı Barolar Birliğine göndermiyor muyuz?..Baro yönetiminin bu konu da müşğulâtı nedir?..Bunların hepsinin ortaya konulması gerekir.

Şimdi, arkadaşlar;

Anayasa Mahkemesi genel kurulların aidat tespit etme yetkisini öngören kanun maddesini iptal etti ve her şey o zaman başladı. Tavan 1800 lira oldu belirli ölçüde ve bunun

üzerinden aidat tespiti yetkisini genel kurullardan aldı. Enflasyon hızla o yıllarda önümüze geçti. İstanbul Barosu bir tür malî bunalıma düştü. Biz de Türkiye Barolar Birliği gibi personelin ki, bizim baronun üye sayısı bakımından personele ihtiyacı var, geniş bir kadrosu var ve geniş bir gideri var.

Personelin maaşını dikkatle yapmamıza rağmen sorumlu olarak çalışması gereken personelin aylıklarını ödemek başlı başına bir sorun haline geldi. Büyük bir sıkıntı içine düşülmüştü bu konuda.

Sonradan bütün yıl beklendikten sonra yeni kanun çıktı ve tavanı 6000 lira olarak tespit edildi. Bu kanunla önce ertelendi daha sonra da seçim dışında malî konularda toplantı yapılabilmesi kısıtlandı ve şunu söyleyeyim, yardımlaşma sandığının genel kurulu dahi yasaklandı ki, yardımlaşma sandığı sadece malî konuları konuşur, bir seçim de yapılmaz. Seçimsiz olduğu halde sandık genel kurulu toplantısına dahi izin verilmedi.

Zaten malî konular için de toplanması baronun mümkün değildir. Bu aidat sorununun çözümü genel kurulun toplanıp aidatın Barolar Birliğine borçlarımızı ödeyecek bir seviyeye çıkmasına bağlıdır, yani sorunun çözümü yönetin kurullarının aidatı üye avukatlardan aidat almakla değil, biz üyelerimizden alıyoruz; fakat derhal aldığımız parayı baroyu ayakta tutmak için, öyle bir şekilde izah ediyorum ki, bunu söylemeye başlarken de izah ettin, bu faaliyet raporu çok değerli çalışmaların ifadesidir. Ondan dolayı kendilerini kutluyorum; fakat bu çalışmalar da olmasaydı Türkiye Barolar Birliğini sadece ayakta tutmak, onurundan ödün vermeden ayakta tutmak başlı başına bir başarıdır. Bizim de sorunuz baroyu ayakta

tutmak. Tutacağız da.Şimdi iki şıktan biri olacaktır. Barolar Birliğinden yardım alacağız. Barolar Birliği, İstanbul Barosundan gelecek olan kendisine ait aidatın tahsilinde yardımcı olacaktır hoşgörü ile. Ya gelen parayı Barolar Birliğine ödeyecek ya da İstanbul Barosunu ayakta tutacağız ve Barolar Birliğine de zaman için melî imkânlarımız ölçüsünde kısıtlı da olsa borcumu zu ödeyek.

Arkadaşlar;

Barolar Birliği ayakta kalmalıdır. Barolar ayakta kalmalıdır. Türkiye'de yaşayan insanların haklarının güvencesi baroların ayakta kalmasına bağlıdır. Yoksa avukatlık mesleği de ölür. Barolar Birliğinin ayakta kalması avukatlık mesleğinin ayakta kalması ile paraleldir. Bunun için ne kadar özveri yapılması gerekirse bu özveri yerine getirilmelidir.

İstanbul Barosu Genel Kurulunu toplamak imkânını bulduğu an da Türkiye Barolar Birliğinin malî sorunlarında büyük ölçüde bir azalma olacaktır.ve çözecektir. Herhalde bu da yakın günlerde gerçekleşebilecektir.

Bu açıklamayı yapmak zorunda kaldım. Yüksek Genel Kurulun bilgisine sunmak zorunda kaldım. Beni dinlemek lütfunda bulduğunuz için sizlere teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Bu şekilde bu konularla ilgili söz almak isteyen sayın üyelerimiz bitmiş oluyor. Tabii Sayın Başkan cevap hakkını kullanacaklar. Arkadan komisyon teşkili hakkında bir önerge var. Bunun da görüşülmesi zaman alacak. Müsaadenizle bugünkü çalışmalarımızı kapatalım , yarın sabah devam etmek üzere.

Sayın Başkanın cevap hakkının ne şekilde olacağı bilinmediği için, Sayın Başkanın cevap hakkını kullandıktan sonra oluşacak duruma göre bir çalışma yapmak daha uygun olur diye düşünüyoruz; ama isterseniz verilmiş olan bu önergeyi sözlere sunayım, daha sonra durum hakkında karar verelim.

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Şifalı:

Önergeyi okuyorum efendim.

" Türkiye Barolar Birliği 16'nı Genel Kurul Sayın Başkanlığına;

Genel Kurulumuzdaki görüşmelerin içerik ve niteliğini gözönünde tutarak toplantı çalışmalarını Genel Kurulumuzun müşterek görüşü şeklinde kamuoyuna duyurmak için bir komisyon kurulmasına, Komisyonun aşağıdaki delegelerinden oluşturulmasına karar verilmesini saygılarımızla dileriz.

Komisyon için öneriler delegeler:

Teoman EVREN

Recep Burcuoğlu

Turgut KAZAN

Nuran Yıldız

Sami PAPILA

Abdu rrahman Aytakin

Önder SAV

Önerge sahipleri:

Güney DİNÇ ve arkadaşları.

Bu önergenin leh ve aleyhinde konuşacak sayın üye?..

Yok.

Bu Komisyonda başka görev almak isteyen delege arkadaşımız var mı acaba?..Yok.

..O zaman önergeyi oylarınıza sunuyorum. Önergeyi kabul edenler...Kabul etmeyenler...Önergeye uybirliği ile kabul edilmiştir.

Efendim, yarın saat.10.00'da toplantıya başlamak üzere Şimdi toplantıyı kapatıyorum.

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 10.00

BAŞKAN- Efendim, Türkiye Barolar Birliğinin ikinci günlük çalışmasını açıyorum.

Dün verilen bir önerge uyarınca Komisyon oluşturulmuştu. Herhalde çalışmaya başlamıştır Komisyonumuz. Mümkünse bugün öğlene kadar bir rapor hazırlayıp Divana takdim etmelerini rica ediyorum efendim.

Gündemin 7'inci maddesi üzerindeki çalışma raporları üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi, Sayın Birlik Başkanının cevaplandırması için konuşmaları kürsüye davet ediyorum.

ATILLA SAV(Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Sevgili meslektaşlarım,

Dün öğlenden sonraki görüşmelerde söz alan sayın delegelere arkadaşlarımızın hemen hepsi bizi yüreklendirici, destekleyici ve aydınlatıcı görüşmeler belirttiler.

Geçen dönem çalışmaları kadar geleceğe yönelik çalışmalarımız için de güç verdiler, yol gösterdiler. Söz almayan arkadaşlarımızın da tutum ve davranışlarından bazı sonuçlar çıkartmak sanıyorum yanlış olmayacaktır. Arkadaşlarımızın söz almadan tutum ve davranışları ile yaptıkları konuşmalardaki destekleri ile önümüzdeki dönem için bize güç veren bir belirtiyi kabul ediyoruz.

Ben tek tek konuşmacı arkadaşlarımdan sözlöremi yanıtlamak yerine genel başlıklar altında raporda yer almayan ya da yeterince yer almadığı belirtilen veya eksik kaldığı noktalara ışık tutmaya çalışacağım.

Bizim üzerinde durmamız gereken sanıyorum ki bu dönemde yapılabilenlerden çok, yapabildiklerimizden çok yapılması

gerektiği halde yapma olanağını bulamadığımız çalışmalardır. Biz bu dönemde yapılması gereken her şeyi yaptığımızı düşünmüyoruz. Hatta bunu yapamadığımızı huzurunuzda açık yüreklilikle itiraf ta ediyoruz. Ne varki, bazı dönemlerde kişiler de kuruluşlar da gönüllerinden geçen ya da düşündükleri her şeyi yapma olanağını bulamıyorlar.

Ancak, yapabildiklerini gerçekleştiriyorlar ya da yapmaları gerektiğine inandıklarını yapıyorlar. Biz geçen dönemde de, daha çok bu son davranış biçimini gerçekleştirmeye çalıştık

Önce genel olarak arkadaşlarımızın bazı hukuk ya da meslek sorunları üzerindeki uyarılarını ve işaretlerini değerlendirmeye çalışmak istiyorum.

Sayın Konuşmacılardan birisi, adli sicillerin dışında güvenlik güçlerince tutulan bazı siciller konusuna değindi. Hiç kuşkusuz bir hukuk devletinde yasal siciller ancak yasalar gereğince belirlenen biçimlerde ve oralarda gösterilen makamlarca tutulur. Bunun dışında tutulan siciller biraz halk ağzı ile söyleyeyim, bir tür fişleme olur ki, bir hukuk devletinde beklenmesi olanağı bulunmayan bir durumdur. Son derece sakıncalıdır. Sanıyorum bu konu henüz gündeme gelmedi. Geçen dönemin sonlarına doğru bir kısım basın organlarında yer alan bir haberden öteye geçmedi. Dileğimiz ve beklentimiz bunun gerçekleşmemesidir. Eğer böyle bir olay ya da bir hukukî durumla karşılaşılırsak, Türkiye Barolar Birliği olarak bu konuda da hukuk devletine bağlılık inancımızın bizi götüreceği yönde görev yapacağımızı beklemeliyiz.

Arkadaşlarımızın bir kısmı af konusuna değindiler. Ne yazık ki gerçekten Türkiye'de af sürekli hukuk yaşamının ya da siyasal yaşamın gündeminde kalıyor. Önümüzdeki dönemde de affın yeniden gündeme gelmesi beklenmektedir, beklenebilir.

Bu konuda gerekli duyarlılığı göstermeye çalışacağız. Genel Kurulun bize bu konuda tuttuğu ışığı önümüzdeki dönemdeki davranışlarımız için bir gösterge sayıyoruz. Gelecek dönemde hiç kuşkusuz yine meslek kuruluşlarımızdan, barolardan ve delege arkadaşlarımızdan, meslektaşlarımızdan bu konuda bizi uyarıları ile yol göstermelerini bekliyoruz.

Adalet reformuna gereksinme duyma konusu ülkemizde hep gündemdedir. Türkiye Barolar Birliği kurulduğu günden beri gündemimizdedir ve hep de gündemimizde kalacaktır. Çünkü, bizim için adalet reformu bir ülküdür, kolay kolay da gerçekleştirilmesi olanağı yoktur. Çünkü, her zaman yapılan bir düzenleme, düzeltme yetersiz kalacaktır. Toplumun gelişmesinin evriminin sonu yoktur. Bu konudaki gereksinimlerin sanıyorum sonu yoktur. Bu nedenle adalet reformuna katkıda bulunmak Türkiye Barolar Birliğinin, baroların ve avukatlık mesleğinin sürekli görevlerinden birisidir.

Bu konuda yeterli uyanıklığı göstermeye, yeterli duyarlılığı göstermeye çalışacağımızı söylemek isterim.

Medeni Kanunla ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Bilindiği üzere bu konuda özel bir yasa çıkarılmıştı. Bu konuyu geçen dönem raporunda özetle bilgiye sunmuştu k. Yasa Türkiye Barolar Birliğine de bu konuda görev vermiştir. Barolar Birliği olarak görevlendirdiğimiz, daha doğrusu görev kabul etmelerini rica ettiğimiz iki meslektaşımız bir yılı aşkın bir süredir devam eden çalışmaya katılmaktadırlar. Komisyon yetkililerinin belirttiklerine göre de Barolar Birliğinin yüzünü ağartacak bir çalışma içinde bulunmaktadırlar. Kendilerine bu vesileyle tekrar huzurunuzda teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Yalnız bu geçen dönemde başlamış bir çalışma olduğu için bu dönem raporuna almamıştık. Bu vesileyle bu konuda da

bilgi vermiş olayım.

Çocuk Mahkemeleri Yasası çıkmıştır. Türkiye Barolar Birliğinin çocuk mahkemeleri ile ilgili tutumu ve görüşü daha önceki genel kurullarda belirtilmiştir, belirlenmiştir, karar altına alınmıştır.

Bu ülkemizi çağdaş uyurluk seviyesine çıkaracak bir hukuk düzenlemesi olduğuna inandığımız Çocuk Mahkemeleri Yasasının ne hapasına olursa olsun uygulanması görüşüdeyiz. Tabii bu konuda birinci derecede görevli olanların birtakım olanaklarla kısıtlı olduğuna da biliyoruz. Geçen dönemde özellikle idarî yargıda yapılan düzenleme bildiğiniz gibi yargı açığını biraz daha artırdı. Yargı açığını artıran başka nedenler de var. Belki bu başka konuşmacıların da değindiği bir noktadan kaynaklanıyor, yani yargı ile ilgili bazı işlerin yapılmış olmasından ötürü de yargı açığı artmıştır.

Bunun Çocuk Mahkemeleri Yasası ile ilgili çalışmalarını bir süre daha geciktireceği anlaşılmaktadır.

Bir başka nokta; bilindiği üzere Çocuk Mahkemeleri Yasasındaki bir yanlış düzenlemedir. O yanlış düzenleme ise çocuk mahkemelerinin Türkiye düzeyinde aşamalı olarak uygulanması değil, toptan uygulanması öngörüldüğü için, birden bire beklenmedik bir genişlikte yargı gereksinmesi göstermiştir.

Bizim görüşümüze göre bunun çıkış yolu, çözüm yolu aşamalı bir uygulama yapılması olacaktır.

Bir kısım arkadaşlarımız Türkiye Barolar Birliğinin bazı görevlerini yaparken görev alanının dışına çıkma eğiliminde bulunduğu eleştirisini de getirdiler. Burada bize yol gösteren Avukatlık Kanununun 110'uncu maddesinin altıncı fıkrasındaki yahut bendindeki hükümdür.

Bilindiği üzere Yasamız, yasaların ülkemizin gerek-

sinimlerine uygun bir şekilde düzenlenmesi ve geliştirilmesi için Birliğe görev vermektedir. Bu görevi bugüne kadar Türkiye Barolar Birliği elinden geldiğince yapmıştır, bundan sonra da aynı anlayış doğrultusunda yapacaktır, yani Birliğimiz kurulduğu günden beri süregelen bir uyarlık içindedir bu konuda. Bundan sonra da çalışmalarımızda özellikle Yasamızdaki bu görevin sınırları ve ölçüleri içerisinde görevimizi yapmaya, Türkiye'de hukuk düzeninin, hukuk devletinin gereklerine uygun biçimde gelişmesine katkıda bulunmaya, uyarılarda bulunmaya, gerekirse bu konuda tasarılar hazırlamaya bizi götürecektir.

Anayasa ile ilgili konuşmalarımız konusunda bazı eleştiriler oldu . Türkiye Barolar Birliği geçen dönemde Anayasa ile ilgili bütün çalışmalarında biraz önce değindiğim 110'uncu maddenin altıncı bendinde belirlenen koşullar içinde kalarak hareket etmiştir.

Hazırlanan rapor katılanların oy çokluğu ile oluşturduğu ile hazırlanan raporun olağan genel kurula karşı savunmak yönetim kurulunun ya da başkanınızın görevi değildir. Genel Kurul kendisi uygun görmüştür, yani Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımız adına ve kendi adıma şunu söyleyeyim, o raporun her satırına ve şekline katılıyorum. Bugün de olsa aynı raporu imzalamakta tereddüt etmezdim.

Ancak şu noktaya değineceğim. Bir arkadaşımız özellikle sonuç bölümünü sert buldular. Tam tersine, sonuç bölümünün herhalde Milli Güvenlik Konseyince yerinde bulunmuş olmasından olacak ki, Danışma Meclisinden geçen Tasarı Millî Güvenlik Konseyince hemen hemen tümü ile yeniden yazıldı. Benim kişisel değerlendirmem bu. Hem sistemi bakımından hem de maddelerin yarısından çoğu yeniden kaleme alınmıştır, sistemi değiştirilmiştir, maddelerin yerleri değiştirilmiştir. Bir

tek müessese yeniden düzenlenmiştir, birtakım kuruluşlar, kurumlar kaldırılmış, yeni bazı kurumlar eklenmiştir. Böyle bir metin daha önceden Danışma Meclisinden çıkmış olan metnin düzeltilmiş, gözden geçirilmiş şekli değildir kişisel inancım.

Bu itibarla, Türkiye Barolar Birliğinin uyarısı doğrudur; ama bu uyarıya göre yapılan düzenlemeye katılıyor musunuz? O bir başka konu. O konuya izin verirseniz ileride değerlendirebiliriz. Yalnız şu kontada da görüşümü belirtmek isterim. Anayasalar tanrısal ya da kutsal kitaplar da değildir.

Hiç kuşkusuz Anayasa yürürlüğe girdikten sonra akademik, bilimsel ve de hukuksal açılardan değerlendirilmesi yapılacaktır. İşlemeyecek hükümleri eleştirilecektir. Kurumlara uygun olmayarak düzenlenmiş olan hükümler gayet tabii ki değerlendirme, eleştiri konusu olacaktır. Bu konuda bir noktaya dikkatinizi çekmek isterim. Başkanlık raporunda yazılanları yazılmış satırlar ya da fıkralarını okumak gerekmektedir.

Sayın Konuşmacı arkadaşımız demokrasiye saygıdan söz ederek konuşmasına başlarken bir ufak sitemle başlamıştı. Dedi ki, Türkiye Barolar Birliğinde genel kurullar arkadaşlarımızın sözlerini saygı ile dinlemeyi öğrenmelidir. Bundan hiç kuşumuz yok. Bazı genel kurullarda bazı konuşmacılara, bazı tepkiler gösterilebilir. Bu her yerde olur. Bir hukuk mesleği üyeleri olarak her görüşü saygı ile değerlendirmeyi çok iyi biliyoruz.

Bu itibarla, kendi görüşlerimizi ileri sürerken de kimseyi tedirgin etmek, kimseyi kınamak, kimseye çatmak niyetinde değiliz. Bulduğumuz görevlerin bize buyurduğuna inandığımız ya da öyle sandığımız konularda görevimizi yapmaya çalışıyoruz. Anayasayı da eleştirdik, bundan sonra da Anayasalar eleştirilecek.

Anayasanın halkoyundan % 91,7 oranında destek almış

olması elbetteki önemli bir konudur. Yalnız bunun önemi hukukî olmaktan çok siyasidir.

Siyaset yapmakla bir kısım arkadaşlarımız tarafından suçlanıyoruz, hem de siyasal bir değerlendirmeyi niçin yapmadığımızı bize soruyorlar. Bunu arkadaşlarımız bilmektedirler, yapacaklardır. Yalnız bir noktayı daha takdirinize sunmak istiyorum. O da şudur;

Gayet tabii ki, demokrasilerde özellikle siyasal karar mekanizmasında tek sapsız ölçü oydur, yani çoğunluğun dediği genellikle en doğru karar olduğu varsayılan karardır; ama bu hiçbir zaman azınlıkların bu karara karşı düşündüklerini söyleme hakkını ortadan kaldırmaz.

Bu itibarla, % 91,7'ye saygı gösterirken, % 7,3'e de aynı saygıyı göstermek zorundayız.

Ayrıca bir başka doğruya daha dokunmak isterim. Biz bir hukuk kuruluşuyuz. Değerlendirmelerimizi hukuk biliminin ya da mesleğimizin bir sanat olan mesleğimizin bize öğrettikleri ile değerlendirmeye çalışırız. Bilimsel gerçeklerde sayıların, oyların değeri fazla değildir. Galile " Dünya dönüyor " dediği zaman bir tek kişi idi. Eğer o zaman bir oylama yapılsaydı, bir halk oylaması yapılsaydı gene bir kişi kalırdı; ama bu dünyanın döndüğü gerçeğini değiştirmezdi.

Bugün tersine bir oylama yapılsa belki başka sonuçlar alınacaktır. Onun için bazı gerçekler vardır. Zaman içerisinde belli zamanlarda bulunan, beklenen veya olması gereken sonuçları vermeyebilirler.

En doğru değerlendirmeyi özellikle siyasal ya da toplumsal konularda bunları görmek her zaman mümkündür.

Sayın arkadaşlarım;

Evet, biz bir hukuk ve meslek kuruluşu olarak bilim-

sel doğrularımızı söyleriz. Bu kimin pek hoşuna gider, kimin hoşuna gitmez onu fazla önemsemeyiz. Söylemek olanağı bulduğumuz sürece görüşlerimizi açıklamaya çalışırız. Bu konuda bize destek veren, güç veren de gayet tabii ki yüce genel kurulunuzun tutumudur. Anımsatmak isterim. Yüce Genel Kurulunuz geçen dönemlerdeki değerlendirmelerinde bizi bu konudaki tutumumuzdan ve davranışlarımızdan ötürü desteklediğini beyan etmiştir.

Türkiye Barolar Birliğinin bir akçalı bunalımı vardır. Bu akçalı bunalım içerisinde bizim ayakta durmamızı sağlayan en önemli öğelerden birisi, içinde oturduğumuz yapının kendi malımız olması idi. Bu yapı üzerinde Türkiye Barolar Birliğinin saygınlığına ve onuruna yaraşır bir yapıyı kendi olanaklarımızla gerçekleştirmeyi çok istiyoruz; ama her zaman gönlümüzün istediğini gerçekleştirmek olanağını bulamıyoruz.

Onun için uzun süre çalışmalar yapıldıktan sonra bu çözüme ulaştık. Eğer Yüce Genel Kurulunuz bu çözümü uygun bulmazsa görüşünü açıklar, buna göre karar alır. Biz de gereğini ona göre yaparız.

Özellikle şimdi Tekin Yaman arkadaşının uyarılarından sonra Yüce Genel Kurulunuzun bu konuda daha açık bir karar almasını istemeyi de uygun gördü Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımız. Çünkü, bu konunun sadece raporun onaylanması ile yürürlüğe konması belki yetmeyebilecektir. Gerçekten hukuk sorunları da vardır, pratikte çıkacaktır, mülkiyet sorunları.

Yalnız bir noktayı belirtiyim. Türkiye Barolar Birliğinin yapısını bu Yönetim Kurulu göreve başladığı zaman edinmiş bulduk. Biz kendimiz edinmedik. Bundan ötürü bizden önceki yönetim kurullarına tabii ki şükranlarımızı bu vesileyle bir kez daha arz etmek isterim. Onlar bu başarıyı, bu beceriyi göstermişler, bir bina edinmişler. Onların tamamlayamadıkları

bir işlev olduğuna inandığımız için biz daha iyi bir bina yapmaya çalıştık. Yalnız şunu belirteyim. Türkiye Barolar Birliği eğer bu projeyi, bu tasarımı gerçekleştirebilirse kabaca yapılmış bir hesapla ortaya çıkacak yapı en az 500 milyon lira değerinde olacak. Bunun yarısı eğer Türkiye Barolar Birliğinin olursa bizim için çok güven verici bir mal varlığı artışıdır.

Bu bakımdan, olabildiğince bu işin olurluğunu bulmaya çalışmanızı da sizden rica ediyorum, engeller çıkarmak şu olmaz demek kolay. Asıl güç olan olur yolu, çıkar yolu bulmaktır. Yüce Kurulun bütün üyeleri, seçkin üyeleri bu konuda bilgi ve uzmanlık sahibidir. Bize nasıl çıkabiliriz yok gesterin.

Sevgili arkadaşlarım;

Dün konuşan arkadaşlarımızdan bazıları bazı sorular sordular. Bu sorulara izin verirseniz ayrıntıları ile yanıt vermemeyi uygun görüyorum. Özellikle bu Genel Kurulda ve dönemde bunları yanıtlamamayı uygun bulduğum için ve Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımda böyle tavsiyede buldukları ve böyle sağlık verdikleri için cevaplandırmıyorum; ama cevap vermemiz gereken, eleştiriler vardır. Bunları tabii yanıtlamaktan kaçınmak doğru değil. Çünkü, Yönetim Kurulu Yüce Genel Kurula hesap vermek durumundadır. Bizi aklamamızı dilerken bazı şeyleri cevaplamak istemiyorum demek, doğru bir tutum değildir. Bazı şeylerin özel amaçlarla sorulduğu yolunda bir izlenim sahibi olduğumuz için bunları yanıtlamıyoruz. Yoksa, çalışmalarımıza ilişkin konuları elbetteki yanıtlamak gerekir ve bu görevi yapmaktan kaçınamayız, kaçınmak niyetinde de değiliz. Çünkü, veremeyeceğimiz hesap da yok zaten.

Bir soruya kısaca cevap vereyim. Halkoylamasından sonra göreve başlayan Sayın Cumhurbaşkanına tel çektik, görevini kutladık. Bu telimize yanıt da aldık. Her ikisi de uygun

değiş ve sistem içerisinde olmuştur. Dosyamış yanımızda değil maalesef Ankara dışında yaptığımız toplantılarda bu tür hususlarla karşılaşırız. Bütün dosyaları getiremediğimiz için bu yaşamanın örneklerini burada okuyamıyorum; ama sayın arkadaşımız merak ederse kendisine dosyalarımızda gösterebiliriz, bir örneğini gönderebiliriz.

Yine spesifik bir konu, bu konuda da Barolar Birliğinin verilmiş birçok kararı var Yönetim Kurulu olarak. Yasadan gelme görevlerimizi, bunları tek tek genel kurullarda tartışmak yanlış bir çığıra yol açabilir. Çünkü, bunlar yönetsel bazı kararlardır ki sonuçta yargının denetimine tabidir.

Bununla Sayın Tekin Yaman arkadaşımızın Sakarya Barosunun bir kararı ile ilgili görüşü veya açıklamasıdır. Efendim Sakarya Barosunun o kararı şöyle gelişti; gerçekten Sayın meslektaşımız Kocaeli Barosuna avukat olarak yazıldı. Sakarya Barosuna naklini istemiş, Sakarya Barosu daha önce Sakarya'da görev yaptığı dönem içerisinde bu meslektaşın savunma mesleğine ve baroya karşı bazı tutum ve davranışlarının meslek onuru ile bağdaşmadığının görüşüne vardığı için kendinin nakil talebini, nakil istemini kabul etmedi.

Dosya bize geldiğinde önce bir ilkeyi belirtmek istiyorum. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığı gibi, baroların bağımsızlığı ilkesine de inanmıştır. Kurulduğu günden beri Barolar Birliğinin çeşitli yönetim kurulları değişmiş; ama ilkeye bağlılık değişmemiştir, yani biz baroların özellikle bazı değerlendirmelerini mesleğe başvuruların kabulünde ya da stajyerlerin kabulünde ya da meslekten çıkarma veya cezalandırmalarda baroların değerlendirmesini esas alıyoruz, takdirini esas alıyoruz.

Bu takdirde yasanın biçimsel kurallarına belirgin bir

aykırılık yoksa Birlik olarak baronun değerlendirmesini kabul ediyoruz ve o yolda kararlar veriyoruz.

Ancak, anılan olayda biçimsel bir usulsüzlük olduğu inancında oldu Yönetim Kurulumuz. Çünkü, bu arkadaşımızın isteği nasıl isteği, yani Avukatlık Yasasının 86 ve 87'inci maddesi hükümleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 41,42 ve sonraki maddeleri uygulanır. Bu arkadaşımız avukatlığa yeni kabul edilmesini isteyen bir kimse değil ki, 5'inci maddenin (c) bendi hükümleri uygulanabilsin.

Biz Sakarya Barosunun kararını birinci defa incelediğimizde dedik ki, 86 ve 87'inci madde ile 42'inci maddede her türlü incelemeleri yapar diyor, lütfen incelemelerinizi tamamlayınız, bunları belli kanıtlara bağlayınız; yani Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımızın bu konudaki sadece beyanları geçerli gözükmebilir. Çünkü, bu sonuçta yargı denetimine de tabi bir karardır, yani yargı denetimine gidecek bir kararın Barolar Birliğinden ve barodan çıkmış bir kararın hukuka aykırı olmamasına özen göstermek sanıyorum ki hukuk devletine, hukuk ilkelerine saygılı bir kuruluş için özen gösterilmesi gereken bir noktadır.

Bu itibarla, yol gösterici bir bozma yapıldı Yönetim Kurulunca ve dendi ki, şu eksikleri, şu incelemeleri yaptıktan sonra karar verirseniz daha uygun olur, belki kararınızın yasal dayanağı daha belirgin olarak ortaya çıkar; ama Sakarya Barosu eski görüşünü hiç değiştirmeden, hiç bir yeni inceleme yapmadan eski görüşünde direnen bir karar verince, bu noktayı düzelttiğimize inanarak böyle bir karar verdik. Çünkü, aksi takdirde iki baronun kararları arasında da çelişki olacaktı. Bir baro bir meslektaşını mesleğe kabul ediyor, alıyor, meslektaş olarak arasına, öbür baroya nakledildiği zaman mesleğe alınmaması yo-

lunda bir karar ve görüş beliriyor. Bu iki baro arasında, iki üyemiz arasında bir çelişki gibi görüldü. Eğer yanlış varsa idari yargıda karar düzeltilebilir.

Efendim, baroların kesenek borcu meselesine gelince; bence hem çalışma raporunda hem de saymanlık raporunda uzun uzun yer verdiğimiz bir sorun. Bu sorunu Yönetim Kurulu olarak biz çözemedik. Yönetim Kurulu raporu nda ve çalışma raporunda bu konuyu açık yüreklilikle huzurunuzda getirdik.

Burada Sayın Tekin Yaman arkadaşımızın değerlendirmesi yerinde değildir, yani ifade şudur efendim; " Bu durumda bir bölüm baroların birlikle olan bağlarının ve ilişkilerinin kopukluğuna, birlik çalışmalarına olan inancın eksikliğine hükmetmekten başka yol kalmıyor. Böyle bir durumda ise görevi bırakmaktan başka bir çözüm yolu kalmamış görünmektedir."

Bunun " Biz görevi bırakırız " gibi bir anlam taşıdığını sanmıyorum. Öyle bir yanlış anlamı varsa özür dilerim; amacı aşan bir anlatım kullanılmış demektir. Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımız ve ben hiç kimsenin, hiç bir kuruluş için vazgeçilmez kişi olduğu inancında değilim. Tam tersine demokrasiye olan bağlılığımız bu görevleri hemen herkesin yapabileceğinin inancı yolundadır.

Türkiye Barolar Birliğinin 18 bini aşkın avukat üyesi vardır. Bunların hepsi aynı yeterliktedir bu görevler için. Hiç birisinin öbüründen bir düşkünlüğü yoktur. Zaten mesleğimiz eşitlik mesleğidir, biz buna inanıyoruz. Bunu da savunuyoruz.

Kendi savunularımızın, inandıklarımızın tersine bir şey söylememiz beklenemez. Eğer öyle bir anlam çıkmışsa özür dilerim. Yalnız şunu belirtmek isterim. Biz burada yetersizliğimizi açık yüreklilikle koyu yoruz, çünkü bizden başka da zaten kimseye anlatamayız bu konudaki yetersizliğimizi, diyoruz

ki, baroların bir kısmı bize olan borçlarını ödemiyorlar ya da ödeyemiyorlar. Onların da sorunları var, onları da çözmek bir bakıma baroların görevidir; ama bir bakıma da bizim görevidir. Şunu da söyleyeyim tek tek aşağı yukarı yönetim kurulunda görev alan arkadaşlarımızın çoğunun bağlı oldukları baroların da sorunudur bu.

Yani benim bağlı olduğum baro son kuruşuna kadar ödüyor değil. Benim bağlı olduğum baro da ödeme güçlüğü içindedir; ama bazı barolar ödeme güçlüklerini aşmış görünüyorlar. Bunu nasıl yapıyorlar?..Burada bir çözüm bulsun.

Örneğin, bir kısım arkadaşlarımız dediler ki, bir komisyon kuralım, ödemede beceri gösteren, başarı gösteren baroların temsilcileri, yöneticileri ile diğer bazı arkadaşlarımız toplansınlar, bir sonuç önerisi getirsinler, Genel Kurul bunu benimsesin, biz de öyle yapalım.

Şimdi, baroların yöneticilerinin kesenekleri tahsil etmek aramak için konmuş bir yaptırım var. Aynı yaptırım Barolar Birliği için yok. Sayın Tekin Yaman'ın katılmadığımız görüşü bu. Baroların kesenek borcunu ödemeyen avukatlar için yapacağı, uygulayacağı müeyyide var, yaptırım var. Nedir?..Belli bir süre ödemezse kaydını siler. Levhadan kaydı silinen avukat mesleği yürütemeyeceğine göre, mesleğini yapmak isteyen arkadaşımız önce meslek kuruluşuna olan borcunu ödemek zorundadır.

^Biz baroların kaydını silebilir miyiz?..Silemeyiz, Yasada böyle bir yetki yok. Ayrıca, eğer borcunu ödeyemediği için bir kısım baroların kaydını silmeye başlarsak, bunun sonu nereye ulaşır?..Türkiye Barolar Birliği kimin birliği olur?..

Yalnızca kesenek borcunu ödeyen baroların birliği mi olur?..Bir kısım baroları dışımıza itersek biz artık bundan sonra Türkiye'deki bütün avukatların yazılı olduğu baroların

birliğiyiz diyebilir miyiz?..Kurulduğumuz günden beri, göstermeye çabaladığımız özen budur, baroları ve meslek topluluğunu Barolar Birliğinin içerisinde kilitlenmeye itiyoruz, çalışıyoruz ve çabamız bu yoldadır.

Bunları icraya vermek gayet tabiidir ki bir çözümdür, Genel hükümler çerçevesinde icraya verilir; ama şöyle bir suçlama ile karşılaşmaz mıyız?..Barolar Birliği falanca baroyu icraya verdi, mallarına haciz koydu.

Bir defa hepimiz biliyoruz ki, İcra İflas Kanununa göre baroların edindikleri malların hemen tamamı meslek çalışması için zorunlu mallardır, haczedilemez, satılamaz.

Diyelim ki bunların daşka malları var. Bunlara haciz uyguladık. O da güzel bir şey olur mu?..Baro kendiliğinden bu gereksinmeyi duymalıdır. Ben Eskişehir Genel Kurul toplantısında bir delege iken bu konudaki görüşlerimi açıkladım. Dedim ki, Birliğin tabanında olan avukatlar ve barolar birlikle olan ilişkilerinin zayıflamamasına özen göstermelidirler. Çünkü, birliğin gücü biraz da yahut ta daha çok tümüyle barolardan gelecek güçtür, onun dışında başka bir güdü olamaz, böyle bir kuruntuya düşülemez. Eğer barolar türlü nedenlerle ister bilerek, isteyerek isterse istemeyerek ellerinde olmayan nedenlerle kesenek borçlarını ödemiyeceklerse bunun çözümünü birlikte bulmak zorundayız.

Asarak, keserek, bağırarak icraya vererek bir çözüme ulaşabileceğimizi sanmadığımız için bu konuyu huzurunuzda getirdim.

Ayrıca bir noktayı daha hatırlatmak istiyorum. Usul bakımından geçen yıl bu konu huzurunuzda geldi. Arkadaşlarımızın bir bölümü icraya verme ve haciz önerisini getirdi. Sayman üye arkadaşımız Yönetim Kuruluna biraz önce sözünü etti, bu-

nunla konuşmadan ben bunu onuylamıyorum, bu görüşe karşıyım dedi. Sonuçta Yüce Genel Kurul oylamada bu görüşü benimsemediğini ortaya koydu. Şimdi, Genel Kurulun böyle bir önerisi ve kararı var iken, Barolar Birliği Yönetim Kurulu birkaç baroyu icraya verip hakkında kovuşturmaya gitseydi, sanıyorum ki daha çok yasaya aykırı bir iş yapmış olurduk . Genel Kurul kararı belli idi.

Bu itibarla, Sayın Tekin Yaman arkadaşımızın bu konudaki görüşlerini Genel Kurulumuzu uyaran; ama biraz sert ve uygulanabilir olmayan görüşler diye gerçekten değerlendiriyoruz.

Yalnız Tekin Yaman'da konuşmasının bir yerinde zaten büyük bir içtenlikle sırf bir şey yapmak için Barolar Birliği Başkanını Cumhuriyet Savcılığına şikayet edeceğim, duyuruda bulunmak istedim dedi. Keşke yapsaydı, yani gerçekten hepinizi kurtarmış olurdu; ama onunda bir sonuç yaratacağını sanmıyorum Çünkü, böyle duyurularla yapılacak bir iş değil, kendi aramızda yapabilecek kadar yüksek düzeyde düşünce olgunluğuna ermiş arkadaşlarımız, ermiş kişileriz.

Efendim, kurumların etkinliği ve saygınlığı konusu tartışma konusu yapıldı. Tabii bu noktadaki değerlendirme kişilerin etkinlik ve saygınlıktan ne beklediğine bağlıdır. Yani bir kurum ya da onun temsilcileri belli yerlere gittikleri zaman, belli katlara çıkarılıp oturtuluyorlarsa bu onların saygınlığını gösterir; ama sanıyorum ki Türkiye Barolar Birliğinin etkinliği ve saygınlığı yalnız bu noktada değildir.

Buna özen gösteriyoruz, devlet protokolu içinde Barolar Birliğini ayrılması gereken yere getirmedığınız zaman o toplantılara katılmamayı yeğliyoruz. Bu konuda geçen yıl da

bir açıklama yapmıştık ve bir noktada da bir ölçüt olarak demiştim ki, benim kişisel alçak gönüllülüğüm beni bağlar; ama meslek kuruluşunda kişisel alçak gönüllülük gösteremem .Onun için eğer yargı kuruluşları arasında bir yer almıyorsak o toplantılara, o törenlere katılmamayı yeğlerim.

Çünkü, katılmazsak bizim sorunuz yoktur, o toplantıyı düzenleyenlerin bileceği bir şeydir. Eğer TRT ya da basın Türkiye Barolar Birliğinin yaptığı bir çalışmaya, bir toplantıya ilgi göstermiyorsa bu bizim sorunuz değildir, onların sorundur. Türk kamuoyu hangi olayı, ne ölçüde değerlendirmek istediğini bilir, bu iletişim araçları kamuoyu ile o çalışmalar, o kuruluşlar arasında bağlıdır. Bu bağlık görevini doğru yapıp yapmadıklarını kendileri bilirler, onu sonra kamuoyu değerlendirir; ama TRT'nin bu konudaki tutumunu ben ayrıca değerlendirmeye gerek görmüyorum, onlar da olağanüstü bir dönemin gereklerini belki yaşıyorlardır diye düşünüyorum.

Avukatlığın amacı savu nma ile hak arama bir işlev geliştirmek. Olağanüstü dönemde bunu yapmanın çok güçleşeceğini başkanlık raporumuzda belirttik. Çalışma raporumuzda da yer aldı bu konu. Büyük bir içtenlikle dedim ki, yahut dedik ki, bu olağanüstü dönemde bütün bu güçlüklerle, bütün bu engellemelere karşılık, zorluklara karşılık Türk avukatları savunma görevini yapmışlardır, büyük bir özveri ile yapmışlardır, kişisel çabaları ile yapmışlardır, yani bu dönem sona erdikten sonra yapılacak değerlendirmede, tarihsel bir değerlendirmede şu soru mutlaka sorulacaktır, bu dönemde yargılamalar savunmalı olarak yapılmış mıdır, savunma hakkı kullanılmış mıdır?..Eğer yargılamalarda her sanık istediği avukatı , dilediği avukatı tutarak kendisini savundurmuş ise, savunma hakkını kullanabilmiş ise, bu hem avukatlık mesleğinin ögüncü ve alın akı olacaktır ve de o dönem

hakkında bilgi vermek suretiyle aklanmasına sebep olacaktır.
Bildiğiniz gibi Galile'yi şimdi yine yargılıyorlar, geçen gün gazete haberi olarak gözüme ilişti. Buna rağmen eski görüşünde yine ısrar ediyormuş. Biz 12 Eylül döneminin duruşmalarının yeniden yapılacağı bir günün gelmemesine çalışıyoruz. Türk savunma mesleğinin, Türk avukatlarının görevinin bu olduğuna inandığımız için yapıyoruz. Burada Barolar Birliğine düşenden çok, önce meslektaşlarımız bu özlemi göstermişlerdir, bu çabayı geliştirmişlerdir, bu gereklilik içinde çalışmışlardır ve onlar bunu yaptıkları için biz barolar ve Barolar Birliği olarak onlara destek olmak zorundayız.

Eğer bu sağlanabilmiş ise Türk avukatlığı, Türk savunma mesleği ve onların örgütleri başarılı olmuşlardır.

Bunu başkaları nasıl değerlendirirler?..İçinde bulunduğumuz dönemin sıcak havası içerisinde duygusal ya da diğer baskılar içerisinde bunu değerlendirmek istemiyoruz, erkendir.

Sanıyorum ki, birkaç yıl sonra, 10 yıl sonra, 50 yıl sonra , 100 yıl sonra gerçek değerlendirme yapılacaktır. O günlerde tekrar elimizde olsa da bu tartışmaları gündeme getirsek acaba değerlendirmelerimiz aynı olacak mıdır?..Yani insanların bugün içinde buldukları ortamın gerekleri yerine getirmek tek başına önemli değildir, geleceğin vereceği yargıların ne olacağını da düşünelim onu yaparken , yani Türkiye Barolar Birliğinin varlığını, etkinliğini ve saygınlığını korumaya çalışmışızdır çalışma raporumuzun girişinde. Varlığını korumak görevimizdir, bu bir önlemdir; ama bununla birlikte etkinliğini korumak, saygınlığını korumak geleceğe yönelik olarak bir başka görevdir. Bunu yapmaya çalıştığımızı sanıyorum biliyorsunuzdur. Eksiklerimiz olabilir, eleştirileri gayet tabii ki u yarı sayıyoruz. Özellikle yapıcı eleştirileri

bize yol gösterici sayıyoruz.

Türkiye Barolar Birliğinin zaman zaman politika yapma, siyaset yapmakla suçlandığı olmuştur. Daha önceki dönem raporlarında bu konu ele alınmıştır.

Siyaset yapmanın tanımı geliştirildi. Başkaları bunu tereddütle karşılayabilirler; ama Türkiye Barolar Birliği genel kurullarının bu konuda tereddütü olmamak lazım. Türkiye Barolar Birliği hiç bir dönemde ve içinde bulunduğumuz dönemde politika yapmamıştır, kişisel inancım.

Bütün çalışmalarımız avukatlık yasasının ki, ileri bir hükümdür, çağdaş bir hükümdür. Avukatlık Yasasının 110 ncu maddesinin altıncı bendindeki görevler doğrultusunda yapılmıştır, yani bir ülkenin hukuk düzeninin yasalarının çağdaş uygarlık düzeyine, hukuk devleti ilkelerine, çoğulcu demokrasi ilkelerine uygun biçimde gelişmesini istemek, özlemek bu konudaki görüşlerini açıklamak politika yapmak mıdır?..

Benim görüşüme göre değildir. Barolar Birliği Genel Kurulunun bu konuda verilmiş genel kurul kararları da vardır, değildir. Onun için, burada aynı tartışmaları yinelemek istemiyorum. Yalnız inancımızı belirtmekle yetiniyorum.

Bu inancı belirtirken bir başka amaca hizmet ettiğimize inanıyorum. O da Türkiye Barolar Birliğinin kurumlaşması yolundaki çabalarımızdır. Türkiye Barolar Birliği çok genç bir kuruluştur, yani 14 yıl önce kurulmuştur. Bir kuruluşun, bir kurumun hayatında 14 yıl takdir edeceğiniz gibi çok uzun bir süre değildir; ama Türkiye Baroları yüzküsur yıl önceden gelen bir çizgiyi sürdürmektedir.

60 yıl önce çıkan kanunla yazılması zorunlu meslek kuruluşu haline gelmiştir. Kurumlaşma süresi içinde çok önemli bir aşamadır. 60 yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca gelişmiş-

tir ve Türkiye'de ilk kurumlaşan, ilk ciddi örgütlenmeyi geliştiren meslek kuruluşudur. 1961 Anayasası " Kamu Kurumu niteliğinde meslek kuruluşu " deyimini öngörmeden evvel Türkiye baroları, avukatların örgütü bu konuda mesafe almış bulunuyor. Hatta diyebilirim ki 1961 Anayasasınının 122'nci maddesindeki hüküm 460 ve 3499 sayılı Avukatlar Kanunlarının normal kanunların ev avukatlık kanununun getirdiği oluşumu, evrimi yasalaştırıyordu, yahut kural biçimine getiriyordu.

Çok önemli bir aşamadır bu. Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana geçirdiği evrimleşme süreci bizim için öğünç verici olduğu kadar, Türkiye'nin çoğulcu demokrasi yaşamı için de bir güvencedir. Bu inancımız içtenlikle dile getirilmiştir. Bundan önceki genel kurullarda da belirtilmiş tir.

Biz, Türkiye Barolar Birliği için Türk toplumuna en uygun, en layık yönetim biçiminin çoğulcu, özgürlükçü demokrasi olduğu inancındayız. Bütün çalışmalarımızda bu demokrasinin inancının bir gereği olan hukuk devletine, sosyal hukuk devletine bağlılık yatmaktadır.

Bu itibarla, bu geneldeki çalışmalarımıza bu ilkelere ışığını kaybetmediğimizi, bu ışığın gösterdiği yoldan ayrılmadığımız inancındayım.

O bakımdan, bu noktaya yönelen eleştirileri bu anlayışla değerlendirebiliriz.

Bir başka inancımızı da söylemek isterim. Çoğulcu demokrasi tartışma ve uzlaşma rejimidir. Uzlaşmasız tartışma olmaz, olursa kavga ve kargaşa çıkar; ama tartışmasız uzlaşmada uyuşu kluk ve sürekli boyun eğmeğe götürebilir bizi. Bu bizim gördüğümüz tehlikeler her iki tarafta da böyledir. Her iki tehlikeye de kendimizi düşürmemeye, Barolar Birliği ola-

rak bu tuzaklara, bu uçurumlara düşmemeye çalıştık. Bunun bu güne kadar ölçüsünü bu lduk. Bundan sonra da bu ölçüleri yi, tirmemeliyiz.

Kurumlar her zaman sınav verirler. Kişiler de öyle. Her koşul altında, her yeni durum karşısında sınav verirler. Aslında insan her gün belli durumlar karşısında kalır. Her seçmeyi yaptıkça kişiliğini oluşturur, bir tarafta da bir yaşam sınavı verir. Kurumlar için de bu böyledir. Sınavlar olağanüstü dönemlerde daha da güçleşir ve maalesef bazı kişiler ve kurumlar olağanüstü dönemlerde verdikleri sınavın güçlüğünden olsa gerek, sınıfta kalıyorlar.

Türkiye'de de bu durumları geçtiğimiz dönem içerisinde gördük. Çok önemli saydığımız, önem verdiğimiz umutla bağlandığımız birtakım kurumların varlıklarını yitirmemek için etkinliklerini, saygınlıklarına yitirdikleri gördük. Bu bir Türk vatandaşı olarak bizleri gerçekten çok üzmektedir.

Burada kendimizi övme durumunda değilim. Bir konuşmamda da belirtmeye çalıştım. Kurumların kendi yaptıklarını ya da yapamadıklarını açık yüreklilikle ortaya koyarak, yapılmışlar hakkındaki görüşlerini açıklamaları bir böbürlenme değildir, bir öğünme de değildir. Bence bu bir bilinçlenmedir. Bilinçlenme, kurumlaşma sürecinde vazgeçilemez bir öğedir, yani bilinçlenmeyen bir topluluk, bir kurum oluşturamaz.

Onun için Türkiye Barolar Birliği önümüzdeki dönemde de diliyoruz, istiyoruz, beklentimiz odur, siz de bize destek olacaksınız kuşkusuz, önümüzdeki dönemde de bir çıkar topluluğunun dar ve gündelik çıkarlarını, menfaatlerini, yararlarına koruyan bir kurum, bir topluluk, bir örgüt olmamalıdır, olmayacaktır.

Biz ülkenin geleceğe yönelik çıkarları için, ülkenin

geleceğe yönelik ortak yararları için hizmet veren, hukuk devleti yolunda hizmet veren, çağdaş topluma yönelme yolunda hizmet veren bir topluluk olmaya ve bunların içinde bize düşeni yapmaya çalışacağız.

Bunun için bize yol gösteren ilkelerimiz var, bu ilkeleri yine daha önceki genel kurul toplantılarında saptadı, hukuk devleti ilkeleri var, hukukun üstünlüğü ilkeleri var. Uluslar arası antlaşmalara attığımız imzalarla ya da Anayasamızda yer alan temel insan hakları ve özgürlükleriyle ilgili ilkeler var. Özellikle bunların en önemlilerinden birisi olduğuna inandığımız savunma hakkı var, zaten bizim işimiz o, bizim görevimiz o. Bizim görevimizin yüceliği bizim şişmemizden gelmiyor, yaptığımız işlerden geliyor. Biz insanların yaşamlarını, onurlarını korumak için bütün temel hak ve özgürlüklerinin savunulması için yapılan bir görevi yaptığımız için yüce bir görev yapıyoruz. Yoksa çok para kazananlar yüce görev yapıyor demek değildir. Biz bu görevi yapıyoruz, yapmaktayız, geleceğe yönelik olarak da yapacağız. O bakımdan bizim inancımız Türkiye Barolar Birliği bu yolda çalışmalarını ve çabalarını sürdürdüğü ölçüde saygınlık kazanır, etkinlik kazanır. Onun dışında geçici birtakım göstergelere itibar etmek, yer vermek yanlış olur.

Sevgili delege arkadaşlarım, 1982 Mayıs ayında Zonguldakta yapılan toplantıda görev verdiğiniz yönetim kurulu 13 Mayıs 1983 tarihine kadar çetin bir dönem içerisinde görev yaparak çalışma raporunuzu huzurunza getirdi. Bu arada olağanüstü bir genel kurul toplantısı yaparak bir tek konuda da olsa yüce genel kurulla, yani Birliğimizin en yüksek karar organının görüşünü ve mutabakatını alarak bu konudaki çalışmalarımızı da hiç değilse sürdürdük. Genel olarak da her an arkadaşlarımızdan, meslektaşlarımızdan uyarılar almaktayız. Bunların yapıcı olanları, uyarıcı olanları ya da eleştirici olanları var, hepsini değerlendirmeye çalıştık. Çok güç koşullar altında görev yaptık. Bu güçlük yalnız dış koşullardan değil, Birliğimizin iç koşullarından da, örneğin akçalı koşullarından da kaynaklanıyordu. Bunu en iyi yaptığımız inancında ya da övüncünde de değiliz, bunu da açık yüreklilikle huzurunuzda söyledik. Çünkü,

sizden bir şeyi saklamamıza gerekde yok, olanak da yok. Siz-
biz, bizim aramızda bir ayrılık yok, bize görev verdiniz, gö-
revimizi yapmaya çalıştık. Eğer çalışmalarımızı yeterli buluyor-
sanız bizi aklamamızı rica ediyoruz.

Yönetim Kurulu arkadaşlarım adına ve kendi adıma hep-
nizi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim görüşmeler ve Birlik Yönetim Kurulunun cevabı
anlaşıldı .

Yalnız bu arada Sayın Başkan Sav Yönetim Kurulu adına
aynı zamanda yapı konusundaki çalışma raporunda yer alan bir-
lik Yönetim Kurulunca yapılan işlemlerin Genel Kurul tarafından
onaylanıp onaylanmayacağı hususunda bir önerge verdi. Öncelikle
bu önergeyi oya sunalım, bilahara aklanma konusunda oylama yap-
alım.

Birlik Yönetim Kurulu ile müteahhit arasında yapılan
işlemlerin uygun olduğuna ve tasvip edildiğine dair yapılan
işlemleri oylarıyla onaylamak isteyenler, kabul edenler işaret
buyursunlar... Kabul etmeyenler... Böylece Birlik Yönetim
Kurulu ile müteahhit firma arasında yapılan ve çalışma rapo-
runda yer alan işlemler genel kurulun oyları ile, oybirliği
ile onaylanmıştır.

Önerge sayın Başkan tarafından genel kurula daha
belirgin şekilde arz edildi. Bu önergeyi yeniden okuyorum.

Yapılan sözleşme ve sözleşmenin gerektirdiği ileride
tapu işlemleri ve mülkiyetle ilgili her türlü işlemleri yapma-
ya ve tasarrufa ve satışa ve gerekli işlemleri, bilcümle iş-
lenleri yapmaya Yönetim Kurulu ve Başkanına yetki verilmesini
kabul edenler...Kabul etmeyenler... Önerge oybirliği ile kabul
edilmiştir.

Teşekkür ederim.

Şimdi gündemin 8 nci maddesine göre geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanması maddesine geldik.

Tahmin ediyorum görüşmeler tamamlanmıştır, onun için oylamaya geçiyoruz.

Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler.... Birlik Yönetim Kurulumuz 1982 yılı çalışmalarından dolayı oybirliği ve alkışlarla aklanmıştır.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

Şimdi gündemin 9 ncu maddesine gelmiş bulunuyoruz.

Ankara dışındaki illerden seçilen üyelere avukatlık Yasasınının 112/2 nci maddesi uyarınca ödenecek yolluk, ikamet ve diğer zorunlu giderlerin tespiti.

Bu konuda yönetim kurulunun teklifini öğrenmek istiyoruz öncelikle.

SAYMAN ÜYE

-Muhterem arkadaşlar,

geçen sene Zonguldak'ta yaptığımız genel kurulda gündemin bu maddesinde yer alan aynı konuda bu yolluklar 1000 liradan 2500 liraya çıkarılmıştı hatırlarsınız. O günden bu güne değişen şartları göze alsak bile bu 2500 lira için beş para ödemedik hiç bir arkadaşımıza. Yönetim Kurulu arkadaşlarımız hâlâ kendi keselerinden uçak biletleri alıyordular, tren biletleri alıyorlar otobüs biletleri alıyorlar geliyorlar otel harcamalarını yapıyorlar. Bu bir sene içerisinde bunlar için tek kuruş maalesef ödeyemedik ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımızdan bu şartlarda görev istiyoruz, istiyorsunuz, bekliyoruz, bekliyorsunuz. Bunu bilginize sunarım.

Bu maddi durum çerçevesinde 2500 lirayı yeniden arttırmanın gereksizliği kanısındayım, Yönetim Kurulumuz da bu kanıda. Bu itibarla bu senelik geçen sene tespit ettiğiniz seviyede

kalmasının uygun olacağını arz ediyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Gündemin bu maddesinde görüş serdetmek isteyen sayın üyemiz var mı?..

Bu durumda yeniden tespite gerek olmadığı yolunda Yönetim Kurulunun karar ve kanaati bulunduğuundan artırmaya gerek bulunmadığı, aynen geçen yıl tespit edilen miktarın yürürlükte kalması uygundur denildiğine göre bu konuda oylarınızı alacağım.

Gündemin 9 ncu maddesi ile ilgili Yolluk, ikâmet ve diğer zorunlu giderlerin 2500 lira olarak tespitini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Gündemin 10 ncu maddesine gelmiş oluyoruz.

Gelecek dönem bütçesiyle bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü.

Buyurun efendim.

NEJAT OĞUZ- Muhterem arkadaşlarım, saymanlık raporunu sunmuştum sizlere. Tetkik buyurdunuz elbette. Bu

Ben burada yine maddeyi kısa başlıklar halinde burada hemen sunayım.

Türkiye Barolar Birliği 1984 yılı gelir bütçesi çizelgesi 1.5.1983- 30.4.1984 tarihleri itibariyle gelir çeşitleri, bölüm 1, madde, kesenek gelirleri 22.112.400.- Lira.

Bölüm 2.-Yayın gelirleri 15.000 lira.

Bölüm 3.- Başkaca gelirler 720.004 lira

toplam 22.847.404 lira olarak tahmin ettik önümüzdeki yıl gelirlerini.v

Raporumuzda 35 nci sayfadan itibaren bu gelirlerin tafsilatını size sunmuş bulunuyorum. Bunu okumaya herhalde gerek görmeyeceksiniz. Bütçe gerekçesinin de okunmasını arzu edeceğinizi sanmıyorum.

Bu itibarla gündem uyarınca Türkiye Barolar Birliğinin 1.5.1983- 30.4.1980 tarihleri arasındaki dönemi kapsayan bütçesi için bütçe yönetmeliğini gündem gereğince hemen okuyayım müsaadenizle.

1. Türkiye Barolar Birliğinin 1983 yılı bütçesi 1.5.1983 gününde başlar, 30.4.1984 akşamı sona erer. Bu döneme ait Birlik gelir ve giderleri 22.847.404 lira olarak öngörülmüştür.

2. Bu dönemde baroların ödeyeceği Birlik keseneği 15 nci genel kurul kararı uyarınca 31 Aralık 1982 tarihinde barolara kayıtlı avukat sayısı üzerinde ayda 100 TL olarak hesaplanmıştır.

3. Bütçe ile kabul edilen ödeneklerin yetmemesi halinde bölüm ve maddeler arasında aktarmaya Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

4. Gelirlerin tahsil işi veya banka dekontu karşılığı tahsili, giderlerin harcama belgelerine dayandırılması gereklidir.

Kasa işlemleri istisnasız tahsil ve ödeme fişlerine dayandırılır.

Bütçe içinde harcama, başkan ve sayman üyenin oluru ile yapılır.

5. Yönetim Kurulu genel kadro aylıkları toplamı değişmemek kaydı ile kadroları ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerlerine ekleme yapmaya yetkilidir.

Biz bu tasarrufu zaten azami derecede uygulamış bulunuyoruz. Bundan sonra tekrar uygulamaya kalkmamız bir çeşit çalışanlar kapısına kilit vurmamız anlamı taşıyacaktır, ama kural icabı huzurunuzda getirdik bunu da.

6. Bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Saygılarımla arz ederim.

Huzurunuzda iken kesenek borçlarını ödeyen barolara teşekkür borcumu eda ederken bir noksanlık yapmıştım dün. Bu noksanı telaffi etmek için bir dakikanızı alacağım.

Giresun Barosunu borcu bulunmayan barolar arasında zikretmeyi unutmuşum, ama arkadaşlarım büyük bir vefa örneği göstermişler, bakiye borçlarını getirip burada ödemişler, böylece sifıra indirmişler. Huzurlarınızda kendilerine minnet borcumuzu teyit ederim, arz ederim kendim ve Yönetim Kurulu adına.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Oğuz.

Gündemin bu maddesiyle ilgili olarak başka söz almak isteyen sayın üye var mı?..

Söz almak isteyen üye olmadığı anlaşılıyor.

Bu durumda doğrudan doğruya oylamaya sunuyorum.

Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliği oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 11 nci maddesine göre; barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması.

Bu konuda bir önerge var, okuyorum;

" 16 ncı Genel Kurul Faaliyet Raporunun 125 nci sayfasında Birliğin kasasında bulunan miktarın 60.000TL olduğu, birikmiş alacaklarının ise 29.902,24TL olduğu üzüntü ile ifade edilmektedir.

Konunun bu şekil almasına bir kısım baroların kesenek borçlarını Birliğe göndermemeleri neden olmaktadır. Türkiye Barolar Birliğinin işlevlerini yerine getirebilmesi için bu sorunun özellikle çözümlenmesi zaruret halini almıştır. Bu nedenle baroların kesenek borçlarını ödeyebilmelerini temin edecek kesin ve bağlayıcı çözümün saptanması için görüşme açılmasını, gerekli görüldüğü takdirde bu yönde bir komisyon kurulmasını arz ve

teklif ederiz.

Ankara Barosu
Avukat Vedat Karadeli

Özbey İmamoğlu

Sivas Barosu
Ayhan İlgın

Zonguldak Barosu
Kâmil Papiler

BAŞKAN- Bu konuda görüşme açıyorum.

NEJAT OĞUZ- Muhterem arkadaşlarım, bu yıl da bu keseneğin Türkiye Barolar Birliğine her üye için gönderilecek keseneğin 100 lira olarak tespit edilmesini arzu ediyoruz. Bunu biraz evvel sunduğum yönetmelikte de ifade etmiştim. Müstakilen oylanması gerektiğinden ötürü tekrar sunuyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Efendim, biraz önce kabul edilen Türkiye Barolar Birliği 15.1983- 30.4.1984 bütçe yılı yönetmeliğinde bu dönemde baroların ödeyeceği birlik keseneği 15 nci Genel Kurul kararı uyarınca 31 Aralık 1982 tarihinde barolara kayıtlı avukat sayısı üzerinden ayda 100 lira olarak hesaplanmıştır" hükmü yer almıştı ve bu oy birliği ile kabul edilmişti.

Şimdi bu miktarın, yani ayda 100 liranın gündemin bu maddesi gereğince aynen kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği Keseneği ayda 100 lira olarak saptanmıştır ve kabul edilmiştir.

Biraz önce okuduğum önerge üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun Sayın Karadeli.

Ankara Barosu Avukatlarından VEDAT KARADELİ- Konu bir hayli tartışıldı ve belirli bir noktaya geldi. Burada Barolar Birliği Başkanını savcılığa vermek veya baro başkanlarını savcılığa vermek, ihbar etme gibi konuları biz ciddiyetle ele

almamaktayız ve düşünmemekteyiz, ama diğer yandan konunun bir çözüme bağlanması gerektiğine de inanmaktayız. Konu paraların toplanıp Türkiye Barolar Birliğine gönderilmemesi mi, yoksa genç avukatların bir tepkisi mi? Bu tartışılabilir ve bizim kanaatımız, ben 45 yaşında olmama rağmen bugün biz baroların artık gençleştirilmesi taraftarıyız. Türkiye barolarının da gençleştirilmesi taraftarıyız ve istiyoruz ki, 15 yılını dolduran genç arkadaşlarımız bu salonlara gelsin ve bir kısım arkadaşlarımızın niye bu salonlar boş şikâyetlerini öylesinler.

Ben bu keseneklerin toplanmamasını, biraz da bir tepki olarak görmekteyim. Bazı arkadaşlarımız bizim sorunlarımızın tartışılmadığı, bizim sorunların görüşülmediği bir toplantıya neden katılayım veya neden kesenek gönderelim denilmektedir.

Konu iki yönde ele alınmalıdır. 1. Baroların görevlerini yerine getirmesi, bu paraları toplayıp Türkiye Barolar Birliğine göndermesi; diğer yandan avukat arkadaşlarımızın barolarına olan yükümlülüklerini yerine getirmeleri için kendilerine taze bir kan, taze bir anlayış verilmesidir. Bu nedenle bu önergeyi verdim.

Türkiye Barolar Birliği bu konuda ne düşünür bilemiyoruz, ama eğer bir iş yapılacaksa, ki Barolar Birliği Sayın Başkanım açıkladılar, biz bu paraların tahsili için gerekli çabayı gösteremiyoruz, ama bir komisyon kurulursa daha verimli bir çalışma alacağımız görüşündeyiz dediler. Bu görüşe dayanarak biz de bir komisyon kurulmasını ve bu komisyonun bu keseneklerin toplanıp alınmasında ve Türkiye Barolar Birliğine aktarılmasında yararlı olacağı görüşüyle bu önergeyi verdik.

Zannediyorum bunun hakkında görüş belirtecek arkadaşlarımız konuyu açıklığa kavuşturacaktır.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Karadeli.

Efendim bu önerge ile ilgili söz almak isteyen üyeler;
Buyurun efendim.

MERSİN BAROSU AVUKAT ŞEREF GÖKÇE- Efendim, bir tepki var mı, yok mu onu kestiremiyorum. Yalnız Mersin Barosu olarak bütün mensuplarımız geçen dönemde her türlü ödeneklerini tamamen ödemiş bulunmaktadırlar, ama zaruri ihtiyaçlar, baroların personel masraflarının artması nedeniyle belki bu tahsil edilen toplanan paraların buraya gelmesini engellemiştir ve bu böyle devam edecektir, şu bakımdan; Barolarla Barolar Birliği muhatap olduğu müddetçe bu böyle devam eder. Bir çözüm, gerçi kanuni bir değişiklik, yeni bir düzenleme lâzım.

Burada Barolar Birliği doğrudan doğruya avukatla muhatap olursa, avukat doğrudan doğruya Barolar Birliğinin kendi ödeneğini gönderirse bu iş halledilmiş olur. Bu iş de bir düzenleme konusudur.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Gökçe.

Başka söz isteyen var mı?..

Buyurun Sayın Apaydın.

İSTANBUL BAROSU AVUKAT ORHAN APAYDIN- Değerli arkadaşlarım, biraz önce Birlik Bütçesini kabul ettik ve ondan sonraki gündem maddesi gereğince de bütçeye uygun olarak Birlik aidatını da saptadık. Barolara üye avukatlar için ayda 100 lira, yıllık 1200 lira, şöyle bir durum var. Barolar bugün genel kurullarını yapamıyorlar, bugüne dek yapamadılar. Baroların üyelere alınacak aidatı tespit edecek tek yetkili organı genel kurullarıdır. Genel kurullar 1983 yılı aidatı için aralık ayındaki toplantılarında bu miktarı belirleyeceklerdi, belirleyemediler.

Anayasa Mahkemesi tarafından genel kurulların aidat tutarlarını serbestçe takdir yetkileri ortadan kaldırıldıktan sonra çıkarılan kanunla tavan olarak 1800 lira kanunen

belirlenen, yani 1800 liradan fazla talep edilemez. Bu kanun değişti, tavan 6000 liraya yükseltidi, fakat çıkarılan yeni kanun uygulamaya konamadı, uygulamaya koyacak olan genel kurullardır. Genel kurullar takdir yetkilerini kullanacaklardır. Şimdiki halde 1800 lira üzerinden baroya ödenecek aidat hesaplanır ve kanunen öyle. Biz bunun 1200 lirasını Birliğe ödeyeceğiz, geriye 600 lira, ben itiraz etmiyorum. Ben ortadaki anormal durumun, yani baroları birliğe, bilmiyorum başka baroları ben kendi barom bakımından söylüyorum, İstanbul Barosu mütemerrit değildir. Biz üyelerimizden aldığımız aidat oranında birliğe borçlarımızı ödemekte son derece duyarlıyız. Ödeyemez duruma geldiğimizden dolayı da son derece üzgünüz. Birliğin ayakta kalması bizim için başlı başına bir amaçtır, İstanbul Barosu için ve İstanbul Barosunun Birliğin kurulduğundan itibaren Birliğe yaptığı katkılara bakarsınız, Birlik raporlarına, kurulduğu günden bu yana, bu katkıyı müşahade edersiniz.

Şimdi genel kurullar nasıl toplanacak, hangi koşullarda toplanacak, yetkileri yeni kararnameye göre nasıl tespit edilecek, bunları da kestirmek mümkün değil. Çünkü bir aleniyet yok, herhangi bir bizim öğrenebileceğimiz bir ortam oluşmuş değil, ne gibi değişiklikler yapılıyor öğrenilemiyor. Bir gün sabah uyanınca Resmi Gazetede şu şu şekilde düzenlenmiştir deniliyor.

Arkadaşlar, bu konuyu Birlik Yönetim Kurulu haklı olarak dile getirdi. Ancak ben de aynı sorunlar içindeyim. Onların sorunlarını gayet iyi anlıyorum. Ben buraya gelirken, bazı barolara mükafaat vermek, borçlarını sonuna kadar ödemişlerdir, sıfıra inmiştir, hangisidir o ; Giresun Barosudur, gerçekten ben de Giresun Barosuna bu konuda teşekkürlerimi sunarım. Bazı barolar da ödemişlerdir, ona da ne yapmak lâzım, birisine mükafaat verirken, ona da teessüf mu denilecek, yani oraya geliyor bu iş.

Şimdi arkadaşlar, dün geç vakit söz aldım bu konuyu konuşmak için, biraz vaktinizi aldım, bir nebze düşündüklerimi açıklamak istedim. Bu konunun ters konulduğu kanısındayım, yani genel kurulda Yönetim Kurulu tarafından ters konduğu kanısındayım, yani şöyle bir izlenim yaratılmak isteniyor. Barolar, borçlarını ödemeyen baroları kapsayacak bir şekilde üyelerinden aidat alıyorlar, ama birliğe karşı borçlarını ödemiyorlar. Neden ödemiyorlar, işte baro başkanlarını savcılığa verelim, bu kamu hizmetidir, ödemeyince müeyyide uygulansın. Bunun altında yatan bir şey var, yani kasten ödemiyorlar. Ne yapıyorlar, herhalde kendi zimmetlerine de geçirmiyorlar, böyle bir iddiada bulunan yok, yani Birliğe ödenecek parayı ödemiyorlar. Birliğe karşı yükümlülüklerini bir kısım barolar kasten, Birlikle aralarının iyi olmadığı için ödemiyorlar. Bir arkadaşım Barolar Birliğinin gençleştirilmesi lâzım, onun için aidat ödemiyor denildi. Bunlardan değil, bunlardan kaynaklanıyor bunun sebebi arkadaşlar, çok yanlış. Birliğe aidat ödeme yükümlülüğü altında olan barolardır, avukatlar değil, kanunun esprisini de odur. Birlik üyesi olan baro ve şahıslarıdır. O hükmi şahıslar üyelerinden aldıkları aidatın bir kısmını Birliğe ödeyecekler. Şimdi biz üyelerden baro için aidat alıyoruz, Birlik için aidat almıyoruz. Aldığımız aidatın bir bölümünü de burada tespit edilen ölçülere göre, Barolar Birliği Genel Kurulunun tespit ettiği ölçülere göre Birliğe ödüyoruz, yani yükümlülüğümüz orada, yükümlülük avukatlarda değil. Avukatların da böyle bir konuda kendi sorunlarını genel kurullar ele almıyorlar diye barolara aidatlarını ödemediği şeklinde bir iddiayı ileri sürmek de mümkün değil. Herhangi bir meslektaşına böyle bir töhmet altında bırakmak istemiyorum.

Bu meselâyı çözelim, hele bazı barolar kasten ödemiyorlar, olabilir. Burada önemli olan 3 barodur, diğerleri önemsizdir demiyorum. Üye sayısı ve parasal imkânları bakımından

100 üyeli, 200 üyeli baro, o 200 üyesi ile tüm diğer barolara eşit saygınlığa sahiptir. Üye sayısı ile de baroları ayırmak mümkün değil, yalnız parasal yönden 3 baro, İstanbul Barosu, Ankara Barosu, İzmir Barosu, sonra Adana Barosu geliyor sanıyorum. Şimdi bu 3 baro borçlarını öderse zaten Birliğin mali sorunu ortadan kalkar. Bu 3 baronun yükümlülüğünü yerine getirmesinin olanaklarını arayalım, ama bu olanakları aramak durumunda olanlar ve yetkili olanlar baro yönetim kurullarıdır. İstanbul Barosunun yönetim kuruludur, Birlik yönetim kuruludur. Bunun arasına bir komisyon koyarsanız, bu ne demektir, nasıl bir komisyon kuracaksınız ki baroların ve Barolar Birliğinin bütçelerine karışacak, bu komisyonun yetkisi ne olacaktır, bana gelecek de benim muhasebemi mi kontrol edecek. Ben baronun Birlik Denetim Kuruluna hesap veririm, genel kurullara hesap veririm, ama bir komisyona tetkik ettirmem. Bilmiyorum diğer baro yönetimleri nasıl düşünürler. Ben kasten mütemerrit durumda değilim. İstanbul Barosu olarak biz Birliğe karşı ödeme yükümlülüğümüzü, ödeme gücümüz oranında yerine getiriyoruz. Baro olarak her gün sorunumuz, Birliğin mali sorununda çözümlenmektedir, bunun üzerinde duruyoruz, ama imkânsızlıklar bizim ihmalimizden doğmuyor.

Arkadaşlar, ele alınacak çok mesele var. Dış binalarda oturmayıp, kendi işimizi de görüp, personel de çalıştırmayıp, baroları ayakta tutma mücadelesi verme durumundayız. Açıkçası hayat memet mücadelesi içindeyiz. Onun görünüşleri, yüzeydeki görünümüdür bu mali sorun. Bunun çözümünü komisyonlar kurarak değil, İstanbul Barosu yönetimi Birlik yönetimi ile her zaman diyalog kurma imkânına sahiptir. Üyemiz avukat arkadaşımız, arkadaşlarımız Birlik Yönetim Kurulundadır. Birlik Başkanı ile görüşürüz, bu sorunu çözeriz. Fakat bunun komisyonlarla çözümlenmesine taraftar değilim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Apaydın.

Sayın Güney Dinç, buyurun efendim.

GÜNEY DİNÇ (İzmir Barosu)- Efendim, bu madde teknik olarak gerçekten önemli bir madde. Bu önergeyi getiren arkadaşlarımızın da biz bir ara kademe oluşturmak için düşüncesinde değiliz, yani birtakım çözümler aranıyor ve bulmakta güçlük çekiliyor, ne yapalım, nasıl edelim denmekte. Biz bu önergeyi böyle anladık.

Şimdi gelelim diğer konuya. Bu genel kurulda aramızda bulunmasını dilediğimiz, ama kendilerini izlemediğimiz Sayın Başkan Muammer Aksoy 2 yıl önceki bir başkanlar toplantısında Barolar Birliğinde bu konu görüşülürken çok net, açık, hukuksal ve bize de yol gösteren bir öneri, değerlendirme getirmişlerdi. Şu idi; Biz Barolar Birliğine ait olan paranın tahsil edilmesinde ve yerine iletilmesinde olma durumundayız. Biz paranın sahibi değiliz, bu parayı biz alırız ve yerine veririz, onu kendi hesabımıza dahi katmayız, onu bizim kendi giderlerimiz için harcama yetkimiz yoktur. Bu şimdiye kadar nasıl olmuş, hayret ettim, bunu düzelterek demişlerdir. Bu gerçekten doğru bir yorumdu, değerlendirme idi.

Şimdi Sayın Mersin Temsilcisi arkadaşımız da açıkladılar, biz bu parayı tahsil ediyoruz, ama ödemiyoruz dediler.

Şimdi gerçekten Aksoy'un düşüncesinin egemen olması gerekir, yasa da bunu gerektirir zannediyorum. Bu para baroların parası değildir, yani Birlik adına alınan paralar Birliğin parasıdır, Birliğe nakledilmek üzere alınan paradır.

İkinci mesele, bu Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra yeniden yapılan düzenleme aşamasında baroların aidat arttırma olasılığı vardı, yani bu yıl genel kurullar için değil, bir önceki genel kurullarda aidat arttırılabilir idi. Bunu birçokları da yaptılar ve iki yıl öncesinden beri bugün 800'ün üzerinde tahsilat yapabilmektedirler. Zannediyorum birçok baro

bu durumdadır. Bu bakımdan Sayın Apaydın'ın bir teknik eksikliği anlattıkları görüşündeyim. Bu iki yıl önce çözülmüş bir mesele idi.

Bir de İstanbul, Ankara ve İzmir gibi geniş kapsamlı çalışan, personel sayısı yüksek olan birtakım mübayalar yapan, gerek meslektaşlarımıza, gerekse adliyedeki iş sahiplerinin gereksinimini karşılamak üzere bazı satışlar yapan yani bir kamu hizmetinin bu yönünü de üstlenen baroların bizce dikkat etmesi gereken bir husus daha var. Kuşkusuz bütün baro görevlileri, yani yöneticilerin dışındaki baro görevlileri, onlar da onurlu, çalışkan ve bizlere hizmet süren emekçi arkadaşlarımızdır. Ancak, şöyle bir durum ortaya çıkmakta. Seçimle gelen bizler bunca iş içinde kendi mesleğimizi de uygularken bazı ayrıntılarla uğraşmak imkânını bulamıyoruz. Örneğin dosya nereden alınır, kaç alınır, kaç satılır, fotokopi kağıdı nereden alınırsa ucuza gelir; biz bunları pek kendimiz araştıramıyoruz. Bizim bu genel kurulda izleyici olarak bundan sayman üyesi arkadaşımızın da, diğer yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımızın da iki yıl öncesinden giriştikleri bir çaba sonucunda şunu gördük; mesela 150 kuruşa fatura edilen bir kağıdın piyasada 110 kuruşa alınması olasılığının da bulunduğunu gördük ve öyle ayrıntılara inildiği zaman da bu değişik birtakım gelir kaynakları adeta oluşturmaktadır.

Bu bakımdan bir başka önerim de şu olacaktır. Bu hesaplar ayrılmalı, yani baro keseneği bir başka hesaba yatırılmalı, birlik keseneği bir başka hesaba yatırılmalı ve barolar Birlik parası bizim paramızdır diye düşünülmemeli, bir çözüm bulunabilecek diyoruz.

Bir de ödeme alışkanlığına girilirse eğer, bunlar ödenebilir. Bu ödeme alışkanlığına oluşturmanın yararlı olacağı düşüncesindeyiz. Bunlar yapılabilirse gerçekten birtakım borçların kapatılması sağlanabilir.

Ben kimseye cevap için değil, ama önergenin amacı böyle bir tartışma olduğu için görüşlerimi sayın delege arkadaşlarıma sundum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Fertan.

NECLA FERTAN (İstanbul Barosu)- Efendim, Başkanım biraz evvel izah ettiler, ama ben de üye olarak verdiğim aidatı bildiğim için rakamları bir kere daha huzurunuzda getirmek istedim.

Ben İstanbul Barosuna senede 1800 lira aidat ödüyorum. Şu aldığınız karara göre İstanbul Barosu üyesi olan bir avukat olarak benim için Barolar Birliğine yılda 1200 lira ödediği takdirde 600 lira kendisine kalıyor. İstanbul Barosunun 7 000 üyesi var, 7000 üyenin sigorta işleri ve diğer bütün işleri için de o kadar görevli çalıştırıyor, onların maaşlarını ödüyor. Şimdi çok merak ediyorum, acaba bu komisyon kurulsa, benim ödediğim 1800 liranın 1200 lirası Barolar Birliğine verildikten sonra geri kalan 600 lirası ile İstanbul Barosunun bir üyesi olarak benim için yapacağı hizmette nasıl bir şey bu olacak da bu işi idare edecek.

Bir nokta daha var, Başkanım dün akşam da bu hususu söylediler. Acaba birtakım imkânlar bulunabilir mi, fotokopi kağıtları, dosya bastırmak. Şimdi her baronun kendine göre birtakım tedbirleri var. İstanbul Barosu için dün akşamda kendisine özellikle açıklamıştık, ama galiba tatmin edememişiz ki burada tekrarladı Sayın Dinç. İstanbul Barosu için böyle bir sorun yok. Bizde akıl almaz derecede fotokopi makinası var, dağlık yerlerde olduğu için mahkemeler, bu fotokopi makinaları en iyi şekilde çalışsın diye kiralanmış durumundadır, yani ne baromuz oraya kâğıt verir, ne de orada herhangi bir israf söz konusudur. Buyurdıkları gibi bir dosya satışı da sözkonusu değildir,

yani toplanan paralar iyi idare edilmiyor da israf ediliyor da mı acaba verilemiyor meselesi olamaz. Esasen israf edildiğini kabul buyurun, geriye kalan 600 lirayı ne kadar iyi kullansa, ne yapsa bu mümkün değilki böyle bir şey söz konusu olabilsin.

Bir de dediler ki, biz genel kurulumuzu yaptık, geçen sene de bu yapılabilirdi. Şimdi siz her biriniz avukatsınız, senelerdir de kendi barolarınızın genel kurullarına gidirsiniz. Verilen genel kurul izninde seçim yok, sadece bu konuda, bu aidatı arttırma konusunda bir genel kurul yapacaksınız. İstanbul Barosunun bir genel kurulunun İstanbul Barosuna maliyeti tam 1 milyon liradır, rakamlar öyle büyüdüler ki artık milyonlarla konuşuyoruz, 1 milyon sarfedecek ve fakat bu toplantıyı yapamayacak. Neden yapamayacak? Kendi alışkanlarımızdan, kendi alışkanlıklarımızdan biliyorum, bir toplantıda seçim maddesi yoksa ve hele o toplantının günmedi yalnız ve yalnız para arttırmaya bağlı ise 7 bin üyesinden kaç tanesini toplayacak da o toplantıda bu kararı alacak, bu mümkün müdür. Eğer bütün diğer maddelerin görüşülmesini kapsayan bir genel kurula izin verilmiyorsa, sadece bu madde için bir genel kurul toplamak İstanbul Barosu için, Başkanım yanlış yapıyorsam beni mazur görsünler, ama ben kanımı söylüyorum, mümkün değildir, 1 milyon sarfedece ve üstelik toplantıyı yapamayacak.

O bakımdan bazı baroların ödememek değil, ödeyememek gibi bir durumları var galiba genel kurullarını beklemekten başka bir çare yok. O bakımdan bu komisyonun kurulmasına karşı olduğumu huzurlarınızda hiç bir fayda getirmeyeceğini, esasen bizde bir konu halledilmeyecekse bir komisyona sevket gibi bir sözün devamı olacağı kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Fertan.

Bir hususu ben arz etmek istiyorum. Demin okuduğumuz önergede kurulması istenen komisyon bir hesap sorma komisyonu

değil, bu komisyon ne gibi bir çare olur, çözüm gelir bunu saptayıp genel kurula sunacak. Genel kurul bu konuyu kabul ederse uygulama bundan böyle o şekilde olacak. Zaten bu arada yeni bir önerge geldi, onu okuyorum:

"Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğine borcunu ödemeyen barolara uygulanacak yaptırımlar hususunu tetkik ile genel kurula gerekli önerileri hazırlamak üzere kurulacak komisyona yukarıda ismi yazılı arkadaşları öneriyoruz.

Güney Dinç (İzmir)

Vedat Karadeli (Ankara)

Tekin Yaman (Sakarya)

Ahmet Göncü (Ordu)

Özen Çubukcu
Adana

Şeref Gökçel
Mersin

BAŞKAN- Şimdi bu önergeyi müzakereye açıyoruz, lehte ve aleyhte söz isteyenler buyursunlar efendim.

Buyurun Sayın Karadeli.

VEDAT KARADELİ (Ankara)- Öncelikle Sayın Apaydın'dan özür dilerim, sırasını aldım.

Önergemi biraz daha açıklamak istiyorum. Önergede sadece komisyon düşüncesi üzerinde durmadık biz. Kesin bağlayıcı, bu yönde bir çare bulunması, olmadığı takdirde bir komisyon kurulması yönünde görüşümüz vardı. Tartışmanın sadece bu komisyon üzerinde durulmamasına, sayın üstatlarıma bu yönde getirecekleri önerilerinin de burada tartışılmasını biz talep etmiştik. Önerimin sebebi yanlış anlaşıldı, sadece komisyon üzerinde durulmaktadır. Bu yönde çare nedir, konuşmacılar bu hususu açıklarlarsa bizi aydınlatmış olacaklarını bir kere daha açıklamak

istedim.

Ayrıca biraz önce sayın Divan Başkanı arkadaşımın da komisyon yönündeki açıklamalarına aynen katıldığımı da belirtmek isterim.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Karadeli.

Buyurun Sayın Peçen.

MUSTAFA PEÇEN (Kütahya)- Sayın Divan, değerli arkadaşlarım; dünden beri devam edegelen genel kurulumuzda bence en önemli konu Birliğin parasal durumu. Zira en gerçekçi olan görüş her şeyin paraya dayandığıdır. Binaenaleyh bu sorun halledilmedikçe bunun dışındaki bütün çalışmaların önemi kalmaz görüşündeyim. Ortaya mesele vaz edildi, arkadaşlarım görüşlerini söylediler. Ancak şu anda ele alınabilecek, tatbik edilebilecek bir görüş çıkmış değil.

Binaenaleyh, sorun kısa zamanda çözüleceği pek görünmüyor. Bu itibarla çok yüklü durumunda bulunan Birlik yönetim kurulunun özel bir konuda çalışmasına yardımcı olmak üzere komisyon teşkilinin kanuna aykırı olmadığı ve böyle bir çalışmanın hatta bir çok konuların usul hale getirilmesi gerektiği görüşündeyim. Bunu belirttikten sonra parasal durumla ilgili şahsi görüşlerimi müsaadenizle dile getirmek istiyorum.

Konu 3 yönde ele almak gerekir. 1. Uzun vadeli çözüm yolu, 2. Kısa vadeli çözüm yolu, 3. Daha kısa ve acil çözüm yolu.

Uzun vadede çalışmalar yasa meselesi, biraz evvel arkadaşlarımın dile getirdiği gibi ben de aynı görüşteyim. Barolar ile değil, avukatlarla birliği karşı karşıya getirirsek ve bu yükümlülüğü avukatlar doğrudan doğruya birliğe karşı ödeme durumuna girerlerse bu, yasa ile bu hale getirilirse çözüm kendiliğinden çıkmış olur kanaatındayım. Ancak bu, şu anda bizim genel kurul üzerinde olmayan uzun vadeli bir çözüm tarzıdır.

İkincisi, acil çözüm; onun için de biraz evvel belirttiğim gibi, arkadaşlar arasından kurulacak bir komisyonun yapacağı çalışmalar ve bulacağı sonuçlar faydalı olabilir. Ben kendi açımdan konuyu şöyle değerlendiriyorum. Barolar Birliğinin etkinliğinden bahsettik dünden beri. Bu etkinliğin dışı karşı barolar ve avukatlar dışındaki tezahürü ile içe karşı tezahürünü ele alacak olursak, bence bu parasal durum Barolar Birliğini kendi bünyemizdeki etkinliğinin zayıflığını gösteriyor. Neden? Genel kurula 12 senedir katılmayan baro olduğu ifade edildi. Genel Kurulumuzun üye sayısı belli, muhterem toplantıda bulunan arkadaşlarımızın sayısı belli. Bu neden böyle oluyor, Barolar Birliği üyesi arkadaşlarımızın çalışmaları çok yüklü bunu kabul ediyorum, ama Barolar Birliğinin çalışmaları kendi iç bünyesinde ve sadece bir defa yapılan genel kurulda ortaya çıkıyor. Bunun dışında Barolar Birliğinin bazı üyelerini çok yüklü görevlerine rağmen inkân buldukları nispette zaman zaman bölgesel toplantılar düzenlemek suretiyle faydalı olacağı görüşüdeyim.

Ben aidat mevzuunda gerekli tedbirler alınması, zorlayıcı yollara gidilmesine şahsen taraftar değilim, ama Barolar Birliğinin muhterem üyelerinden inkânları olduğu takdirde senenin muayyer aylarında ve günlerinde bir iki baroya şu gün baromıza ziyarete gelinecektir, üyeleriniz toplu halde bulunsunlar, Barolar Birliği avukatlık mesleği ile ilgili görüşmeler yapılacaktır şeklindeki bir duyurudan sonra mahalline gidildiğinde hele Vedat Bey arkadaşımızın belirttiği gibi bu bir reaksiyon ise, tepki ise genç avukatların, o da ortadan kalkmış olacaktır ve zira orada giden üye arkadaşlarımız Barolar Birliğinin nasıl bir çalışma içinde bulunduğunu, ne gibi yükleri olduğunu, Barolar Birliği de bunu karşılamak için nasıl imkânlarını geliştirme duyduğunu, bunun giderilmesi için ne gibi çareler bulunduğunu dile getirecekler.

Bu şekildeki görümler tahmin ediyorum aidat tahsilini de çok hızlandıracaktır. Görüşüm budur.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Peçen.

Buyurun Sayın Apaydın.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Değerli arkadaşların, dün başladı Barolar Birliği Genel Kurul ve bugün de sanıyorum sona eriyor. Bu genel kurulda ele alınması gereken başta gelen sorunun, benden önce konuşan sayın meslektaşımın ifade ettiği şekilde belirtiyorum, başta gelen sorunu bu genel kurulun; parasal durum değildir. Parasal durum belki de bir sonuçtur. Başta gelen sorun ve burada dile getirilmesi gereken, bir ölçüde de yetersiz de olsa dile getirilen sorun; savunma mesleğinin işlerliğini sağlamak, işlemez hale gelme yönünde olan savunma mesleğini işletme, onun çözümlerini arama.

Arkadaşlar, teknik bir eksiklik olduğunu söyledi sayın İzmir Barosu Başkanı, yani bir yanlışlık şeklinde ifade etmek istedi sanıyorum, çok kibar bir meslektaşımızdır. Baroların üyelerden aldığı aidat kendi barosuna karşı üyenin ödeme yükümlülüğü olan aidattır. O aidat içinde Barolar Birliği Genel Kurulu tarafından tespit edilen miktarı biz Barolar Birliğine üye olarak Birliğe öderiz, yani avukatlar, üye avukatlar Barolar Birliğine aidat öderken 1200 lirası Barolar Birliği için, 600 lirası Baro için diye ikiye ayırarak ödeme yapılmaz, kanunda espirisi budur. Baroların genel kurulları üyelerinin baroya ödemesi gereken aidat tutarını saptarlar, kanunda böyledir. Yoksa Birliğe ödenecek aidat tutarını saptama yetkisi yoktur. Bu Yüksek Genel Kurula ait bir yetkidir. Kanunda da bu yolda bir değişiklik yapılmasını istemenin yanlış olacağını belirtmek isterim. Yani mekanizmaya terstir, sisteme terstir. Barolar Birliğine üye olan barolardır, baro hükmi şahıslardır, tabii baroların

üyeleri de bu üst kuruluşun üyesi durumuna gelirler baro üyeliği dolayısıyla; ama ben Türkiye Barolar Birliğinin üyesiyim demek, İstanbul Barosunun üyesiyim, Ankara Barosunun üyesiyim, İzmir Barosunun üyesiyim der. Onun barosu Türkiye Barolar Birliğine bağlıdır. Bu yönde de bir yasa değişikliği söz konusu. Barolar genel kurullarında Birlik aidatının tespiti yoluna açılmasına bu genel kurulun yetkisine bir müdahale kabul etmek gerekir ve sisteme aykırı telakki etmek gerekir, buna da karşı çıkmak gerekir.

Arkadaşlar, birinci sorun değildir ama önemli sorundur, hayati sorundur, daha önce konuşmada da ifade ettiğim gibi, Birliğin parasal durumu diğer sorunlar yanında ele alınması gereken bir sorundur, ama tek sorun değildir, başta gelen sorun değildir, onu bir kere daha belirteyim.

Komisyonla karşı çıkıyorum, komisyonun kurulmasına karşı çıkıyorum. Hukuki açıdan bir kere karşı çıkıyorum, söyle ki: O komisyon kime niyabeten görev yapacaktır. Genel Kurulların oluşturacakları komisyonlar, genel kurulun çalışması sırasında genel kurula niyabeten çalışırlar ve genel kurulun içinde, bünyesinde faaliyet gösterirler. Genel kurul çalışmalarını bittikten sonra böyle bir komisyon kime niyabeten çalışacak, ben özür dilerim, girmem bu komisyona. Bu komisyon kimi temsil edecek? Burada oluşturulacak bir komisyon Genel Kurulun verdiği yetkilerle bu çalışma süresinde görev yapar.

Arkadaşlar, yetkili organlar var, bu yetki devri anlamına gelir. Şimdi siz karar veriyorsunuz, aidat tutarlarını tespit ediyorsunuz, bunu tahsil yetkisine sahip olan yönetim kuruldur. Odeme yükümlülüğü altında olan barolardır, baroların yönetim kurullarıdır, başkanlarıdır, bir kısmı da burada delegeler olarak görev yapıyorlar. Bu yetkili olan ve yükümlü olan, bazı vecibeleri yerine getirmekle yükümlü olan kurumlardan

bazı yetkiler almak yahut da burada oluşturulacak bir komisyona tavsiye niteliğinde de olsa siz şöyle yapın, İzmir Barosu fotokopi makinaları çalıştırarak gelir temin ediyor, siz de bunu yapın. Arkadaşlar bunları yapmayalım, yetkiler kanunen belirli olan ve seçilmiş olan organlardadır. Bu yetkiye sahip olan organlara, kuruluşlara yetki verirsek biz başka işlemleri tenkit etmek hakkını kendimizde nasıl bulacağız. Bunlar ilke meseleleridir. Sorun elbette çözümlenmelidir, hele şu anda görevde olan benim İstanbul Barosu Başkanı olarak, yönetim kurulu ile birlikte çalışıyoruz, Birlik Yönetim Kurulu ile bu konuda bir diyalogumuz yok mudur, her zaman görüşme imkânımız vardır ve bu imkânlar içinde yönetim kurulu bize gereken kendi yetkisi içinde tavsiyelerde de bulunabilir, kendisi özel komisyonlar kurar, bu konuda çalışmalar yapabilir, fakat burada oluşturulacak bir komisyonla tavsiye niteliğinde de olsa baronun yönetim kurullarının yetkisine arkadaşlar müdahale edilemez, o komisyon da müdahale edemez. Komisyon çözüm değil, yönetim kurulları var, Birlik Yönetim Kurulu var, baro yönetim kurulları var, mesela dikkatimi çekti;

Adana, cetvele baktım, kaç yıldan beri aidatlarını ödemiyor, aidat tutarını 6 bin liraya çıkartmış, dün akşam öğrendim, bina yaptırıyormuş, aidat ödeniyormuş. Şimdi bir kısmına teşekkür ederken bir kısmına teessüf etmek gerekirse teessüf edilmesi gerekenleri somutlaştıralım. Aralarında saygınlığı vardır, baroları yöneten insanların da büyük sorunları vardır. Bunlar da bilinmektedir. Bunları ayıralım ve buraya getirip de şimdi söylemek zorunda kaldım, bilmiyorum tabii Adana Barosu yöneticilerinin durumlarını, yalnız duyduğumdur, belki doğrudur, belki söyleyen arkadaşına sonsuz güvenim vardır, onun için naklettim. Şimdi onu buraya getirirmeden Birlik Yönetim Kurulu icraya mı verir, savcılığa mı başvurur, onu

bilemem, yetkilerini kullanır, ama bir baro vardır ki, ödeme niyetindedir, ödeme konusunda bütün çabaları sarfediyordur, ona ödediği miktar için teşekkür etmek lâzımdır, daha önceki katkıları için teşekkür etmek lâzım, ama teessüf de etmemek lâzım. Onun durumunu da arkadaşlar ben getirip İstanbul Barosunun sorunlarını bu genel kurula getirmiyorum, ben kendi gücümle sorunlarımı çözme durumundayım. İstanbul Barosunun genel kurulu vardır, oraya götürürüm, orada çözümleri bulur getiririm. Şimdi buraya getirilecek yönler vardır, getirilmeyecek olanlar vardır. Benim barom bu tip sorunları kendi gücü ile çözer.

Bu konuda ben bir konuda hassasım. Baroların yetkilerine, bir ölçüde de bağımsızlıklarına yetkisiz kuruluşlar tarafından müdahale, hayır buna karşıyım. Parasız kalabiliriz, çözemediğimiz konularda yetkili organlar var, yükümlülükleri olanlar belli. Burada bu meseleyi birincil mesele olarak alınmasına karşıyım, doğrudur bir sorun vardır.

Biz son genel kurula kadar 1800 lira aidat alma yetkisine sahiptik. Genel kurulların Birlik aidatını tespit yetkisi yok kanunen, o kesin, fakat biz öneride bulunduk. Birlik aidatı için ödeme yapılsın, ayrıca, aidat miktarını tespit ettik, aidatın içinden Birlik aidatını da tespit ettik ve 2800 lira miktarda 1981 genel kuruluna teklif götürdük. O teklif arkadaşlarımız tarafından kabul edildi, ama ondan sonra 1981 yılında Barolar Birliğine karşı genel aidatı ayırdık muhasebe kayıtlarından ve Barolar Birliğine muntazaman göndermeye başladık. Elimde olmayan nedenlerden dolayı kontrolü kaybettim, kısa bir süre sonra bunun kontrolünü kaybettim, ondan sonrasını izleyemedim, fakat bu yıl, 1983 yılı için hele çok kritik bir sorundur, bu koridorlarda da ele alınıyor, 1983 yılı aidatını avukatların ödeme yükümlülüğü olmadığı söyleniyor genel kurullar tarafından tespit edilmediği için. Böyle büyük bir sorunla

karşı karşıyayız. Hayır bir kuruluş aidat dahi ödeme yükümlülüğü olmadığı ve ödeyememe durumunda kayıt işleminin de yapılamayacağı şeklinde bazı arkadaşlarımla fikirleri var. Böyle bir sorunla karşı karşıyayız, burada söylemek zorunda kaldım. Yaygınlaşmak da tehlikelidir, fakat kaldım. Şimdi ben İstanbul Barosunu yıl sonuna kadar eğer görevde kalırsam, benden sonra da göreve gelecek olan onu düşünecektir tabii, görevde kaldığım süre içinde yıl sonuna kadar ben İstanbul Barosunu nasıl tutarım evet, böyle bir hayati sorunla karşı karşıyayım. Sanıyorum ki, Türkiye Barolar Birliği için de İstanbul Barosunun ayakta kalması bu parasal sorunu da önde gelen bir sorundur.

Arkadaşlar, bu meseleleri ele alırken biraz üzüntülü ifade edeyim. Bir cümle birinci sorun değildir, arkadaşlarımla dün buraya getirmişlerdir, Kazan arkadaşımız getirmiştir, bir ölçüde getirmişlerdir, çok büyük sorunlarımız var arkadaşlar. Savunma mesleğinin işlerliği bitmek üzere, böyle bir durumla karşı karşıyayız.

Komisyonun kurulmasına kesinlikle karşıyım. Yönetim kurulları yetkili olan organlar meseleyi çözsünler. Biz sadece aidatı tespit ederiz.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Apaydın.

Bu konuda başka söz isteyen var mı? Yok.

Buyurun Sayın Başkan.

ATILA SAV (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Sayın Başkan, sayın delege arkadaşlarımla; sanıyorum ki öneride bir nokta eksik kaldı, iyi anlaşılmadı, sayın Apaydın tarafından özellikle.

Biz sorunu genel kurulun değerlendirmesine sunduk. Dedik ki, keseneklerin alınması ve Birliğe aktarılması konusunda bir güçlüğüümüz var. Bu konuda hangi yolu seçmemiz gerektiği konusunda kesin karar veremedik. Yüce genel kurul bu

konuda bir karar versin, biz o kararı uygulayalım, en yüksek karar organı. Bu kararı genel kurul burada tartışarak da oluşturup verebilir. Bir başka yöntem de, bir komisyon kurarak oluşturmaktır. Nitekim dün akşam bir komisyon kurduk, genel kurulda oluşan görüşlerin özetini belirleyecek ve genel kurula getirecek bir komisyondur. Çünkü böyle bir görüş ve desteği genel kurul çalışması içerisinde yapmak birtakım güçlükler gösteriyor.

Sayın Apaydın, kurulacak komisyon genel kurul adına bir yıl boyunca çalışacak bir komisyon değildir. Genel kurul adına genel kurul süresince çalışacak, çalışmasının özetini genel kurulun onayına sunacak bir komisyondur. Yani buna sizin katılmamanız için bir neden yok. Komisyonu oluşturan arkadaşlarımızın seçtikleri adlar arasında birtakım üye sayısı çok olan ki, ona siz de değindiniz, İstanbul, İzmir ve Ankara gibi birtakım barolarımız var ki, bunlar sorunlarını aşarlarsa Türkiye Barolar Birliğinin de sorunu kalmaz, baroların da büyük ölçüde sorunları çözülmüş olur.

Bu üç baronun yetkili temsilcisi diyebileceğimiz iki arkadaş burada, bunlar katılsınlar, Ankara Barosunun Başkanı yoktur, onun yerine de bir delegesi katılsın. İki tane Anadolu barolarından iki arkadaşımız bulunsun, birisi Sakarya, birisini de Ordu olarak önerdiler. Sakarya Barosunun bir miktar borcu, var, Ordu Barosunun borcu yok, yani üye sayısı az olan bir baro, üyesi az olan bir baronun temsilcisi gelmişler, aramızdalar, onlar sorunlarını nasıl çözmeye çalışıyorlar, üye sayısı çok olan barolar niçin çözüm güçlükleriyle karşılaşıyorlar, bunu burada teker teker tartışacağımıza, arkadaşlarım, 1 saat içinde bir çözüme ulaştırabilirler, yahut ulaştıramazlar, gelirler derler ki, biz hiç bir konuda anlaşamadık genel kurula tavsiye edebileceğimiz bir görüş yoktur, genel

kurul ne istiyorsa karar versin. Şimdi bunu olmaza götürmenin genel kurulun kararını güçleştirmekten başka bir sonuç yaratacağını ummuyorum. Burada konuşuruz, halbuki komisyon 5 ila 7 kişi arasında somut öneriler bulmak bana daha kolay olur gibi geliyor. Eğer Yüce Genel Kurul bir karar almazsa, yönetim kurulumuz gelecek yıl tüm bu tartışmaları yeniden yaşayacaktır, yeniden etkili, kesin bir uygulamaya girememenin sıkıntısını çekecektir ve gelecek yıl gene aynı konuları burada tartışacağız. Çünkü geçen yıl bu tartışma, bir grup arkadaşımızın baroların hakkında icra kovuşturması yapılmasını önerdi, bir kısım arkadaşlarımız buna karşı çıktı, genel kurul bir karar verdi. Şimdi yeniden bir karar istiyoruz. Biz kendimizin yetersiz olduğu bu konuda açıklıkla önünüze koyduk, biz bu işi yaparız, ederiz durumda değiliz, yeterli göremiyoruz kendimizi. Lütfen siz karar verin, eğer siz de karar veremezseniz bu sorun ortada kalır. Gayet Tabii ki Türkiye Barolar Birliğinin tek sorunu, birincil sorun akçalı sorun değildir. Biz bütün akçalı, bunalımlı sıkıntılara rağmen birtakım çalışmalar yaptık, sağ olunuz lütfettiniz bizi oybirliği ile akladınız da, ama gelecek dönemde akçalı sıkıntımız yine sürüp gidecektir. Buna eğer genel kurul çözüm bulmazsa bu sorun çözümsüz kalır. Bu bakıdan Sayın genel kurulun bir komisyon oluşturmak ve o komisyonda bu kararın özünü saptamak yolunda karar vermesini diliyorum.

Sayın Apaydın siz de bu komisyonda lütfen bulununuz, güçlüklerinizi anlatınız. Arkadaşlarımızın içinde buldukları değişik koşullar nedeniyle birbirlerinin güçlüklerini anlamakta sıkıntılar olabilir. Komisyonun böyle kurulmasında yarar var.

Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan Sav.

Bu açıklama karşısında Sayın Apaydın, komisyonda

görev almama konusundaki fikrinizde değişiklik var mı?

ORHAN APAYDIN (İstanbul Barosu Başkanı)- Hayır efendim, Sayın Başkanın düşüncelerini takdirle karşılıyorum, ama böyle bir komisyonun tarihte tanınamayacağını hukuken kabul ediyorum.

ATILA SAV (Barolar Birliği Başkanı)- Sayın Apaydın, Türkiye Barolar Birliği genel kurulunun baro genel kurullarının kararlarına, işlemlerine, kararlarına müdahale etmek gibi bir niyeti olamaz, yoktur, dün buna benzer bir konuda Başkanlık Divanı bir karar açıkladı ve kararını açıklarken dedi ki, buraya delege göndermek yetkisi baroların ve genel kurullarının görev ve yetkisi içindedir. Biz gelen delegelerin yeterlik durumlarını burada tartışmayız, tartışamayız dedi. Tıpkı o karar gibi bugün verilecek bu kararda baroların genel kurullarına bir yetki, olamaz, müdahale olamaz, olmalıdır zaten. Biz hukukçular topluluğu olarak yanlış yapmayız, yapmamalıyız, uyarımız yerindedir, ama sözünü ettiğiniz tehlike yoktur.

Lütfen bu toplantıda komisyon bir çalışma yapıyor, içeride bir komisyon çalışma yapıyor, o genel kurul adına yapıyor bu çalışmayı, genel kurul için yapıyor bu çalışmayı. Tabii yine son söz bu Yüce Genel Kurulundur, lütfen böyle bir komisyonun kurulmasına siz de katılıңыз, görüş oluşmasına katkıda bulununuz ve Genel Kurulda en doğru yolu bulalım. Amacımız genel kurulun yerine komisyon kurmak değil.

BAŞKAN- Şimdi iki önerge var bu konuda. Ankara Barosu ve diğer bir baro tarafından verilmiştir.

Buyurun efendim.

ALİ KAYALAR (Ankara Barosu)- Sayın Başkanın, delege arkadaşlarım, meslektaşlarım;

Benim şahsi kanaatım, bu mesele çözülmüştür. Mesele- nin hassasiyeti gelen önerge ile tartışılmıştır, çözümler de

kendi içerisinde getirilmiştir.

Dün konuşan bazı delege arkadaşlarımız bugün de kısmen değindiler. Konunun kanuni bir araştırmanın ötesinde olduğu ortaya çıkmış ve o da kesinleşmiştir. O halde mesele iyi niyetle bir çözüm meselesidir. Önergeyi getiren arkadaşlarımız söz aldılar konuşular. Şimdi aynı komisyonu aynı delegelerden kursak getirecekleri değişik bir şey olacağını zannetmiyorum, burada açıkca onlar da ortaya çıktı. O halde bütün konu barolarla Barolar Birliğinin diyaloguna bağlı. Baro başkanları bu meseleye eğilirlerse, daha ciddi olarak üzerinde dururlarsa ve Barolar Birliği Başkanı da bu konuda bir diyaloga biraz daha fazla giderse mesele çözümlenecek, kimse küsmeyecek, darılmayacaktır.

Komisyon kurulmasına ben de şahsen karşıyım.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Bu komisyon kurulması tasvip edilecekse yüce genel kurul tarafından, komisyon raporu üzerine söylenebilecek bir fikir olabilir düşüncesindeyim.

Şimdi efendim bu konuda iki önerge var demiştim. Birisi Ankara Barosu, Vedat Karadeli ve arkadaşları tarafından verilen; diğeri de Özen Çubukçu ve arkadaşı tarafından verilen önerge. Her iki önerge de aynı konuda ve Barolar Birliği keseneklerinin ödenmesi için nasıl bir formül düşünülebilir. Bunu sağlamak için bir komisyon kurulsun ve komisyon tabii genel kurul süresince çalışsın, düşündüğü formülleri bir rapor halinde genel kurula sunsun ve görüşülsün, oylansın şeklinde.

Tahmin ediyorum Sayın Orhan Apaydın da bu görüşü paylaşıyor.

ORHAN APAYDIN (İstanbul Barosu Başkanı)- Ben komisyon da görev almak isteniyorum efendim.

BAŞKAN- Şimdi bu kurulacak komisyonda görev verilmek istenen daha doğrusu teklif edilen değerli üyelerimizin

isimlerini tekrar okuyorum.

Öncelikle komisyon kurulmasını kabul edenler...
Kabul etmeyenler...18 oya karşı 20 oyla komisyon kurması talebi reddedilmiştir.

Buyurun efendim.

FIKRİ YAMAN (Sakakya Barosu)- Efendim, kanımca komisyon kurulmamasına karar verildi, ama genel kurul buna bir çözüm getirmesini yönetim kurulu istiyor. Komisyonla değil de burada hep birlikte çalışacağız, ben öyle anlıyorum. Yönetim Kurulu bir çözüm istiyor. Bu çözümü komisyon halletmeyecek, biz burada genel kurul olarak çözümleri saptayacağız. Binaenaleyh konu bitmiş değil. Şimdi genel kurul olarak bir çözüm var.

Sayın Başkanlık Divanı bu konunun çözümü için genel kurul olarak teklifler yolunda metinler düzenlenecek.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Yaman.

Bu konudaki görüşmelere saat 14.30 da devam etmek üzere bu oturumu kapatıyorum.

Saygılar sunarım.

DÖRDÜNCÜ OTURUM

BAŞKAN- Oturumu açıyorum.

Efendim, gündemin 11 nci maddesinde yer alan konu hakkında görüşmelerde bulunduk, fakat bir sonuca ulaşamadık. Bu konuda verilecek bir önerge veya konuşma yapmak isteyen sayın üyemiz var mı?

Buyurun Sayın Yaman.

TEKİN YAMAN (Sakarya Barosu)- Değerli üstatlarım; Kesenekler ve akçalı durum bilindiği gibi önemli bir konu, ilk konu, en önemli konu değil, ama yine de üzerinde durulması ve bir çözüm bulunması gereken bir konu olduğunda zannediyorum oybirliği ile aynı görüşü paylaşmaktayız. Bendeniz bir komisyon çalışması yapılmaması yolunda karar verildiğine göre, görüşmelere çabam dahilinde bir açıklık getirmek üzere genel kurula bir karar tasarısı teklif edeceğim. Bu elbetteki benim hazırlamaya çalıştığım bir tasarı, aynen kabul edilmeyebilir, üzerinde değişiklik yapılabilir. Çıkarılması gereken nokta olabilir veya ilavesi gereken olabilir.

Hazırlamaya çalıştığım karar tasarısı, kendi kişisel fikirlerini ihtiva etmiyor. İzleyebildiğim kararlarıyla konuşmacı arkadaşların ilistikleri noktaları gücüm dahilinde özetlemiş oluyorum.

"Kesenek borçları ile ilgili karar tasarısı

Türkiye Barolar Birliğinin içinde bulunduğu akçalı durumu yıllık çalışma raporu, Başkanlık raporu, geçen yıl kesin hesapları değerlendirildikten ve yeni yıl bütçesi kabul edildikten sonra; bu konuda bir komisyon çalışması yapılmasına da gerek görülmeyerek; genel kurul olarak konu tartışılarak ve aşağıdaki sonuca ve karara varılmıştır.

1.- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Birliğe ait borçlarını zamanında ödeyen ve hiç bir borcu bulunmayan barolara gösterdiği duyarlık ve dayanışmadan dolayı kutlar ve teşekkür eder.

2.- Kesenek ve ölüm yardımından borcu olan baroları kendi olanaklarının elverdiği ölçüde ve ivedilikle borçlarını ödemeye davet eder.

3.- Borçlu baroların birikmiş borçlarının tasfiyesi için konuyu kendi yönetim kurullarında veya kendi genel kurullarında bir ödeme planına bağlayarak en geç Aralık 1983 ayı sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna göndermeyi ve kendi saptayacakları ödeme planına uyarak gerçekleştirmeye davet eder.

4.- Baroların genel kurullarının saptadığı ve içinde Birlik keseneğinin de bulunduğu yasa gereği olan avukatlık yıllık keseneğini Türkiye Barolar Birliğinin keseneğini ödeyebilecek şekilde yükseltmemiş barolar, genel kurullarını toplamaya veya en geç Aralık 1983 olağan toplantısında bunu karara bağlamaya davet eder.

5.- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, baroların kendi üyelerinden aldıkları kesenek içinde bulunan Türkiye Barolar Birliği Keseneği ile ölüm yardımlarının her baroda ayrı bir hesapta muhasebeleştirilmesini vurgular ve baroları bu hesaptan kendi gereksinimleri için harcama yapmamasını önerir.

6.- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu kesenek ve ölüm yardımını ödemekte geciken baroların icraya verilmesi veya yöneticileri hakkında vazifeyi ihmalden cezai soruşturma yapılması önerisi konuya bir çözüm getirmeyeceğini vurgular.

Benim hazırladığım tasarı budur, tasviplerinize arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Yaman.

Başka bir karar tasarısı veya önerge var mı?

NEJAT OĞUZ (Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına)- Sayın Tekin Yaman'a teşekkür ederim.

Önerilerini lütfettiler, daha önce bizlerle konuşmak nezaketini gösterdiler. Kendilerinin ifade ettikleri gibi karar tasarısına aldıkları hususlar burada sabahtan beri bu konuda aşağı yukarı görüş birliğine vardığımız noktaları teşkil ediyor. Bu sadece bir temenniden ibarettir. Bunun ötesine zaten geçme niyetinde olmadığımız, yine sabahtan beri yaptığımız konuşmalar da ulaştığımız bir görüş oluyor.

Bu itibarla bu karar tasarısının kabulünü ben şahsım adına ve Yönetim Kurulu adına da arz ediyorum.

BAŞKAN- Bu tasarı aleyhinde söz almak isteyen üye var mı defendim? Tasarı aleyhinde söz almak isteyen olmadığı anlaşılıyor.

Tasarıyı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar Tasarısı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

Böylece gündemin 12 nci maddesine geçiyoruz.

Den etçilerin durumu hakkında görüşme yapılması ve karar alınması.

Bu maddeyi açıklamak üzere Yönetim Kurulundan bir arkadaştan bir açıklama rica ediyoruz.

Buyurun Sayın Sav.

ATILTA SAV (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Sayın Başkan, sevgili delege arkadaşlarım; bilindiği üzere çıkartılan bir yasa ile Anayasanın öngördüğü düzenlemelere uygun ve paralel düzenlemeler yapılincaya kadar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının toplantılarında seçim yapılması yasağı getirildi.

Bizim yasamız her yıl genel kurullarda denetçilerin yeniden seçilmesini öngörüyor. Diğer organlar için seçim söz konusu değil bu toplantıda. Bizim yasamızdaki zorunluk ile özel yasadaki yasak karşılaştınca ortaya bir uzlaştırıcı yol bulma sorunu çıktı. Genel Kurul eski denetçilerin görevlerine devamını uygun görebilir. Bunun dışında da başka bir çözüm gözüküyor. Çünkü, biz gündeme almaz isek, denetçilerin de yasaya göre görevleri bir yıl olduğuna göre, görevleri biter ise, gelecek yıl için denetçi seçilemeyecek olurdu. Bu bakımdan sanıyorum ki, hem özel yasayı bozmadan, hem kendi yasamızın buyurduğu gereği yerine getirmek için geçen dönem seçilmiş olan yönetici arkadaşlarımızın, delege arkadaşlarımızın görevlerine devamını istemek en doğru çözüm olarak gözükmektedir.

Arz ederim, teşekkür ederim.

BAŞKAN- Gündemin bu maddesinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Mevcut organlar görevlerine devam ediyorlar yasa gereği. Şu hale göre bu konuda bir karar almaya lüzum olmamakla birlikte yine de bir oylama yapalım ve mevcut denetçilerin göreve devamını kabul edenler gelecek genel kurula kadar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Oy birliği ile kabul edilmiştir.

Gündemin 13 ncü maddesine geçiyoruz.

Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi.

Yönetim Kuruluna yetki verilmesi teklif ediliyor.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Yabancı ve yerli kongrelere gidecek delegelerin seçimi için Yönetim Kuruluna yetki verilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Gündemin 14 ncü maddesi: Gelecek olağan genel kurul toplantısının zaman ve yerinin saptanması.

Bu konudaki teklifleri bekliyoruz.

Öncelikle gelecek yılki genel kurulun kendi barolarınca yapılmasını, daha doğrusu o ilde yapılmasını teklif eden baro mevcut mu? Ankara.

Gelecek olağan genel kurul toplantısının bir de zamanını saptayacağız.

18-19-20 Mayıs 1984 olarak öneren arkadaşlarımız var. Bu konuda başka öneri var mı? Yok.

Şu hale göre gelecek yıl olağan genel kurul toplantısının 18-19-20 Mayıs tarihlerinde ve Ankara'da yapılması hakkındaki teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Gelecek yıl olağan genel kurul toplantısının 18-19-20 Mayıs 1984 tarihinde Ankara'da yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Şimdi dilekler maddesinden önce kurulan komisyon tarafından hazırlanan rapor hazır ise onun okunmasını gündeme alıyoruz, hazır değilse dileklere geçeceğiz.

- Divan olarak öncelikle Dilekler bölümünün ele alınmasına karar verdik.

Söz almak isteyenler var mı?

Sayın İlhami Güven

Sayın Ethem Kodamanoğlu

Sayın Mustafa Peçen söz isteminde bulunmuşlardır.

Buyurun Sayın Güven.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara Barosu)- Türkiye Barolar Birliğinin 16 ncü Olağan Genel Kurul Sayın Başkanlığına, sayın üyelerine, Türkiye Barolar Birliğinin sayın Başkan ve sayın üyelerine saygılar, sevgiler sunarım.

Aziz delege arkadaşlarım, sizlere de bir yıllık özlemin

verdiği sonsuz hasret dolu sevgiler ve saygılar sunuyorum.

Raporda, raporun müzakeresi sırasında konuşma yapmadım, çünkü yapılacak, eleştirilecek raporda hiç bir şey görmedim. Sadece raporda şu ağır koşullara rağmen içtenlikle bir çalışma, bir özveri gördüm, ama raporda hiç olmazsa o sırada olsun, belki şimdi eleştirirler onu raporda konuşsaydın derler, ama rapor eleştirmiyorum da teşekkür görevimi şimdi yapıyorum, ancak şimdi sıra geldi. O zaman alsaydım eleştiri yoktu, sadece teşekkür ederim, şükranlarımı sunarım diyecektim, şimdi o görevi yapıyorum.

Sayın arkadaşlar, güzel Antalya'mıza geldik, çok kesinde bu avukatlar turistik gezi yaptı imarı şeklinde işlendi, halen de kulaklarımıza geliyor. Ne şekilde işlenirse işlensin biz bir görev yaptık. Barolar Birliği hizmetlerini Antalya'lı baroların emrine getirdik, bir sene içerisinde Barolar Birliği şunu yaptı, bir de şunu diliyoruz, düyasınız dedik. Gördük ki Sayın Valimizin içtenlikli, bizleri onore edici konuşması ve yine Sayın Belediye Başkanının aynı şekilde onore edici konuşmasından ve bir tek Antalya Barosu Başkanı Sayın Başkanının içtenlikli kucak açışından başka Antalya Barosu avukatlarından hiç bir şey görmedik, işte bomboş buralar.

Şimdi bir mesajım var Antalya Barosu arkadaşlarımızın, buraya ilgi göstermeyenlerine bir mesajım var.

Sayın Antalya Barosuna kayıtlı sevgili avukat arkadaşlarım; Türkiye'mizin dört bucağından hizmetlerimizi arz için, meslek sorunlarımızı arz için ayağınıza kadar geldik, bulamadık, size sevgiler saygılar sunuyoruz.

Sayın arkadaşlar, dünden beri toz dumana karıştı, her zaman olduğu gibi, tamam, avukatlık Yasasının 110 ncu maddesi, tamam, görevlerimiz tadat ediliyor, hele 6 ncı bendi, tamam tartışılıyor, ediliyor, fakat öyle oldu ki biz başka görevlerimizi yapamadık; meslek sorunlarımızı unuttuk, hep onu

tartıştık, hele biraz evvel de bir aıdat meselesi ortaya çıktı. Tabii sayın Orhan Apaydın üstadımız haklıydı, tabii hayır diyecekti, tabii ki benim ismin yazılmasını diyecekti komisyonda; ama çok üzüldüm, bir şey buyurdular, o da şu; eğer genel kurulumuz bu komisyonu kurarsa ben uygulamam. Ne demek o, uygulayacaksınız beyefendi. Türkiye Barolar Birliği karar verecek, siz uygulamayacaksınız. Türkiye Barolar Birliğinin kararı ancak ve ancak yasal yoldan iptal edilmedikçe uygulanmak zorundadır. Sizin buna yetkiniz yoktur. Özür dilerim saygılarımla anımsatmak isterim size.

ORHAN APAYDIN (İstanbul Barosu Başkanı)- Yanlış anlamışsınız efendim.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla)- Hayır efendim, çok iyi dinledim ve not aldım.

Sayın arkadaşlar, hiç birimizin birbirimizden üstünlüğü yok, evvela bunu koyalım, bunu ortaya koyalım ve kabul edelim. Şimdi bunu noktaldıktan sonra ben yine geçiyorum. Bana o eski bir laf diyeceksiniz, ama hayır, değil. Bu plakda yazılı şarkı her zaman anımsanır, hele o plak olduğu yerde kalmışsa, o plağın dediği şey olduğu yerde duruyorsa, o plağa yeni bir iğne konur, o plak yine çalıştırılır, o da şu;

Arkadaşlar şu üçlü, sav, savunma, yargı diyoruz. Üçlü sorun, eşitliğe, üçlü eşitlik, yani savcı, avukat, müdafii, hakim eşitliğine kavuştunuz mu? Lütfen bir adım gittiğinizi söyleyebilir misiniz? Kürsünüz nasıl yerde ise, hakim köşesi nasıl yüksekte ise, yine o şekil devam ediyor. Hangi eşitlik, iki dudağının arasında hakimin sizin müdafaanız. Binaenaleyh, avukat hâlâ aman hakim bey hangisi iyi günde, hangi şekilde konuşursam benim tahliye talebimi kabul eder, hangi şekilde konuşursam benim şu iddiamı kabul eder diye bir endişe, bir israf. Müvekkile karşı durumumuz düzelmemiştir, hadi o bizim

artistik görevimiz diyelim açıkcası, ama yargıdaki mevkiimiz bugün hâlâ belirlenmemiştir.

Demin bir arkadaşım anımsattı, yine o noktaya geleceğim. 15 senesini dolduran genç avukatlar da aramızda yer alsın. Hayır arkadaşlar, avukat 15 senesini dolduran genç avukat, 30 senesini dolduran avukat genç avukat, ihtiyar avukat yoktur, avukat vardır, avukatlık da ruhsatı aldığı andan itibaren başlatır o kutsal göreve insanı. Binaenaleyh, yine kıdeme geliyorum.

Arkadaşlar, bir günlük avukata, taze çiçeği burnunda avukata, tabirimi bağışlayın, ülfeti verdiğiniz andan itibaren milyonluk davayı almaya veriyoruz, yetkili, bir idam mahkumunu savunma yetkisini veriyoruz, yetkili. Peki bu arkadaş bir de diyoruz ki, geleceksiniz baroya oturacaksınız, genel kurullarda yalnız seçeceksin, 5 seneye kadar seçilemeyeceksin, yönetim kurulu üyesi olamayacaksın. 10 seneye kadar yine seçmeye devam edeceksin, disiplin kurulu üyesi olamayacaksın. 15 sene kadar yine seçeceksin, ama Barolar Birliğine üye olamayacaksın.

Arkadaşlar, bu büyük haksızlıktır. İsrar ediyorum antidemokratik bir hükümdür bu.

Binaenaleyh, mutlaka ve mutlaka yasada değişiklik yapılmalı, buna önder olmalı Barolar Birliği Yönetim Kurulu, mutlaka bu haksızlık ortadan giderilmelidir ve Barolar Birliği genel kurullarında bizim gibi seçime, Barolar Birliğine gelmek için 15 senesini dolduran avukatlar değil, yetenekli olan, o büyük genel kurulca seçilme şansına sahip olan, yetenekli olan, yaş farkı aranmaksızın bütün avukatların katılması lâzımdır.

Senelerden beri 12 senedir imtiyazlı bir gurup baroları yönetiyor, yalan mı arkadaşlar. 15 sene sonra buraya geldiniz mi, bileceksiniz ki 15 senelik avukatlar gurubu

burası, burası avukatların gerçek temsilcisi olan Barolar Birliği değil, 15 yıllık avukatların temsil ettikleri barolar gurubu burası Barolar Birliği. Bu yönden de büyük eksiklik vardır, bunun da giderilmesini istiyorum.

Stajyer konusu hâlâ çözümlendi mi arkadaşlar, o gençler bize bir şey diyemez ki, stajyer daha, onu biz düşüneceğiz, neresi düşünecek, Türkiye Barolar Birliği düşünecek. Her sene bunu söylerim, ya bunlara verdiği avukatlık hani görevidir, ya bunlara hakim stajyerleri gibi staj süresinde maaş sağlansın veyahut da yardım elimiz uzansın. Gerçi bunu da diyemiyorum ama, buna olanak sağlansın, bugün stajyerlerimiz perişan durumdadır. Hâlâ 15 sene babanın, ananın okutması yetmiyormuş gibi staj süresinde de yine ana babanın eline bakmaktadırlar.

Arkadaşlar, bir kanun çıktı, ikkatinizi çekmiştir 2805 sayılı İmar Affı ile ilgili kanun. Bunun da bir 16 ncı maddesi var, bu kanun sabit ve dar gelirli gecekondü sahiplerini ilgilendiren, bir noktada gecekondü sahiplerini ileride tapu sahibi yapmaya, yapma hakkını bahşeden hakikaten yerinde bir karardır; ama öyle bir kanun ki, bugün okuduğunuz zaman anlayamazsınız. Binaenaleyh, bu kanunun işlerliğini sağlamak için, bize gelen bu kanunla ilgili soru sahiplerini aydınlatılmak için Barolar Birliğinin de barolara genel yönetim kurulunun barolara bu konuda açıklayıcı bilgi vermesini ve bu kanunun bütün ağırlığının yüklediği, yakın zamanda çıkacağı söylenen yönetmeliğin çıkarılması için önce olmasını da burada dilekler faslında rahat rahat rica ediyorum.

Sayın arkadaşlar, ölüm yardımı hakikaten bir sorun oldu. Bana Ankara'da zaman zaman ölen görevli arkadaşlarımızın aileleri geliyorlar, bir senedir, 6 aydır alamadık falan, ben bir sene olarak biliyordum, ama bugün öğrendik ki, iki seneden beri, iki sene evvel ölenin ailesine yardım yapılmamış

bu çok acı bir şey. Bunun hakkında benim bir önerim var, tensip ederseniz bunu her baro 5201 sayılı Barolar Yardımlaşma Sandığı Kanununa göre bunu kendi bünyesinde halletmektir. Zaten Yönetim Kurulumuzun görevleri çok ağır. Eğer biz bir de bunu bunu çabuklaştırın bu imkânsızlığa rağmen dersek, emin olun ki içinden çıkamayacaklardır.

Binaenaleyh, tensip ederseniz bunu mahalli barolar yardımlaşma sandığına ve ölüm gibi arzu edilmeyen, fakat doğal olan, felaketlere uğrayan ailelere de bir an evvel yardım elimizi uzatalım.

Arkadaşlar, bir de Tekin Beyefendi buyurdu, çok yerinde, aynen katılıyorum. Bir savcı arkadaşın odalarını kilitlediğini, konuşma olanaklarını ortadan kaldırdığını ve bunun için de Sakarya Barosuna bu arkadaşı baroya kaydetmediğini, ellerine sağlık, teşekkür ederim ve saygılar sunarım. Biz buna devam etmeliyiz arkadaşlar. Her gün içimizden, hakim iken, savcı iken yaptıkları yukarıdan baktıkları yetniyormuş gibi avukat olduktan sonra da iş bırakmıyor size, kartvizit yazıyor, üstüne de yargıtay avukatı diyor, yalan mı? Niye dile getirmiyorsunuz?

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (Alışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Güven.

Sayın Ethem Kodamanoğlu, buyurun.

ETHEM KODAMANOĞLU (İstanbul Barosu)- Efendim, ben çok şansız bir konuşmacı oldu, İlhami Bey benim bütün söyleyeceğimi söyledi bitirdi, o kadar bitirdi ki sanki beynimden geçenleri okudu, onun için fazla konuşmayacağım.

3 yıl sonra Allah nasip ederse Barolar Birliğinden ben de bir plaket alacağım. 37 sene zarfında kafamı kurcalayan halledemediğim bir mesele vardır. Bir küçük fıkra anlattayım, o bunu izah eder.

Etiendim, bir toplantıda birisi bir hikâye anlatmış, herkes gülmüş, fakat bir tanesi hiç gülmüyor. Sen eskiden biliyor muydun demişler, hayır demiş, anlamadım da ondan gülmedim demiş. Bir daha anlatmışlar, bir daha anlatmışlar, gülmeyince bırakmışlar. Aradan bir saat geçtikten sonra adam başlamış gülemey. Ne oldu yeni mi anladın demişler, hayır hâlâ anlamadım da ona gülüyorum demiş.

Şimdi benim anlayamadığım, çözemediğim mesele oldu, kendimi suçladım, fakat dün arkadaşım Tekin Bey, Necla Hanım ve İlhami Bey şimdi dokundu bir hadise üzerine. Ben Barolar Birliğine bir talepte bulundum, dilekçemi verdim, onun burada okunmasını tensip ederseniz Barolar Birliğine verilmesini istiyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kodamanoğlu.

Sayın Kodamanoğlu'nun verdiği dilekçeyi okuyoruz:

Barolar Birliği 16 ncı Genel Kurul Başkanlığına

Avukatlık Kanununun 14 ncü maddesi bazı görevlerden ayrılanların avukatlık edememe yasağını getirmiş bulunmaktadır. Bu görevlilerin hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerde buralardan ayrılmaları tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır. Kanunun bu hükmü uygulamada hâlâ bir açıklığa kavuşmamış, ilgilileri ve kurumları değişik biçimde yorumlara götürmüştür. Kanımca bu konuda bir açıklığa varmakta büyük yarar vardır.

İlk aşamada Barolar Birliğinin bu tartışmayı sona erdirecek bir durumu gerçekleştirmesini diliyorum. Konunun temelinde enmekte de adalete hizmet bakımından zorunluk vardır. Yasaklamanın hiç kuşkusuz bir amacı vardır. Yasaklama sınırı ne kadar daralır, sakıncaları da o kadar artar. Ne kadar genişlerse, sakıncalar da azalır. Bunun ne ayrıntılarına gireceğim

ve ne de örneklerini vereceğim.

Sayın meslektaşlarım, bunu hergün yakından izlemekteler ve görmekteler. Mahkemelerde avukatlık mesleği de her türlü kuşkudan uzak kalmalıdır. Bir hakim ya da savcının ayrıldığı mahkemede görev yapması, avukatlık yapması, başka numaralı aynı derecede bir mahkemede avukatlık yapmasından daha sakıncalıdır. Çünkü, ayrıldığı mahkemeye belki de hiç tanımadığı bir kişi atanmış olabilir, baktığı işe avukat olarak girmesi temelde olanaksız olduğuna göre, telepire pikinden kişisel olarak daha uzak sayılır, hele üst mahkemelerde bu sakınca büyük boyutlara ulaşmaktadır. Yapılacak istatistikler bu kuşkularımın haklılığını gösterecek niteliktedir. Adaleti ve mesleğin saygınlığını korumak için Barolar Birliğinin gereken yasal değişiklikleri bir an önce gerçekleştirecek girişimlere başlamasını bir dilek olarak genel kurulun bilgilerine saygıyla sunuyorum.

İstanbul Üyesi
Avukat Ethem Kodamanoğlu

BAŞKAN- Sayın Mustafa Peçen, buyurun.

MUSTAFA PEÇEN (Kütahya)- Sayın Divan, değerli arkadaşlarım; efendim hepinizin malumu 8 Mayıs tarihli Resmî Gazetede avukatlık ücret tarifesi çıktı ve 11'inde yürürlüğe girdi. Bu tariflerin çıktığı basında, radyo ve televizyonda büyük bir hadise imiş gibi duyuruldu ve sağdan soldan bize de hadi gözünüz aydın ücret tarifmeniz çıktı falan dediler, dinledik bir şey yok.

Bilmiyorum bu tarifenin hazırlanmasında sayın Birliğin ne katkısı olmuştur, olmamışsa bundan böyle böyle bir şey çıkarken katkısının olmasını diliyorum.

Ücret tarifesinde nedense birinci sınıf baro için

sınıflar ayrımı var maalesef. Ücret tarifesinde bu böyle iken gene malumlarınız bu sene meslek vergisi çıktı. Meslek vergisinde Kütahya Belediyesi bizleri birinci sınıfın üstünde gördü en üst düzeyden vergi alıyor bizden. Soruşturduk, bazı birinci sınıf bölgeden avukatlardan daha az vergi alınma durumu var. Ben bu konuda da sayın Birlik mensubu arkadaşlarımızın, yöneticilerinin Türkiye genelinde adil bir ortalama bulunması bakımından temas etmelerini öneriyorum.

Bir diğer nokta, sayın Birlik Başkanımız dün verdiği izahatta belediyelerce işyeri ruhsatı mevzuuna değindiler ve bu konuda bazı bölge arkadaşlarımız adliyeye başvurdular, sonuç aldılar dediler. Biz maalesef oradan da sonuç alamadık ve Kütahya'da işyeri açış belgesine tabi olduğumuz yolunda karar verildi, halen de uygulanıyor tabii karar verildiği için. Bunun sonuçları, arkasından belediye bütün arkadaşlarımıza işyeri teftiş defteri var, kaldırttı bunları bize, tabiatıyla bir mevkiye, bir merciye açış ruhsatı verince bunun için de kapatma hakkı da mündemiçtir kendiliğinden. Bir gün gelir de yazıhanen çok tozlu, kapattım diyebilirler endişesi içerisindeyiz. Nitekim bunun ilk emaresini de gördük. Bir arkadaşımız pazar günü bürosunda çalışırken iki belediye zabıta memuru kapıya gelmişler, pazar günü açma ruhsatın var mı demişler. Bu Türkiye açısından çelişkili tatbikatlara sebep olacaktık. Her ne kadar sayın Başkanımız bürokratik engelleri aşamadık demişse de, tekrar istirham ediyoruz, şu konu kökünden halledilsin, açış ruhsatı gibi küçük ve güldürücü bir sorundan bizi kurtarsınlar.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Peçen.

Efendim bu dilekler konusunda başka söz isteyen üye var mı? Başka söz isteyen üye yok..

Görüşlerin kaleme alındığı ve Önder Sav tarafından okunacağı bildirildi.

Buyurun Sayın Sav.

ÖNDER SAV (Ankara Barosu)- Sayın Başkan, değerli delegelere arkadaşlarım; Yüce Kurulunuzun görevlendirdiği üyeler Kamil Papiyla, Vedat Burcuoğlu, Önder Sav, Teoman Evren, Turgut Kazan, Abdürrahman Aytekin ve Nuran Yurur'dan oluşan komisyon Yüce Genel Kurulun görüşlerini şu şekilde saptadı.

13-14 Mayıs 1983 günleri Antalya'da toplanan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu milli, demokratik, laik, temel hak ve özgürlüklere saygılı bir hukuk devletinin gelişip kökleşmesi, umut ve inancı ile aşağıdaki görüşleri açıklamaya görev sayar.

Uzun demokratik bir geçmişi olan topluluğumuz, milli iradenin bütün kurum ve kurallarıyla engelsiz ve çağdaş bir biçimde gerçekleşmesi özlemindedir. Milli iradeye dayalı demokratik parlamenter rejimin çağdaş kuralları ile işleyip yerleşmesi, demokrasinin de hukukun üstünlüğünün de bir güvencesi olacaktır.

Hukukun amacı, tartışmasız ve insanca bir adaleti sağlamaktır. Bunu sağlayabilmenin yolu da yargıyı bağımsız ve güvenceli kılmaktır. Adalet ne kadar sağlıklı ve çabuk gerçekleşirse, hak ve özgürlükler de o kadar güçlü korunmuş olur.

Devletin var oluş amacı da budur.

Türkiye Barolar Birliği adaletin ancak bağımsız ve özgürce işleyecek bir savunma görevi ile gerçekleşeceğine inanır. Savunma hakkı bütün temel hakların koruyucusudur. Savunma hakkı avukatsız kullanılamaz. Mesleğimizin bağımsızlığı bu nedenle zorunludur. Mesleğimizin temel nitelikleri ve özellikleri ile meslek kuruluşlarının çalışmaları Anayasanın 135 nci maddesinde belirtilen biçimde yeniden

düzenlenirken, baroların bugüne kadar geldiği yerden ve yerleştirdiği ilkelerden geriye dönülmemelidir.

Anayasanın 135 nci maddesine getirilen değişikliklerle ilgili yetki yasasına dayanılarak çıkarılacak yasa gücündeki kararname baroların toplumdaki önemli yerine mesleğin bağımsızlığına ve konumuna gölge düşürmemelidir.

Türkiye Barolar Birliği savunma hakkını kısıtlayıcı uygulamalardan ve barolarla Barolar Birliğinin bağımsızlığına karşı yürütülen çalışmalardan kaygı duymaktadır.

Saygılarımızla. (Alkışlar)

Komisyonumuzun bu raporunu Divan Başkanlığına sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Önder Sav.

Teşkil olunan komisyonca Türkiye Barolar Birliği 16 nci olağan genel kurulunun görüşleri olarak tespit edilen bu raporun lehinde konuşmak isteyen üyelerimiz var mı?

Buyurun Sayın Apaydın.

ORHAN APAYDIN (İstanbul Barosu Başkanı)- Efendim, rapor Genel Kurulun görüşlerini yansıtıyor, önce olumlu niteliğini belirteyim. Yalnız bir-iki noktada açıklık getirilmesini ve izah edilmesini istiyorum.

Şimdi, mesleğin işlerliğini engelliyici uygulamalar sıraz daha somut burada ifade edilemez mi? Dün burada dile getirildi, bir kere daha ifade edeyim. Avukatların mesleki görevlerini ifa ederken güvenceye sâhip olmamalarına, hani düşüncelerini özgürce ifade edebilmelidir. Savunma mesleğinin fonksiyonunu yerine getirebilmek için avukatın düşüncesini, savunmaya yönelik düşüncesini özgürce ifade edebilmesi. Bunun en basit şartı o anda savunma yaparken kendisine örgütün de özgürlüğünü yok edici bir işlemin yapılmaması, yani bir avukat savunma yaparken savunma saâdedinde sarfettiği bir iki cümle için hâkimin, davayı gören hakimin takdiriyle ve inzibati nitelikte olarak

tutuklanması yolu açılırsa, bu yol açılmışsa, arkadaşlar ben size söyleyeyim, avukatlık mesleği yapılamaz, mümkün değildir. Bu somut bir örneği kamu oyuna yansımıştır. Bu daha önce kanunlarımızda vardı, Turgut Kazan arkadaşımız burada izah etti, bu kanunlarda, eski Avukatlık Kanununda yapılan değişiklikle Usul Kanunundaki hükümler, yani avukatın görüşmelerin inzibati halinde tutuklanması şeklindeki hükümler kaldırıldı ve bugünkü yeni başlayan uygulama kanununun metnine de özgü değil. Kanun duruşmanın inzibatını temin için 353 sayılı Kanunda o husus var, tarafları tutuklayıp, sanık duruşmanın inzibatını bozmuştur, sanık tutuklu ise, kanunda sanığı hedef aldığı çok belli, tutuklu sanığın tutuklamanın inzibati tedbirde ne faydası var, hücreye konur diyor, yani tutuklu hücreye konur. Inzibati nitelikte olduğu ve sadece tarafları ilgilendirdiği çok açıktır, yani kanuna aykırı bir uygulama karşısındayız ve avukatlık mesleğinin karşılaştığı en büyük tehlikedir arkadaşlar. Bunu açıkça bildiride ifade etmemizin yararlı olduğu kanısındayım. Bugün yorum meselesidir, tartışmasız bir bizim teminatımızdır. Avukatlık Kanunu, avukatın görevi nedeniyle ve görev sırasında işlediği suçlarda izin alınmasını öngörmüştür. Hadi olağanüstü dönemlerde Sıkıyönetim Kanununda bu izin istenmeyebilir o kanunun hükümlerine göre. Fakat, hiç olmazsa yani duruşmanın inzibati temin sadedinde ve gerekçesiyle avukatların tutuklanamayacakları Barolar Birliği Genel Kurulunun görüşü olarak ve bu işlemin kanuna aykırı düşeceği bildiride belirtilmelidir kanısındayım.

İkincisi, dün son konuşmayı yapmıştım, belki yeterli derecede anlatamadım. Ölüm cezalarının kaldırılması konusunda Avrupa Konseyine üye devletler bakımından önemli bir aşamaya girilmiş bulunuyor. Dün anlattım, Avrupa Konseyi üyesi devletler İnsan Hakları Sözleşmesine eş 6 numaralı protokolla geçen

6 numaralı protokola Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Türkiye taraftır, ek olarak düzenlenen ve geçen Nisan ayında imzaya açılan ve yürürlüğe giren 6 numaralı protokola Türkiye'nin katılması çağrısında bulunmalıdır genel kurul diye düşünüyorum.

Takdirlerinize sunuyorum, saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Apaydın.

Bu konuda başka söz isteyen var mı?

Buyurun Sayın Sav.

ÖNDER SAV (Ankara Barosu)- Sayın Apaydın'a değerlendirmeleri için ve önerileri için komisyon olarak teşekkür ediyoruz.

Gerçekten mesleği güç koşullar altında yürüten

Nisan ayında bu imzaya açılmıştır, Avrupa Konseyi üyesi devletlerde idam cezasının kaldırılmasını kabul ediyorlar ve iç hukuklara da bu yansımıştır.

Türkiye'nin bu 6 numaralı protokola katılması çağrısında bulunalım. Artık ölüm cezası doğrudur, değildir tartışmaları bitmiştir. Avrupa hukukunda bu tartışmalar bitti, felsefi alanda yapılan tartışmalar, hukukçular arasında yapılan tartışmalar bitti ve sonuca ulaştı. Ölüm cezası yasaklanmalıdır görüşü uluslar arası pozitif hukuka intikal etti ve iç hukuklarına da yansıdı. İç hukuklara daha önce yansıdı ve uluslar arası bir sözleşme imzalanması yoluyla da devletlerin bir yükümlülüğü haline geldi.

Şimdi bu aşamada Avrupa Konseyine üye Türkiye'nin avukatlarına tesir eden Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu devletimizin yetkililerini bu protokola katılmaya çağrıda bulunması bana bilmiyorum ters gelmiyor, yani içinde bulunduğumuz şartlar da göz önüne alınsa bana ters gelmiyor. Çünkü Türkiye'de bugün bu önemli bir sorundur. Bildiri de 6 numaralı protokola Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Türkiye taraftır, ek olarak düzenlenen ve geçen Nisan ayında imzaya açılan ve yürürlüğe giren 6 numaralı protokola Türkiye'nin katılması çağrısında bulunmalıdır genel kurul diye düşünüyorum.

Takdirlerinize sunuyorum, saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Apaydın.

Bu konuda başka söz isteyen var mı?

Buyurun Sayın Sav.

ÖNDER SAV (Ankara Barosu)- Sayın Apaydın'a değerlendirmeleri için ve önerileri için komisyon olarak teşekkür ediyoruz.

Gerçekten mesleği güç koşullar altında yürüten

arkadaşlarımızın, meslektaşlarımızın savunmalarını yaparken yargıç tarafından savunma özgürlüğüne şu ya da bu şekilde tasavutu bu genel kurulumuz kabuletmez, edemez, bir farklılık payı da görüyoruz. Eğer genel kurulumuz bu metin üzerinde ufak bir değişiklik yapmayı uygun görecektir olursa şöyle bir öneri getirebiliriz.

"Savunma hakkı avukatsız kullanılamaz" cümlesinden sonra "avukat, mesleğini yürütürken savunma özgürlüğü engellenmemelidir. Yasada yer olmadığı halde tutuklanmamalıdır" deyiminin eklenmesi sanıyorum Sayın Apaydın'ın belirttiği ihtiyaca da cevap verecektir.

Değindikleri ikinci konuya gelince; ölüm cezasının artık çağımızda, pozitif hukukta tartışılan ve tartışmaların ölüm cezasının aleyhine geliştiği günleri yaşıyoruz, o doğru; ancak bu milletler arası konu durumuna geliyor. 6 numaralı protokole Türkiye'nin de katılmasını genel kurulumuzun bir öneri biçiminde yansıtması, sanıyorum bu genel kurul çalışmalarının boyutunu biraz aşıyor gibi geliyor bana. O bakımdan, özüne katılmakla beraber Sayın Apaydın'ın değerlendirmesinin biçimini haklı bulmadığımızı komisyon olarak düzeltmekte yarar görüyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Önder Sav.

Bu konuda başka söz isteyen üye var mı?

Komisyonca gerekli düzeltme yapılmıştır, Sayın Sav takdim edecekler.

ÖNDER SAV (Ankara Barosu)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, demin eleştirileri yanıtlarken belirttiğim "savunma hakkı avukatsız kullanılamaz" cümlesinden sonra şöyle bir ekleme yapmayı komisyonumuz uygun buldu.

"Savunma hakkı avukatsız kullanılamaz. Avukat, savunma görevini yürütürken fiili engellerle karşılaşmamalıdır.

Avukatlık Yasasının 58 nci maddesi açıktır. Avukat, duruşma disiplini nedeniyle tutuklanamaz." deyiminin konmasını komisyonumuz kararlaştırmıştır. Diğer konuştuğum hususda komisyon ekseriyetle belirttiğim konulara katılmıştır, onun özüne katılmakla beraber, seçiminin bu genel kurulda tartışma yapılmasını önerdi. Genel kurulun takdiri açıktır, daha değişik bir biçimde gerçekleşirse ona da açığız.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Sav.

Efendim "Türkiye Barolar Birliği 16 ncı Olağan Genel Kurulunun görüşleri" başlıklı metin değişik şekliyle Yüce Genel Kurula takdim edildi. Bu metni oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliği ile kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Divan olarak Birlikten bir temennimiz var.

14 ncü genel kurul zabıtlarından sonraki 15 ve olağanüstü genel kurul zabıtlarının, tahmin ediyoruz akçalı durum nedeniyle basılıp barolara ve delegelere gönderilemediği anlaşılıyor. Bunun ilk fırsatta basılıp barolara gönderilmesini temenni ediyoruz.

Gündemimizin 16 ncı maddesine göre Birlik Sayın Başkanının kapanış konuşması yapması gerekiyor.

Buyurun Sayın Başkan.

ATILSA SAV (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Sayın Başkan, sevgili delege arkadaşlarım. 16 ncı Genel Kurul çalışmaları ile yönetim kuruluna ümitlendirici, özendirici ve gelecek dönem için destek olucu bir sonuca ulaşmış bulunuyor. Bundan dolayı bütün delege arkadaşlarıma ve katkıda bulunanlara Yönetim Kurulu adına teşekkürlerimizi sunarım.

Dileğimiz, önümüzdeki çalışma döneminde ülkemizin çoğulcu demokrasiye bütün kurum ve kurulları ile işler biçimde kavuşmasıdır.

Temenni olunur ki 1984 yılı Mayıs ayında toplanmasını karara bağladığımız 17 nci Genel Kurulumuzun ülkemizin olağan demokratik koşullar altında yapmasını dileriz ve orada daha geniş, daha rahat ve daha özgür koşullar altında ülkemizin hukuk düzeni, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri için daha yararlı, daha etkili kararlar alırız.

Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan Sav.

Efendim, böylelikle Türkiye Barolar Birliği 16 ncı Olağan Genel Kurul Gündemindeki konuların görüşülmesi tamamlanmıştır.

Toplantıya iştirak eden sayın delegelere Başkanlık Divanı olarak teşekkürlerimizi sunuyorum ve toplantıyı kapatıyorum. (Alkışlar)

